

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER MECMUASI

**YÜZ ONYEDİNCİ
SAYI**

ONUNCU YIL

15 Mayıs 1931

ANKARA

BU SAYIDAKİ YAZILAR

- 1— Cemiyetimizin 1931 kongresi.
 - 2— Harp ve kadınlar.
 - 3— Kadınlar, Hilâl ve Salibiahmer teazzuvarı.
 - 4— Çocukların muhafazai sıhhatleri için.
 - 5— Çocuklar kulübü.
 - 6— Vıcdansızlık.
 - 7— Gençlik Hilâliahmerini te'sis etmek lâzımmıdır.
 - 8— Hilâliahmer haberleri.
 - 9— Salibiahner haberleri.
 - İlk Balkan konferansı.*
 - Balkanlarda Salibiahmer.*
 - Hindistan Salibiahmeri teşkilatı ve faaliyeti.*
 - Şili ve İspanya dostluk haftası.*
 - 10— Fransızca kısım.
-

Dere edilmeyen evrak
iade edilmez

Türkiye

Mekale ve ilânlar Ankarada
"HİLÂLİAHMER MECMUASI",
müdürlüğüne gönderilmelidir.

Hilâliahmer Mecmuası

ANKARA

Telefon nûmerosu 3922

Her ayın on beşinde Merkezi Umumi tarafından neşr olunur .

Cemiyetimizin 1931 hey'eti umumiye içtimalı

Son sayımızda arzettiğimiz veçhile Cemiyetimizin hey'eti umumiye içtimalı Mayısın dokuzuncu Cumartesi günü sabahı saat onu on geçe Merkezi umumi-mizin konferans salonunda içtima etmiştir.

931 Meclisi Umumisi Murahhasları

Zamir	Beyfendi	Adana
Ferit Celâl	»	»
İzzet Ulvi	»	Afyon Karahisar
Besim Atalay	»	Aksaray
Nisari zade Rıza	»	»
Esat	»	Amasya
Rifat Efendi Hz.	»	Ankara
Mümtaz	»	»
Dr. Galip	»	Antalya
Haydar	»	»
Dr. Zihni	»	Artivin ve Bolu

Dr. Reşit Galip	Beyefendi	M. U. âzası	Aydın
Dr. Mazhar	»		»
Halit	»		»
Kâzım Paşa Hz.	»		Balıkesir ve İstanbul
Talât	»		Bilecik
Dr. Zihni	»		Bolu ve Artivin
Mustafa Şeref	»		Burdur
Mustafa Fehmi	»		Bursa
Dr. Refik	»	Bursa Mebusu	» ve İstanbul
İbrahim	»		Cebelibereket
Zıya Cevher	»		Çanakkale
Şükrü	»		»
Talat	»		Çankırı
Münür	»		Çorum
Necip Ali	»		Denizli
Yusuf	»		»
Dr. Sadık	»		Diyarıbekir ve Muş, Gümüşhane
İhsan Hamit	»		Diyarıbekir
Şefik	»		Edirne
Hüseyin	»		Elâziz
Recep	»		» ve İstanbul
Dr. Hüseyin Hüsnü	»		Erzincan
Hüsametdin	»		Erzurum
Sabit Şevki	»		»
Asım	»		»
Dr. Ahmet Fikri	»	M. U. azası	» ve İstanbul
Nafiz	»	Erzurum Mebusu	»
Emin	»	M. U. azası	Eskişehir
Kılıç Ali	»		Gaziantep
Şahin	»		»
Dr. Sadık	»		Gümüşhane Muş ve Diyarıbekir
Musa Kâzım	»		Giresun
Hakkı Tarık	»		» ve İstanbul

1931 senesi, Hilâlahmer Cemiyeti hey'eti umumiyesine

istirak eden murhaslar

Hakkı	Beyefendi	İçel
Emin	»	»
Kâzım Paşa Hz.	»	Istanbul ve Balıkesir
İsmet » »	»	»
Dr. Refik	» M. U. azası	»
Şükrü Kaya	»	»
Yusuf Kemal	»	» ve Sinop
Tevfik	» M. U. azası	»
Recep	»	» ve Elâziz
Hakkı Tarık	»	» ve Gireson
Abdülhak Hamit	»	»
Yusuf Akçora	»	»
Halil	»	»
Halil	» Zonguldak Mebusu	»
Ali Râna	»	»
Ahmet Rasim	»	İstanbul
Ahmet İhsan	»	»
Salâh Cimcoz	»	»
Hakkı Şinasi Paşa	» M. U. azası	»
Reşit Saffet	»	»
Falih Rifkî	»	»
Şemsettin	»	»
Rasim	»	» ve Sivas
Nafi Atuf	»	»
Yusuf Zıya	»	»
Dr. Ahmet Fikri	» M. U. azası	» ve Erzurum
Celâl Sahir	»	»
Naci Paşa	»	»
Salâhattin	» Tetkik Komisyonu azası	» ve Kocaeli
Dr. Refik	»	»
İhsan	»	» ve Bursa
Kemal Zaim	»	»
Hasan Hayri	»	»

Dr. Ali Paşa	Beyefendi	Istanbul M. Reisi
Mustafa	»	Isparta
Dr. Lutfü	»	İzmir
Dr. Kâmiran	»	»
Sezai	»	»
Dr Şevket Halit	»	Kastamonu
Baha Tali	»	Kars
Faik	»	«
Ahmet Hilmi	»	Kayseri
Sait Azmi	»	»
Dr. Fuat	»	Kırklareli
Dr, Asım İsmail	» M. U. azası	Kırşehir ve Zonguldak
Ragıp	»	Kocaeli
Salâhattin	» T. K. azası	» ve Istanbul
Hüsnü	»	Konya
		Kütahya
Dr. Hilmi	»	Malatya
Saim	»	Manisa
Mithat	»	Maraş
Tevfik Hadi	»	Mardin
Hamdi	»	Mersin
Hakkı	»	»
Cemâl	»	Muğla
Dr. Sadık	»	Muş ve Diyarıbekir Gümüşhan
Faik	»	Niğde
Şevket	»	Ordu
Ali	»	Rize
Dr. Asım	»	Samsun
Vehbi	»	Siirt
Yusuf Kemâl	»	Sinop ve Istanbul
Rasim	»	Sivas ve Istanbul
İsmail	»	Şibin Karahisar
Faik	»	Tekirdağ

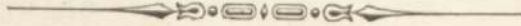
Süreyya Tevfik	Beyefendi	Tokat
Mustafa	»	»
Şefik	»	Trabzon
Dr. Rafet	»	Urfa
Sami	»	Van
Dr. Rifat	»	Yozgat
Süleyman sırrı	»	»
Dr. Fehmi	»	Zonguldak
Dr. Asım	» M. U. azası	» ve Kırşehir

Merkez ve Şubelerimizden murahhas olarak seçilen âzayı kiram 9,5 tan itibaren Merkezi Umumiye gelmeğe başlamışlar, binamızı ve memurlarımızın tarzı mesaisini tetkik etlemişlerdir. Saat ona doğru Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Kâzım Paşa Hazretleri teşrif buyurmuşlar ve kendileri muhterem Reisimiz ve Merkezi umumî âzayı kiramı tarafından karşılanarak riyaset odasına götürmüşlerdir.

Saat ona doğru koridorlar muralıhas zevat ile dolmuştu. Tam onda Kâzım Paşa Hazretleri konferan salonuna inmeğe başladığı sırada murahhaslar da salonda yerlerini işgale haşladılar.

Tam saat onu on geçte Reisimiz Sıhhat ve İçtimai muavenet Vekili Refik Bf. riyaset kürsüsüne çıkarak kongreyi açmışlardır.

Kongrenin zabıtlarını aynen neşrediyoruz:

9 Mayıs 931

9 Mayıs 931 tarihinde inikat eden Hilâliahmer Meclisi Umumîsinin zabıtları

Sıhbat Vekili Refik beyfendi — Efendim, müsaade buyurursanız Nizamnamei Esasinin 40 ıncı maddesi; şöyle diyor:

Nizamname madde — 40: 33 üncü maddede mezkûr azadan 50 zat hazır bulunmadıkça Meclisi Umumî inikat edemez. Yevmi içtimada bu ekseriyet hasıl olamadığı halde içtima bir gün sonraya talik ve keyfiyet gazeteler ve Hilâliahmer Mecmuasıyla ilân olunur. 2 inci yevmi içtimada azayı mevcudenin adedi kaç olursa olsun meclis küşat olunarak müzakereye iptidar olunur.

Şimdi bu adedin mevcut olup olmadığını anlamak için yoklama yapacağız. (yoklama yapıldı)

Efendim müsaade ederseniz bir de Merkezi Umumî azalarından kaç zatın bulunduğunu anlamak için bir yoklama daha yapalım. (Merkezi Umumî azalarının yoklaması yapıldı)

Efendim, yoklama neticesinde Mec-

lisi umumî azayı kiramından 70 ve Merkezi Umumî azasından da 18 zatın mevcut olduğu anlaşılmıştır. Muamele tamamdır. Meclis açılabilir.

Ruznamede Reis, Reisi sanî ve kâtipler intihapı vardır. Bu hususta bir takrir vardır.

Hilâliahmer Merkezi Umumîsi Reisliğine

Hilâliahmer Cemiyeti Nizamnamei Esasinin 35 inci maddesi mucibince 931 senesi Hilâliahmer Meclisi Umumîsi Reisliğine büyük Millet meclisi Reisi ve İstanbul ve Bahkesir Murahhası Kâzım Paşa hazretlerinin ve iki Reisi saniliklere İstanbul Murahhası Dr. Ali Paşa ile İstanbul Mebusu ve Murahhası Halil Beyfendinin ve iki kâtipliklere ve İzmir Murahhası Dr. Lutfi ve Dr. Vehbi Beyfendilerin intihaplarını teklif eyleriz.

İmza

**Münir, Ziya, Dr. Hilmi,
Rahmi Rıfat**

(Muvafık sesleri)

Reis Efendim, takriri kabul edenler... Kabul edilmiştir. (Makamı riya-sete Büyük Millet Meclisi Reisi ve İstanbul ve Bahkesir Murahhası Kâzım Paşa hazretleri geçer)

Reis — Arkadaşlar .. Teşekkür ederim..

Ruznamemizde (Meclisi Umumi tetkik komisyonu ve Merkezi Umumi icraat raporlarının tetkiki ve kabulü halinde Merkezi Umumi zimmetinin ibrası) vardır.

Sıhhat Vekili Dr. Refik Beyfendi— Reis Paşa hazretleri; Azayı kıram; Merkezi Umumimiz heyeti celilenizi hürmetle selâmlamağa bendenizi me-mur ettiler. İkincisi: Nizamnamei Esasî mucibince Meclisi Umumînin Nisan ayı zarfında içtima edecekti. Bu sene mayısın dokuzuna kalmasının esbabı intihabatı umumiye icrası do-layısıyla vilâyetlerimizden Meclisi Umu-miye aza intihap edilen arkadaşları-mızın kısmı küllisinin hariçte bulun-masıdır. Bu hal Meclisi Umumînin inikadını bu tarihe kadar tehir etme-ğe bizi mecbur etti. Nizamnamenin sarabatine karşı bilmeceburiye vukubu-lan bu tehhuru, 9 mayısta inkat meselesini Merkezi Umumimiz bir se-bebi mücbir addetti. Bunun evel emir-de bir sebebi mücbir olduğunun he-yeti Umumiyeniz tarafından kabul

edilmesini istirham ediyoruz.

İkincisi 929-930 senesi bütçesi için Merkezi Umumînin Heyeti celilenize takdim ettiği raporla, tetkik komis-yonunun takdim ettiği rapordur. Ben-deniz bu raporun umumî hatları üze-rinde Merkezi Umumînin yapmış oldu-ğu muamelelere dair kısaca izahat ar-zedeceğim:

1929-1930 malî senemiz icraat ra-porunda manzuru alileri olduğu veç-hile mezkûr devre zarfında cemiyeti-mizce yapılan yardımları hulasatan arz ediyorum:

1 — Ankara yangınından muta-zarrır olan mühtacine (3000) lira tevzi edilmiştir.

2 — Rize, Of ve Sürmene havali-sindeki heyelân ve seylâptan mütees-sir olanlara aynen ve nakten (17192) lirahık yardım yapılmıştır.

3 — Bünyan kazasının Akkışla ve Sarioğlan köylerindeki seylâp zedelere (3227) lirahık nakti muavenet yapıldı.

4 — İncesu ve Develenin altı kö-yünde seylâptan mutazarrır olanlara (3981) lira tevzi edildi.

5 — Sultaniye seylap zedelerine (500) lira dağıtıldı.

6 — Yeşilovanın Sarıköy ve Kavak karyelerindeki seylâp zedelere (250) lira nakti muavenet yapıldı.

7 — Başkaledede hareketiarz felâket-zedelerine nakten (1981) lira tevzi ettirildi.

8. — Suşehri hareket zedelerine muaveneten (15913) lira tevzi ve sarf edildi.

9. — Refahiye hareketzedelerine (1579) lira kıymetinde aynı muavenet yapıldı.

10. — Şiran zelzelesinden müteessir olanlara (509) lira gönderildi.

11. — Kuraklıktan müteessir olan Giresun ve havalisine (3437) liralık muavenet yapıldı.

12. — Islahiyede şehit evlatlarına (150) lira sarfiyle elbise ve ayakkabı alındı.

13. — Çankırı kuraklık mühtaçlarına evvelce yapılan kuraklık yardımlarının devamı suretiyle (3659) lira miktarında nakti muavenet yapıldı.

14. — Vatana dönmek istiyen esirlerin sevkı için Bağdat Elçiliğine (1000) lira gönderildi.

15. — Sivrihisardaki Pilevne muhacirlarına (537) lira kıymetinde çadır ve eşya tevzi edildi.

16. — Ulukışlada biriken muhacirların sevkı için Niğde Valiliği emrine (1000) lira gönderildi.

17. — Selmas hareketiarz musabini için İran Şirü Hurşidi Sürühü İran cemiyetine (4000) lira gönderildi.

18. — Fransada vukua gelen seylâptan müteessir olanlara yardım olarak Fransız Salibiahmerine (1000) Türk lirası mukabili (12000) Fransız frangı gönderildi.

19. — Beynelmîl Salibiahmerin

mesaisine yardım için (3000) Türk lirası mukabili (7282) İsviçre frangı gönderildi.

20 — Istanbuldaki fakır mektep çocuklarına yardım için Istanbul Merkezimizin emrine (12000) lira verdik.

Bunlardan başka müteferrik surette de Merkezi Umumîce (4035) liralık yardım yapıldı.

Doğrudan doğruya Merkezi Umumîce yapılan bu yardımlardan maada merkez ve şubelerimizde de gerek dispanserler için ve gerek mahalli mühtaçlara yardım olarak ceman (39,846) liralık muavenet yapılmıştır ki bunlar da dahil olduğu halde cemiyetimizce bu devre zarfında yapılan yardımlar (121,809) liraya balığ olmuştur.

Yapılan bu yardım işlerinden mada 1930 senesinde Dresden'de açılan Beynelmîl Hıfzıssıhha sergisine iştirak ettik ve bütün Salibiahmer Cemiyetlerinin dahil bulunduğu Paristeki Salibiahmer Ligne de hükümetimizin muvafakatiyle dahil olduk.

Merkezi Umumî Teşkilâtı

Heyeti celilenize arzettiğim icraat ve yardımlarımızla bil'umum muame-lâtımız Merkezi Umumîmiz ve Amba-rımızda çalışan memurlarımızın mesai ve gayretleriyle tam bir intizam dairesinde yapılmakta ve bütün işlerimize müteallik hesabat ve kuyudat ve muhaberat asgari bir kadro ile idare olunmaktadır. Merkez ve şubelerimizi

teftiş eden müfettişlerimizin de faaliyetleri şayanı memnuniyettir.

Kezalik Merkezi Umumimize merbut Hastabakıcılık Mektebi, Kara hisar madensuyu menba idaresi, ve Merkezi Umumimizce hazineye niyabeten idare edilmekte bulunan oyunkâğıtları işleri de hüsnü idare edilmekte ve gerek madenseyunun ve gerek oyunkâğıtlarının varidatı günden güne tezayüt etmektedir.

İçinde bulunduğumuz 1930-1931 devresinin bidayetinden şimdiye kadar yapmış olduğumuz yardımları da arz ediyorum :

lira

95346	İzmir seylâpzedelerine seksen iki bin lirası nakten ve üst tarafı eşya olarak
2500	İzmir Memleket hastanesine yardım olmak üzere
8003	Adana seylâpzedelerine yardım
2820	Edirne tuğyanından müteessir olanlara tevzi edilen
177	Mersin seylâpzedelerine yardım
1092	Söke seylâpzedelerine gönderilen çamaşır
966	Rize seylâpzedeleri için mahallen yapılan yardım
250	Tarsus seylâpzedelerine nakten yapılan yardım
2000	Tire seylâpzedeleri için İzmir Merkezine gönderilen

6005 Ceyhan seylâpzedeleri için bin lirası nakten ve mütebakısı aynen yardım

3198 İlgin hareketzedelerine yardım olarak nakten gönderilen (1500) lira ile elli çadır bedeli

122357

2432 Ak Şehir hareketzedelerine yardım olarak nakten gönderilen 750 lira ile elli çadır bedeli

250 Göynük hareketzedelerine yardım olarak gönderilen

5001 Erzincan hareketzedelerine yardım olarak gönderilen

2767 Ereğli mühtacinine tevzi edilen zahire bedeli

2689 Polath ve civarı köylerine tevzi edilen zahire bedeli

28533 Giresun mühtacinine tevzi edilen zahire bedeli

2111 Türk esirlerinin vatana celbi için Tokyo sefaretiyle Hicaz Siyasi, Mümessilliğine gönderilen

2000 Sıtma mücadelesi için Diyarbakire gönderilen

2000 Fakir mektep çocuklarına gıda temini için İstanbul Merkezine gönderilen

1084 Yeni Zelanttaki hareketiarzdan dolayı Yeni Zelant Saliyahmerine yardım olarak gönderilen

lira	
1500	Kıbrıs adasında Baf kazası hareketiarzı için Konsolosluğa gönderilen
1126	Çeşme Şubemiz reizi Dr. Nurettin Beyin tedavisi için sarf olunan
3537	Birinci Müfettişi Umumi İbrahim Talı Beyfendinin emrine gönderilen iki hasta nakliye otomobili, çadır ve saire bedeli
1320	Ankara Numune hastanesine teberru edilen madensuyu
150	Tokat Müftüsü Faik efendiye yardım
400	On dokuz çocuk sahibi Bigalı Nazif ağaya muaveneten
100	Tokatta şehit yüzbaşı Aptullah ef. ailesine yardım
500	1293 senesinde Hilâliahmer müessislerinden olan ve halen çok ihtiyar ve mühtacı muavenet bulunan Dr. Mehmet Ali Beye yardım olarak
108	İzmiire sevk olunan muhtaç bir ailenin yol masrafı
5450	Merkez ve Şubelerimizce yapılan muhtelif yardımlar
229	Merkezi Umumimizce yapılan muhtelif yardımlar
100052	Baş Vekâleti celilenin emri mucibince Ağrı Dağı hadisesi üzerine dokuzuncu kolordu kumandanı Salih Paşa emrine gönderilen
1000	Ermenistan hareketzedelerine muavenet için Rusya Salibi-

ahmerine gönderilmek üzere Rus Sefaretine tevdi edilen
 286696 { bu suretle bir sene zarfında yapılan muavenetlerin yekûnu 286696 liradır.

Bunun (100) bin lirası (orduya yaptığımız muavenet) tir ki, emanete alınmak suretiyle, Merkezi Umumînin bundan bakiye kalan (186,696) lira sarfiyatı tutuyor. Bütçemizde yüz bin liralık muavenet faslı ile 63,385 liralık ta eskiden tahsis olunan ve el yevm muteber olan bütçe talimatnamesinin (13) üncü maddesi mucibince muavenete nakil salahiyeti Meclisi Umumi tarafından Merkezi Umumiye verilmiş bulunan, kuraklık sahasına tahsis olunan para ile beraber (163,385) liralık muavenet faslımız mevcuttur.

Bu güne kedar yapılan su muavenetlerle Merkezi Umumînin mevzu tahsisatın (123,311) lira fevkine çıkmak mecburiyetinde kalmıştır, Binaenaleyh, biz bunu Meclisi Umumînin nazarı tasvibine arz edip, bu hususta Merkezi Umumînin yapmış olduğu ve gelecek sene tetkik komisyonu tarafından tetkik edilecek raporlardan bütün esasları tesbit edilecek olan bu işlere şimdiden tahsisatı munzama verilmek suretiyle Merkezi Umumiye salâhiyet verilmesini reca ediyoruz. önümüzde iki ay daha vardır. Bu iki ay zarfında yapılacak muavenetin dereesini bilmiyoruz. Hilâliahmer cemiyeti bu gün memlekette adeta içtimai bir sigorta

haline gelmiştir. Nerede bir felâket, bir afet olursa bunun akisleri doğrudan doğruya merkezinde duyulur. Bu sene zarfında heyeti celilenizce malum olan 906 tarihli Beynelmilâl Salibiahmer mukavelesinin tadiline giden heyetimiz tarafından o mukavele imza ve şimdiye kadar zunnen bile bahsedilmeyen cemiyetimizin ismini sarahaten ve resmen oraya ithal etmeğe muvaffak olduk. Ve bu mukavele Büyük millet Meclisinin tasdikine ıktıran eylemiştir. Bunların haricinde geçen sene Merkezi Umumiye havale edilen üç iş vardır : birinci; Merkez ve Şubelerin vereceği mûsamerelerin vergiden muafiyeti idi. Bu mesele hakkında Büyük Millek Meclisinden çıkan bir kanunla cem'iyatı hayriyenin memleket dahilinde yapacakları bütün mûsamerelerin - on beş gün evelden malumat vermek suretiyle - vergiden muafiyeti temin edilmiştir.

İkincisi : Gençlik Teşkilatı; bu meseleyide merkezi Umumiye havale buyurmuştunuz. Bunun da nizamname layıhasını hazırladık. Bu senei dersiyenin bidayetinde tatbikata başlanması için çalışıyoruz. Bu mesele de aynı zamanda bütün mekteplerde ve her tarafta bulunan azamız vasıtasıyla esaslarını anlatarak işe girişmeği iltizam ediyoruz. Üçüncüsü: meşrubatı küûliye şişelerine pul ilsakı meselesidir. Bunn da Mucclisi Umumi Merkezimize havale buynrmuştu. Bu mesele hakkında maliye vekâletiyile temas yaptık. Fakat halen bir netice çıkmamıştır. Maruzatım bunlardan ibarettir. Paşa hazretleri.

Bir aza — Efendim; cemiyetimizin yaptığı hizmetlere teşekkür etmekle berâber ufak bir teklifte bulunacağım. (19) çocuklu aileye yapılan yardımın biraz daha artırılması istirhamında bulunacağım. Saniyen; madensuları çok bahalıdır. Halk alamıyor. 35 kuruş pahalıdır. Daha ucuz olsa sarfiyatı da o nisbette çoğalır. Bunun teminini reca ederim. Meselâ 25 kuruşa satılacak olursa hem halk istifade eder, hem de fazla satış yapmak suretiyle cemiyetimiz müstefit olur.

Sıhhat Vekili ve Merkezi Umumi Reisi Dr. Refik Beyfendi — efendim ; Afyon Karahisar madensuyu için hiç bir zaman iddia etmedik ki ucuzdur . Evvel emirde bunu arzederim. Sonra, şişeyi hariçten tedarik ediyoruz, güm-rük resmi veriyoruz , bundan başka şişelerin etiketi, mantarı, ve bu şişelerin sandıklara yerleştirilmesi, ve sandıklarla nakli ve sairesi gibi bir çok mesarif ihtiyar etmek mecburiyetindeyiz . Sonra suyun menbaında daimi bir doktor, ve lazımgelen müstahdimin vardır. Saniyen, bu suyu memleketin her tarafına tevzi ederken şişelerinden her zaman istifade edemiyoruz . Bundan başka nakli, hiç bir suretle şimendiferlerde tenzilâtı tarifeye tabî değildir. Binaenaleyh bu esas dahilinde suyun büyük şişeleri 60,70 ve ufak şişeleri de 50,60 para bırakıyor ve bütün istifademiz budur? En ziyade Merkezi Umuminin üzerinde imali fikrettiği mesele bu şişelerin bir daha geri gelmemesidir. Biz ilân ettik, Merkezi Umu-

miniz evvela üç kuruştan başlamak üzere büyük şişeleri yedi sekiz kuruşa, küçük şişeleri altı kuruşa almayı ilân etti. Bu suretle belki şişe fiyatı farkından dolayı bir miktar para da bize kalırdı. Yani şişenin hariçten gelmesi, şişelerin gazlı madensuyuna tahammül edecek kabiliyette şişe olması dolayısıyla fiyatların yüksekliği (büyük şişeler) 12, (küçük şişeler 9 kuruş 30 paraya) mal oluyor. Bu vaziyet karşısında şimdiye kadar yaptığımız bilançolarda hiç bir zaman Afyon karahisarında yaptığımız büyük bina ve tesisatın - ki en fennî bir şekilde yapılmıştır - sermaye ve faizleri dahil olmamak şartıyla ancak masarifini kapatıyoruz. Bize üç sene zarfında bıraktığı yekûn (5) bin liradır.

On dokuz çocuklu aileye yapılan yardım hususundaki temenniye merkezi Umumi nazarı dikkats alacaktır.

Yusuf Akçora Bey (İstanbul) — efendim, bize verilen Hilâliahmer Cemiyeti Merkezi Umumîsi tarafından 931 senesi Meclisi Umumisine yazılan raporun 17 inci sahifesinin sonlarında, Fransadaki seylâp dolayısıyla Fransız Salibiahmerine yardım diye 12 bin frank vardır .

Sıhhat Vekili Refik Bey — Evet bin lira ...

Yusuf Akçora Bey — Yeni Zelande ve Ermenistana yapılan yardımlar zikrediliyor. Bu Ermenistan tabii Sovyet Sosyalist Şuraları ittihadına dahil olan yeni bir cumhuriyettir. Sonra

Fransaya da 12 bin frank yani bin Türk lirası gönderilmiş olduğu zikrediliyor. Kendilerinden şu malumati isterim ; Eransa gibi Avrupanın en zengin bir memleketinde hasıl olan seylâba bizim Hilâliahmerimizin yardım etmesi bizim için şayanı iftihadır. Fakat acaba Fransa Salibiahmeri bizde sık sık hasıl olan ve heyeti umumîyesi itibariyle Eransadaki afetten pek aşağı kalmıyacak olan afetlerde bize yardım etmişmidir ? burada bir takım teşekkürler vardı. Acaba Fransa Salibiahmerinden teşekkür varmıdır ? burada görmedim. Keza Yeni Zelant pek uzak bir memlekettir. Oraya dahi Hilâliahmerimizin yardım etmesi çok şayanı iftihadır. Fakat oranın Salibiahmeri tarafından bize teşekkür ve yardım vaki olmuşmudur ?

Erivan Cumhuriyetine yapılan yardım muvafıktır. Komşu bir memlekettir. Fakat oranın ahalişi her halde ırkan, cinsen, dinen bizle pek alâkâsı yoktur. Fakat yine aynı Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri dahilinde bu gün aklıktan cidden mustarip bulunan bazı kısımlar vardır. Ezcümle Kırım ki bunun münasebatı tarihiyesinden sarfı nazar, cinsen olsun bize çok yakın ve ravabıtı manevîyesi olan bir memlekettir. O açlara acaba kaç lira yardım etmişizdir ? bu hususları öğrenmek istiyorum .

Sıhhat Vekili D. Refik Bey — İzmirdeki büyük harekâtı arziye dolayısıyla Fransız Salibiahmeri (12500)

frank yardım yapmıştır. Bizim yaptığı-mız yardım (12000) franktır. Yeni Ze-landa muavenet meselesi : dünyanın her kangi bir tarafında bir afet vukua geldiği zaman oranın Milli Salibiahme-rinin vakı olacak müracaatı üzerine beynelmilel bir tamim yapılır ve her millî salib veya Hilâliahmer yardımı davet edilir. Onun üzerine yardım ya-pılır. Yeni Zelandaya yapılan yardım da bu kabildendir. Beynelmilel bir usul ve kaidedir. Yeni Zelant şimdiye kadar bize yardım etmemişse inşallah bundan sonrada luzum kalmaz, afet olmaz. Afet olduğu takdirde az veya çok yardım edecektir. Erivan Cumhuriyetinden bahsettiler. Bilinen afetler ancak da-vet ile verilen haberlerdir. Hilâl veya Salibiahmerler kendi vazaîfi asliyeleri dahilindeki afâta yardım ederler Eğer Sovyet Hükûmeti dahilinde her hanki bir yerde büyük bir açlık varsa bu me-sele bizi hiç bir zaman alâkadar etmez. Biz afet meseleleriyle meşgul oluruz. Mesele budur efendim. Yusuf Beyfen-di Fransa Salibiahmerinden bir teşek-kür gelip gelmediğinden bahs ettiler. Gelmiştir efendim. Fakat rapor tab'a verildikten sonra geldiği için dahil ede-medik Sovyet Salibiahmerine yapılan muavenet te henüz daha çok yenidir.

Ziya Gevher Bey (çanakale) — Maruzatımdan evel bir şey öğrenmek istiyorum. Elimizde tetkik komisyonu-nun raporu vardır. Bunun hakkında umumî müzakere açılmış mıdır ? eğer müzakere açılmadıysa ruzname sırasıyla

gitsek, acaba daha muvafık olmaz mı ? umumî müzakere değilse bütün arka-daşlarımızın bu sıra dahilinde zöz söylemelerini teklif ederim.

Reis — Efendim ; şimdi müzakere edilen şey Merkezi umînin raporu-dur. Yani Refik Beyfendinin izak et-tikleri rapordur ? Bu raporda münde-riç hususâtı umumî meclis tasvip ede-cek ve merkezi umumîyi ibra edecektir. Yani Hilâliahmer Merkezi umumîsinin yapmış olduğu işler hakkında herkes söz söyleyebilir. Merkezi umumî iyi yap-mıştır veyahut iyi yapmamıştır. kanaatı hasıl olmadıkça tabii raporun tasvibini reye koyamam. Bütçe geldiği zaman yine onun hakkında söz söyleyebilirsiniz. Onu da münakaşa ederiz. Bu rapor hakkında Merkezi Umumînin bir sene zarfında yapmış olduğu işler hakkında iyimidir? fenamıdır ? Raporu tasvip edecek misiniz? etmiyecek misiniz?

Ziya Gevher Bey — o halde paşam iki şey vardır. 2 inci maddede bir mer-kezi Umumî raporu bir de tetkik ko-misyonu raporu vardır. Merkezi Umu-mî raporu mevzuu müzakere olduğuna nazaran tetkik komisyonu raporu bunu takip edecektir. Burada mevzun bahsedeceğim iki şey vardır. Madensuları, Oyunkâğıtları. Madensuları hakkında mütalaa şudur ki : fennî tesisat yapıldığı halde madensuyu bana öyle geliyor ki bir teressübat veriyor. Bu belki il-men kabul edilen sıhhate muzır olmıyan bir teressübatdır. Eakat bu hal

halk nazarında malum olmadığı için kirlidir fikrini tevhit ediyor.

Eger sıhhatte muzır değilse bunun ilâm Hilâliahmer için çok faidelidir. İkincisi fiyat meselesi... dedikleri şişeler pahalıdır. Acaba şişe cinslerini değiştirerek ucuz elde etmek ve bu suretle fiyatları indirmek muvafık olmaz mı? (görültüler) Su ne kadar fazla sarf edilirse varidatın bunun iki, üç, misli artacağı muhakkaktır. İstanbulun Taşdelen ve sair sularını burada hepimiz kullanıyoruz.

İkincisi, oyunkâğıtları; bunlar da pahalıdır. Ucuz olursa her halde daha çok satış yapılarak hem kalkın ihtiyacını tatmin ve hem de müessesemiz için daha fazla bir istifade temin edilmiş olur. Hepimiz biliyoruz ki eldeki kâğıtlar hatta evlerimizde oynanan kâğıtlar artık ele alınmıyacak derecededir. Çünkü pahalı olduğundan sık sık değiştirilmiyor. Hilâliahmer bunu ucuz satarsa halkın sıhhatına da yardım etmiş olur.

Baha Bey (Muğla)— Bu şişe meselesine bendenizde muarızım. Sandıklarla gelen şişeler bazı gelinciye kadar ekseriya yüzde on beş kırılıyor. Yine bu şişeler uzun yolculuğa tahammül edemiyorki Uzak yerlere gidinciye kadar bazen de sandık ta hiç şişe kalmaz kırılır. Hatta bendeniz bu hususta bir çok raporlar yaptım ve Aydın Merkezine bildirdim. Şişeleri değiştirmek katiyen caiz değildir. Belki daha mukavim şişe bulmak lâzımdır. Iskambil kâğıdı meselesine gelince;

hepimizin maksadımız, Hilâliahmer menfaatını fazlalaştırmaktır. Bizim sahillerimiz pek geniştir. Iskambil kâğıtlarını ancak yüz elli kuruşa satabiliyoruz? Halbuki karşımızda İtalyan adalarında elli kuruşa satılıyor. Bu yüzden kaçak pek çok oluyor. Bin iskambil kâğıdı yerine ancak yüz kâğıt satabiliyoruz. Diğer, dokuz yüzü kaçak suretile temin ediliyor binaenaleyh, Rusumat Müdiriyeti Umumiyesinin bu hususta daha müessir tedabir ittihaz etmesini ve iskambil kâğıtlarının kaçak olarak memlekete ithal olunmasının önüne geçmesini gerek Maliyenin gerek cemiyetimizin menafii iktizasından olduğundan rica ederim.

Sıhhat Vekili Refik Bey-Efendim; evvelâ Ziya Gevher Bey arkadaşına cevap vereyim. Teressüp meselesi bizim de nazarı dikkatimizi celp etmiştir. Bu pek eskidir ve madensuyu şişeleri üzerindeki etikette yazılıdır. Bundan hiç bir zarar gelmez. Biz bunu nazarı dikkate almakla beraber (Berlin) Sefaretimiz vasıtasile Almanyadan içme suları mühendisi getirmeğe teşebbüs ettik. Bu ayın on beşinde hareket edecek ve buraya muvasalat edecektir. Buraya geldikten sonra memuru mahsusla Afyon Karahisarına gönderip yaptığımız tesisatın kâffesini bir defa daha gözden geçirecektir. Bu hususta madensuyu tesisatında yapılması lâzım gelen bir ıslah ameliyesi varsa onu da tetkik edeceğiz. Binaenaleyh etiketlerde yazılıdır ki bu fena bir şey değildir. Şişe meselesine gelince; bun-

frank yardım yapmıştır. Bizim yaptığımız yardım (12000) franktır. Yeni Zelanda muavenet meselesi : dünyanın her kangı bir tarafında bir afet vukua geldiği zaman oranın Milli Salibiahmerinin vakı olacak müracaatı üzerine beynelmilel bir tamim yapılır ve her milli salib veya Hilâliahmer yardımı davet edilir. Onun üzerine yardım yapılır. Yeni Zelandaya yapılan yardım da bu kabildendir. Beynelmilel bir usul ve kaidedir. Yeni Zelant şimdiye kadar bize yardım etmemişse inşallah bundan sonrada luzum kalmaz, afet olmaz. Afet olduğu takdirde az veya çok yardım edecektir. Erivan Cumhuriyetinden bahsettiler. Bilinen afetler ancak davet ile verilen haberlerdir. Hilâl veya Salibiahmerler kendi vazai fi asliyeleri dahilindeki afâta yardım ederler Eğer Sovyet Hukûmeti dahilinde her hanki bir yerde büyük bir açlık varsa bu mesele bizi hiç bir zaman alâkadar etmez. Biz afet meseleleriyle meşgul oluruz. Mesele budur efendim. Yusuf Beyfendi Fransa Salibiahmerinden bir teşekkür gelip gelmediğinden bahs ettiler. Gelmiştir efendim. Fakat rapor tab'a verildikten sonra geldiği için dahil edemedik Sovyet Salibiahmerine yapılan muavenet te henüz daha çok yenidir.

Ziya Gevher Bey (çanakkale) — Maruzatımdan evel bir şey öğrenmek istiyorum. Elimizde tetkik komisyonunun raporu vardır. Bunun hakkında umumî müzakere açılmış mıdır ? eğer müzakere açılmadıysa ruzname sırasıyla

gitsek, acaba daha muvafık olmaz mı ? umumî müzakere değilse bütün arkadaşlarımızın bu sıra dahilinde söz söylemelerini teklif ederim.

Reis — Efendim ; şimdi müzakere edilen şey Merkezi umûninin rapordur. Yani Refik Beyfendinin izak ettikleri rapordur ? Bu raporda münderiç hususâtı umumî meclis tasvip edecek ve merkezi umumîyi ibra edecektir. Yani Hilâliahmer Merkezi umumîsinin yapmış olduğu işler hakkında herkes söz söyleyebilir. Merkezi umumî iyi yapmıştır veyahut iyi yapmamıştır. kanaatı hasıl olmadıkça tabii raporun tasvibini reye koyamam. Bütçe geldiği zaman yine onun hakkında söz söyleyebilirsiniz. Onu da münakaşa ederiz. Bu rapor hakkında Merkezi Umuminin bir sene zarfında yapmış olduğu işler hakkında iyimidir? fenamıdır ? Raporu tasvip edecek misiniz? etmiyecek misiniz?

Ziya Gevher Bey — o halde paşam iki şey vardır. 2 inci maddede bir merkezi Umumi raporu bir de tetkik komisyonu raporu vardır. Merkezi Umumi raporu mevzuu müzakere olduğuna nazaran tetkik komisyonu raporu bunu takip edecektir. Burada mevzun bahsedeceğim iki şey vardır. Madensuları, Oyunkâğıtları. Madensuları hakkında mütalaa şudur ki : fennî tesisat yapıldığı halde madensuyu bana öyle geliyor ki bir teressübat veriyor. Bu belki ilmen kabul edilen sıhhate muzır olmıyan bir teressübatdır. Eakat bu hal

halk nazarında malum olmadığı için kirlidir fikrini tevhit ediyor.

Eger sıhhatte muzır değilse bunun ilâmı Hilâliahmer için çok fâidelidir. İkincisi fiyat meselesi... dedikleri şişeler pahalıdır. Acaba şişe cinslerini değiştirerek ucuz elde etmek ve bu suretle fiyatları indirmek muvafık olmaz mı? (görültüler) Su ne kadar fazla sarf edilirse varidatın bunun iki, üç, misli artacağı muhakkaktır. İstanbulun Taşdelen ve sair sularını burada hepimiz kullanıyoruz.

İkincisi, oyunkâğıtları; bunlar da pahalıdır. Ucuz olursa her halde daha çok satış yapılarak hem kalkın ihtiyacını tatmin ve hem de müessesemiz için daha fazla bir istifade temin edilmiş olur. Hepimiz biliyoruz ki eldeki kâğıtlar hatta evlerimizde oynanan kâğıtlar artık ele alınmayacak derecededir. Çünkü pahalı olduğundan sık sık değiştiriliyor. Hilâliahmer bunu ucuz satarsa halkın sıhhatına da yardım etmiş olur.

Baha Bey (Muğla)— Bu şişe meselesine bendenizde muarızım. Sandıklarla gelen şişeler bazı gelinciye kadar ekseriya yüzde on beş kırıyor. Yine bu şişeler uzun yolculuğa tahammül edemiyorki Uzak yerlere gidinciye kadar bazen de sandık ta hiç şişe kalmaz kırılır. Hatta bendeniz bu hususta bir çok raporlar yaptım ve Aydın Merkezine bildirdim. Şişeleri değiştirmek katiyen caiz değildir. Belki daha mukavim şişe bulmak lâzımdır. Iskambil kâğıdı meselesine gelince:

hepimizin maksadımız, Hilâliahmer menfaatını fazlalaştırmaktır. Bizim sahillerimiz pek geniştir. Iskambil kâğıtlarını ancak yüz elli kuruşa satabiliyoruz? Halbuki karşımızda İtalyan adalarında elli kuruşa satılıyor. Bu yüzden kaçak pek çok oluyor. Bin iskambil kâğıdı yerine ancak yüz kâğıt satabiliyoruz. Diğer, dokuz yüzü kaçak suretile temin edilip binaenaleyh, Rusumat Müdiriyyeti Umumîyesinin bu hususta daha müessir tedabir ittihaz etmesini ve iskambil kâğıtlarının kaçak olarak memlekete ithal olunmasının önüne geçmesini gerek Maliyenin gerek cemiyetimizin menafii iktizasından olduğundan rica ederim.

Sıhhat Vekili Refik Bey-Efendim; evvelâ Ziya Gevher Bey arkadaşına cevap vereyim. Teressüp meselesi bizim de nazarı dikkatimizi celp etmiştir. Bu pek eskidir ve madensuyu şişeleri üzerindeki etikette yazılıdır. Bundan hiç bir zarar gelmez. Biz bunu nazarı dikkate almakla beraber (Berlin) Sefaretimiz vasıtasile Almanyadan içme suları mühendisi getirmeğe teşebbüs ettik. Bu ayın on beşinde hareket edecek ve buraya muvasalat edecektir. Buraya geldikten sonra memuru mahsusla Afyon Karahisarına gönderip yaptığımız tesisatın kâffesini bir defa daha gözden geçirecektir. Bu hususta madensuyu tesisatında yapılması lâzım gelen bir ıslah ameliyesi varsa onu da tetkik edeceğiz. Binaenaleyh etiketlerde yazılıdır ki bu fena bir şey değildir. Şişe meselesine gelince; bun-

dan daha ince bir hale getirilmesine fennî imkân göremedik. Çünkü gazlı sulara ve uzun yolculuğa tahammül kabiliyeti ancak bu şişelerde bulunuyor. Oyun kâğıtları; bunda Hilâliahmerin takip ettiği esas şudur. Bunun kanunu vardır. Kanun mucibince bir liranın 75 kuruşu Hilâliahmere 25 kuruşu Maliyeye, aittir. Diğer maliyyet fiyatıdır. Bizde bu kâğıtların fiyatının yüksek olduğuna kaniiz. Satışın tezyidi için fiyatların indirilmesini bizde düşündük. Fakat bunun Maliye Vekâletinin inhisarında olduğunu lâzım geldiği kadar halka anlatmak ve bunun indirilmesi de bir kanun meselesi olduğu için tekrar Maliye Vekâletine müracaat edip bu resmin tenzilini isteyeceğiz.

Hakkı Tarık Bey (Giresun ve İstanbul) — Efendim; bu şişeler bit-tabî münakasa ile almıyor. Bu münakasa hakkında biraz malûmat verirlermi efendira?

Sıhbat Vekili Refik Bey — Yaptığımız muamele şudur efendim. Bu hususta şişe satan fabrikalar kaç tane ise Istambulda veya Avrupada talip ediyoruz, ilân yapıyoruz. Bunların için de hangisi fennî evsafı haiz ve daha ucuz olursa onu alırız. Tuttuğumuz sistem budur. Eğer buna mugayir her hangi bir vaziyet veya ittila varsa lütfen burada söylenmesini rica ederim

Zamir Bey (Adana) — Efendim; suları pahalılandırıran şeyin şişelerin pahalı olması olduğu anlaşıldı. Halbu-

ki bomonti fabrikasının takip ettiği bir usul vardır. Evvelâ şişe ile satar, şişe iade edildiği zaman şişenin parasını geri verir. Bizim sularda Acenteler vasıtasıyla satılıyor. Bunlara emir verilse de şişeler geri alınsa ve şişe parası verilse zan ediyorum ki fiyatta mühim bir tenzilat olacaktır. Fakat şimdi şişeler geri alınmıyor. Onun için pahalıya mal oluyor.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Efendim, demin de arzettim. Şişeler bize iade edildiği zaman parasını veriyoruz. Biz suyu şubelerimiz vasıtasıyla satarız. Şubelerimize emir verilmiştir? Büyük şişeler için sekiz ufak şişeler altı kuruş veriysruz Fakat şişelerin toplanması bir teşkilâta mütevakıftır. Halbuki (bomonti) de bakkaldan alınan şişeyi tekrar bakkala iade ediyor. Şubelerimizden sandıkla alanlara teshilat gösteriyoruz.

Hakkı Bey (Mersin) — Bendeniz de madensuları hakkında söyleyeceğim Bakıyorum ki Reis Beyefendi madensularının fiyatlarının tenziline taraftar değillerdir. Diyorlar ki elli veya altmış para kâr kalıyor. Halbuki biraz ticarî bir zihniyetle düşünecek olursak tenzilat cemiyete kâr temin etmek noktai nazarından da lâzımdır. Çünkü büyük tesisatlar başlangıçta zarar kabul etmezlerse âtisini tehlikeye düşürürler. Bidayette müşteri celp için muhakkak tenzilat yapacaktır. Satış temin edecektir. Sonradan istifade eder. Sonra Hilâliahmerin vazifelerinden birisi de

her halde sıhhi ihtiyaca cevap vermektedir. Hatta zarar dahi etse sıhhi ihtiyaca cevap vermek vazifesi değildir? Bu madensuyu zevk için içilmiyor. Ekseriyetle bunu hastalar kullanıyor.

Şişelerin iadesine gelince: taşralar-daki şubeler vasıtasıyla gelmiyor. Eğer şişelerin iadesi intizama konacak olursa bundan dokuz kuruş istifade vardır. Ve bu suretle daha fazla kâr temin edilebilir. Zamir Beyefendinin buyurdukları veçhile Bomonti birası 35 kuruştur. Bumadensuyu da 35 kuruştur. Halbuki Bomonti Birasının mevadı iptidaiyesi para ile alınır. Madensuyunun ise mevadı iptidaiyesi yoktur. Şu halde anlaşılıyor ki su fiyatlarının daha aşağı indirilememesinin sebebi, bu suyun idaresinin henüz lâıyıkı veçle intizama girmediğinden ileri geliyor. Binaenaleyh zarar dahi etse sıhhi bir ihtiyaç olduğu için bu fiyatlar indirilmelidir.

Zamir Bey — Efendim, zannediyorum ki fikrimi layıkıyla arzedemedim. Şubeler müşteriye suyu satarken -- şişeyi iade ettiğiniz zaman size şu kadar para vereceğim — der. Ve bu suretle bu suyu kullanan müşteriler de şişeleri iade ederek on kuruş ve yahut kaç kuruşsa geriye alırlar ve bu suretle suyu daha ucuz bir fiyata içmiş olurlar. Bunu yapmakta şubeler için büyük bir külfet yoktur, onun için şubelere merkez tarafından böyle bir emir verilecek olursa çok

yerinde olacaktır. Ve sonra acaba bu şişeler memleketimizde yapılamaz mı? Bu hususta hiç bir tetkikat yapılmış mıdır? izahını rica ederim.

Zıya Gevher Bey — Efendim; Merkez Umumi raporunu ve tetkık komisyonu raporunu ehemmiyetle okudum. Bir şey nazarı dikkatimi celp etti. Tetkık Komisyonu bunu izah etmemiştir. Binaenaleyh gerek Merkez Heyetinden, gerek tetkık komisyonundan bendenizi tenvir etmelerini rica edeceğim. O da plânçoda Muhtelif Düyunat diye bir kısım vardır. Yekûn (148,432) liradır. Hatıra gelen; izahat olmadığına nazaran, bunun şu veya bunun nezdinde kalmış bir takım alacaklar olduğu merkezindedir. Şayet izahat verilir ve tenevvür edersek böyle bir fikir ortadan kalkmış olur. Meselâ Şam Konsolosuna avans diye bir şey vardır. Bunun izahını rica edeceğim.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Muhtelif medyunlar hesabı şudur: tetkık komisyonu raporumuzu tetkıkata başladığı zaman meselâ Eskişehir ambalarına verilen avans vardır. O zaman bu avans hakkında evrakı sarfiye gelmediği için ve hesabı kapatmak mecburiyetinde bulunduğumuzdan bunu alacak diye koyduk. Sonra İstanbulda Madensuları satış deposunda bir hesap gösteriliyor — Bu da satılmak üzere oraya madensuyu gönderilmiştir tetkık komisyonunun hini tetkıkında evrakı daha gelmemiştir, sonra Hasta-

bakıcılık Mektebinin bir hesabı gözüküyor. Bu da kendi müessesemizdir. Bu da aynı vaziyettir. Kara Hisar menbainda Müfettişlere verilen para hesabı da aynı vaziyettir. Keza Kermansah Konsolosunun bir hesabı vardır. Bunun da evrakı sarfiyesi geldiği zaman hesabı kapatılacaktır. Yani bütün bu hesaplar tetkik komisyonunun tetkikatı esnasında henüz evrakı sarfiyesi gelmediğinden alacak olarak gösterilmiş idi. Bu gün bunların ekserisinin evrakı sarfiyesi gelmiştir. Bir kısmı da geldikçe kapatılacaktır.

Şam Konsolosu meselesi de böyledir. Şam Konsolosu Şükrü Bey orada bulunan üseranın nakli için bir para gönderilmiştir. Bu üsera gelmiştir. Biz parayı şahsa göndeririz ki ilerde arayabilelim. Bu zat vefat ettiği için hesabı henüz kapatılamamıştır.

Ziya Gevher Bey — Acaba kaç senedir ? anhyabilirmiyiz Beyfendi ?

Sihhat Vekili Refik Bey — Bilmiyorum.

Eczacı Hüseyin Hüsnü Bey — Yenidir efendim, bu senedir.

Sihhat Vekili Refik Bey — Bu senedir. Sabık memurlar hesabı diye 5085 lira bir hesap vardır. Bu harbi umumiden beri gelmiş, geçmiş bir hesaptır. Bir gün yoktur ki kendilerinden bunlar hakkında hesap istememiş olalım. Kısmı azamı ölmüş, bazısı ortadan kaybolmuş şurada burada kalmış. Fakat biz bunları hiç

bir zaman hesabımızdan sizin kararınız olmayınca kendi kendimize tay edemeyiz. Bunların yekûnu ne tutuyorsa bunların kâffesi üzerinde aylarca ve senelerce uğraşmışızdır. Bunların defteri vardır.

Madensuyu hakkında arkadaşımız buyurdular ki Hilâliahmer aynı zamanda sıhhi bir ihtiyaça — zarar dahi etse — cevap vermek mecburiyetindedir. Bendeniz de diyorum ki, bizi böyle zararlar karşınıza gelmek için teşvik etmeyiniz. Bu işi zararlar yapacağım diye heyeti celilenizin karşısına çıkaman.

Zamir Bey'e arzı cevap edeyim : bu madensuyunu ekseriyetle hastalar içmektedir. Bu hesaplar bütün Türkiyede Ankara, İstanbul, İzmir gibi ancak on iki merkezin içerisinde. Bunun haricinde bizden madensuyu alan kimse yoktur.

Sonra biz ıstokla satışta şişeleri getiriniz, parayı iade edeceğiz diyoruz ve Ankarada Kooperatif şirketiyle yapmış olduğumuz mukaveleye göre kendisi şişeleri getirir parasını alır. Binaenaleyh madensuyu memlekette yalnız bir madensuyu olması dolayısıyla fiyatını indirememek zannediyorum ki bu şikâyetlere en çok bais oluyor. Şümendüferlerde bazı teshilat görürsek belki biraz tenzilat yapabiliriz. Fakat malzeme fiyatı itibariyle bu günkü maliyet fiyatı maalesef arzettiğim gibi bize çok az bir şey bırakmaktadır. Tekrar ediyorum, Hilâliahmeri zararlar

idare olunmuş bir şekle sevk etmeğe bizi teşvik eylememelerini arkadaşlara rica ederim.

Tetkik Komisyonu azasından Salahattin Bey (Kocaeli) — Efendim Ziya Gevher Bey arkadaşımıza cevap vereceğim :

Tetkik komisyonunun vazifesi nizamnamei esasımızın 127 inci maddesinde gösterilmektedir. Bu komisyon geçen senenin kat'i hesabını ve idari muamelatını ve gelecek sene için Merkezi Umumînin teklif ettiği bütçe layıhası üzerindeki mütalaasını meclisi umumîye arzeder. Azayı kirama takdim edilen mesail arasında muhtelif medyunlar diye görülen cetvel ; 30 haziran 930 da Hilâliahmerin senei maliyesinin son ayındaki vaziyetenazraran henüz vesaiki, evrakı müsbitesi gelmemiş ve Reis Beyfendinin izah buyurdukları gibi hesabı kat' edimiye bir takım muamelelerden ibarettir. Senei cariyeye zarfındaki muhtelif medyunlar diye gördüğümüz hesaplardan Eskişehir Ambarına ait olan para hesabı vardır ki bu tarihten sonra gelen evrakı müsbiteyi tetkik ederiz. Fakat bunun hesabı katı sırasında 30 haziran 930 tarihinde nazari dikkate almak mecburiyetindeyiz. O vaziyete göre rapor takdim etmek itibariyle zannederim ki tereddüdü izale eder .

Yiya Gevher Bey — Benim sözlerim ne Reis Beyfendiyi, ne de tetkik komisyonunu doğrudan doğruya alakadar eder, b, haha ziyade muhasebeciyi ala-

kadar eden bîa sualdır. Kendileri gelir, burada yardım ederler, hesap senesinin haziran olduğunu bilmiyorum, fakat mademki öyledir, bunun derhal tadil edilmesi lazımdır, çünkü hiç bir cemiyette haziran diye bir senei maliye başı yoktur. Asıl sorduğum daha ziyade şahsi hesaplardır. Mesela Şam Konsolosu hesabını sordum. Ve ne kadar sene olmuş diye sordum. Bundan sonra teshilat hesabı vardır ki bunu anlayamadım. Salahattin Refik Bey fabrikası hesabı vardır. Bu kat' edilmişmidir, edilmemişmidir ? muhasebimiz bunları bize pek ala izah edebilirdi . Ondan sonra Giresun tevzi memurundan şu ve bunda mesela Buluda 74 lira kalmış, bundan başka Bursa merkezinde oyunkâğıtlarından bir hesap bırakılmış , bütün bunlar bîaz şahsa taalluk eder? Yine raporda görüyorum, bir tahsildarın üzerinde bin lira vardır, mahkemeye verilmiş, bu tahsildarın kefi-li yokmudur ? tahsildarlar mükeffeldir, binaenaleyh bu hesap ne olmuştur ? takibat yapılabilir , karar alınabilir, fakat tahsil edilmemiştir. Bunları söylemek isterim .

Salahattin Bey (Kocaeli) — Heyeti umumîyesini arzettim ..

Ziya Gevher Bey — Birerbirer ..

Salahattin Bey — Birerbirer bendenize taalluk etmez. Vazifemiz neticeyi arzettir. Senei sabıka hesabına ait kat'i hesap olarak senei cariyeye muamelatından da her hangi birini Meclisi Umumînize arz etmeğe seza gördüğümüz

bir usulsüzlük varsa onları raporumuza derç ettiririz. Onların haricinde bizi tereddüde düşürecek veya tatmin etmiyecek her hangi bir şey olmadıkça heyeti umumîyeye arazetmeği tasdi telekkı ederiz. Efendim muamelei hesabiyeye vakıf bulunanlarca malum olduğuna göre muhtelif medyunlar diye usulü hesabiyede bir hesap vardır. Bu da şundan ibarettir: para sarfedilir. Evrakı sarfiyesi henüz gelmezse bu, alacak olarak gösterilir. Selameti muamele noktasından çok muvafıktır. Bunlar haricinde mütalaa muamelenin tarzına taalluk eden bir mutalaa olur ve heyeti umumîyece tasvip edilirse o takdirde merkeziniz ve heyeti idareniz o yolda hareket eder, yalnız şimdiye kadar olan kararlara göre cereyanı muamele yolundadır ve bundan hiç bir zasar gelmesi ihtimali yoktur. Tahsildar zimmetinde kalan paraya gelince; şüpheşiz ki usulü dairesinde takibat yapılacaktır ve takibat yapılmak üzere evrak hukuk müşavirliğine gönderilmiştir.

Biz teftiş vazifemizi ifa ederken teferruatına kadar heyeti umumîyeye arzetmeği tasdi telekkı ederiz. Şayanı arz aksam görürsek onları raporumuza yazarız. Teferruat hakkında her zaman Merkez ve muhasebe cevap verebilir.

Sihhat Vekili Refik Bey— Efendim, Zıya Gevher Beyfendi, anhyorum ki heyeti celilenize hesap vermek için muhasebeciyi davet ediyorlar. Halbuki Meclisi Umumi huzurunda ancak Mer-

kezi Umumi ve İdare Heyeti mesuldür. Her hesabı bendeniz yegân yegân vermek vaziyetindeyim. Burada muhasebe memurlarının mevkı yoktur. Bir tahsildar üzerinde bin lira kaldığını söylediler. Evet bu para 927 senesine aittir. Evrakı hukuk müşavirliğindedir. İş bittabi mahkemeye girecektir. Mecrayı kanunisinde yürümektedir. Şam konsolosundan bahis buyurdular, bu zat ölmüştür. Paranın evrak müsbitisini Hariciyeden istemişizdir. Eakat Şunu da arzedeyim ki bu adam oradaki esirleri sevk etmiştir. Şimdi bütün teferruatı gelmediğinden dolayı belki muatep olabiliriz. Fakat bütün bu hesaplar tetkik heyetinden geçmiştir. Eğer heyeti celileniz arzu ederse bunların hepsinin birerbirer hesabını verebiliriz.

Hakkı Bey (Mersin) — Beş kalemede altmış bir bin kûsur liralık bir hesap tenzilatı vardır. Bu nedir efendim?

Dr. Mustafa Bey — Bu bir kaç eşyadır. Bu eşyanın kısmı azamı temamiyle tesbit edildiği gibi bir kısmı da tesbit edilmemiştir son zamanlarda biz bunları tasfiyeye karar verdik. Bunlardan bir kısmı Hilâliahmere lazım eşya, bir kızını da Hilâliahmere taalluk etmiyen eşyadır. Lazım olmıyan eşyayı satılığa çıkardık. Şimdi bu eşya tesbit edildiği zaman evvela kereste kısımları, Porselen kısımları barakalar vardır. Bu barakalar gayet çoktur. Bunlar parça halinde Eskişehir Ambarına konmuştur. Demir kısmı, tahta ve pencere kısmı gibi satış neticesi tahminin fev-

kında çıkmıştır. Tahmin (250-300) bin lira olduğu halde satış buundan (200-250) bin lira fazla tutmuştur. Beyfen. dinin sordukları sual barakalar meselesine aittir. Barakalar evvela tek olarak tesbit ediliyor, sonra tefrik ediliyor. Tefrik edilen kısım evvelce tesbit edilmiştir, fıkriyle tekrar yeninden ithal olunuyor. Demek ki evvelce kayıt edilmişken sehven bir daha kaydedildiği için tenzil edilmiştir. Ve bunlar tetkikten sonra anlaşılmıştır. Vaziyet bundan ibarettir. Yani fazla bir mevcut varmış ta noksan hasıl olmuş gibi bir şey yoktur.

Ziya Cevher Bey — Efendim, bir cemiyette planço ve rapor mevzuu bahis olduğu zaman bilhassa böyle hayır cemiyetlerinde bunları tenkit kasdiyle söylenmiş addolunmamalıdır. Bunu daima esas olarak kabul etmenizi rica ederim. Burada planço ya dair bir hesap sorulduğu zaman, bunda benim gibi biraz güç anlayışlı adamların tenevvür etmesi kasdı vardır. Yoksa bunda başka kasıt vardır dersanız haksızsınız. Ve denebilir ki; sizin sorduğunuz şudur, meselâ bu 148 bin liralık bir hesaptır. Bu şöyle olmuştur, ve hesabı da şudur. Bendenizin sorduğum daha ziyade şahsa taalluk eden hesaplardır. Sonra muhasebe için söylediğim şey de şudur; ben her hangi bir cemiyetiu heyeti idaresine girdiğim zaman muhasebeciyi daima yanımda bulundururum ki bir şey sorulduğu zaman derhal tenvir edebi-

leyim. Yoksa maksadım ne heyeti idareyi tenkit nede mesuliyet aramaktır. Bu doğrudan doğruya izahatın kolaylıkla verilmesi içindir. Suallerim cemiyetin menfaatine taalluk eden propaganda meselesidir. Hiç olmazsa naktan hizmet edememişsem bu suretle vazifemi yapmış olurum. İkincisi Salâhattin Bey dediler ki; biz bunları tetkik ettik ve hepsini de nizamına ve kuyuduna muvafık gördük.

Kendi tarafımızdan intihap edilen heyet sual karşısında bu sözü söyledikten sonra bizim de tasvipten başka yapacak bir şeyimiz kalmaz. Refik Beye başımı sallamak meselesine gelince; ne yapayım sallandı. Bir daha sallamam. Başımın tasviben sallandığını da Refik Bey Ağabeyime de arzederim.

Hakkı Tarık Bey— Efendim, muhtelif medyunlar hesabına ait bir iki kalem hakkında malûmat istenilmesi neticesi açılan uzun münakaşa bendenize çok kısa söz söylemek vazifesini bırakmıştır. Şunu ilâve edeyim ki burada verilen izahat beni tenvir ve tatmin etmemiştir. Meselâ bir zata (22500) lira avans verilir. Bu para 9 ay evvel veriliyor. Bu rakamı görüyorlar ve kabul ediyorlar. O zaman muamele devam ediyormu idi etmiyormu idi ? Söylenecek söz bu muamele vardır veya yoktur. Bundan evvelki verilen raporda böyle bir kayıt olmadığı içindir ki böyle bir sual sormak vaziyeti hasıl oldu.

Burada Şam Konsolosluğuna gönderilen paranın şahsa gönderilmiş olmasını bendeniz gayet mahzurlu görüyorum. Bu gibi işlerde daha salim bir usul bulunmasını rica edeceğim.

100, 200, 300 lira gibi bir paranın bile bankadan alınması için bir kaç imza arandığı halde Hilâliahmerin böyle bir memura doğrudan doğruya para göndermesini doğru bulmuyorum. Çünkü nihayet bir memur olduğu için her hangi bir sebeple başka bir yere gitmesi ve hatta işten el çektilirilmesi ihtimali çok kuvvetlidir. Binaenaleyh Hilâliahmerin bu gibi işlerde biraz daha ihtiyatlı davranması kendi menafii iktizasındandır. Demek isterim ki bu paranın alınması için orada resmi bir takım teyitlerle takviye etmek mümkün ve hatta lâzımdır. Şam Konsolosu bugün orada yarın başka bir yerde olabilir. Ve sonra kendi şahsına gönderilen parayı her zaman sarfetmek salahiyetine malik olduğu için başka yerlere de sarfedebilir. Memurlar arasında böyle bir parayı başka yere sarf eden olmamış mıdır? Hüsnü niyet iyidir. Fakat daima tehlikeli olan bu işten daha salim bir usul bulunmalıdır. Bu gibi şeylerde o memurun ayrıldıktan sonra vekiline parayı bırakmak gibi bir mecburiyet usulü bulunursa bunun tehlikesi okadar olmaz. Bendeniz böyle bir usulün bulunmasını teklif ediyorum.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Bendeniz öyle zan ediyorum ki ufak bir

teşevvüşü mucip olan vaziyet; tetkik edilmekte olan raporun 929 — 930 senesine ait hesap olması ve bugün 931 senesi içinde bulunmamızdır. Malumu aliniz geçen senenin hesabı tetkik edildiği zaman Salahattin Beyfendinin izah ettikleri veçhile henüz kesilmemiş ve evrakı müsbitesi gelmemiş hesaplar bittabi aynen bir cetvel hâlinde gösterilmiştir. Salahattin Refik fabrikası hesabı bütün bu bina dahilinde gördüğünüz tesisat, yukardan kapuya kadar 35 bin liraya yaptırılmıştır. Kendisine banka kredisi halinde avans verilmişti. Halbuki bugün bu eşya tamamen tesellüm edilmiştir. Fakat bu hesap tetkik edildiği gün henüz avans mevcut idi.

Şam meselesine gelince; memleket haricinde kalmış üseranın celbini bize Hariciye Vekâleti bildiriyor. Meselâ Tokyodan buraya gelecek iki zabıt var. Hariciye Vekâleti bize bildiriyor, biz de Tokyo Sefiri filanca bey namına para gönderiyoruz? Bu hal ileride takibat yakabilmek için iyi bir şekil olduğunu takdir buyurursunuz. Başka hangi şekilde gönderebiliriz. Şam Konsolosluğuna gönderdiğimiz para da oradaki üserayı iade içindi. Bu esirler gelmiştir. Fakat Konsolos olan zat öldüğü için evrakı müsbitesi henüz gelmemiştir. Hesabını Hariciye Vekâletinden sorduk, bu hesap bitmiyince cemiyetimiz bunu mevcut teamül ve mevcut kavait mucibince behemmehal heyeti celilenize arzederken sabık Şam

Konsolosuna verilmiş olan parayı avans olarak gösterecektir.

Sam Konsolosluğuna gönderdiği-
ğimiz zaman yine parayı konsolos
alacaktır. Çünkü devletin ondan başka
resmî bir memuru yoktur ki müşterek
bir kaç imza ile alabilsinler.

Hakkı Tarık Bey — Efendim, ben-
deniz behemmehal iki imza ile paranın
alınması için bir usul ihtiyar edilsin.
derdim. Ancak orada resmî bir memur
olarak bulunuyorlar. Onun halefi kim
olacaksa ona bu hesabı devredebilmesi
için doğrudan doğruya makama gön-
derilmesi lâzımdır. İcabında halefin-
den hesap sorulabilir ve alınabilir.

Reis — Efendim; başka mütalaa

varmı? (Müzakere kâfi sesleri) Şimdi
Merkezi Umumînin raporunu tasvip
ve Merkezi Umumînin ibrasını reyinize
arzedeceğim.

Merkezi Umumînie ve tetkik ko-
misyonunun raporlarını tasvip ve
Merkezi Umumînin ibrasını kabul
edenler... kabul etmiyenler... ekseri-
yetle kabul edilmiştir. (Akalliyet var-
mı sesleri)

Sıhhat Vekili Refik Bey— Merkezi
Umumî azası bu reye iştirak edemez
efendim. (o halde müttefikane sesleri)

Reis — Aksini reye koydum efen-
dim, kabul etmiyen vardır. İki zat
aleyhinde rey vermiştir.

Bütçe müzakeresine geçiyoruz.

HİLÂLİA

Karahisar suyu böbrek, karaciğer rahatsızlıklarına ve s

TÜRKİYE AHMER CEMİYETİ

AHMET İHSAN Matbaası Limited

ui hazma karşı en iyi şifalı madensuyudur.

Varidat Kism

FASIL	İ Z A H A T	Lira
1	İmarat	136 000
2	Aidat	30 000
3	Şofat pulları ve Aidatı kâğıtları hasılatı	120 000
4	Misimane hasılatı	45 000
5	Çiçek geliri hasılatı	14 000
6	Gazete hasılatı	4 000
7	Vilâyetler ve Şöbelerinin ayran vesiceler vurduları	30 000
8	İdare hususiyet ve tesvifatı kâğıtlarınca verilecek şunların değeri	16 000
9	Kurban defterleri, Zekat ve Fıtro hasılatı	180 000
10	Gayri menkul mullar kiraası	8 000
11	Faiz	30 000
12	Satış hasılatı	20 000
13	Oyun kâğıtları hasılatı	100 000
14	Mahkemeleri suh hasılatı	1
15	Hükümetçe verilecek imtiyazlar	1
16	Müstemlek vurdusu	20 000
17	Ferikâle vurdusu, hükümetçe verilecek tahsisat	110 000
	Tekâm	971 000

1 Temmuz 1931 — 30 Haziran 1932

Bütçe Talimatnamesi

- [illegible]

Masraf Kısmı

Fesad	Maddeler		SERİHLİK Lira	YEKÜN Lira.
1	Birinci kısım : Tahsisat ve masraflar :			
	Nerkesi umumî:			
1	Tahsisat		8 600	
2	Merkez umumî giderleri		47 940	
3	Tefiş beyri		12 600	
4	Mevakimlerin		8 700	72 840
2	Ekiplerin umumi:			
1	Mecmuası		21 000	
2	Mevakimin ve daimi üssle		9 000	30 000
	İkinci kısım : İdadî masraflar			
	Nerkesi umumî:			
1	Müderrika		4 620	
2	Tamiri ve teslin		3 350	8 000
4	Ekiplerin umumi:			
1	Müderrika		5 000	
2	Tamiri ve teslin		1 200	
3	Nakiye masrafları		2 000	8 200
5	Tefiş beyri (mütâfıkların veynisi ve haricinin)		12 000	12 000
6	Vilâyeler ve şubelerin idari masrafları		90 000	90 000
7	" " " " " " " " " "		8 000	8 000
8	Üçüncü kısım : Umumi masraflar :			
1	Eğit ve terbiye sigortası		6 500	
2	Gayri mevâl mülkleri sigorta ve vergisi		5 000	
3	Memurların sigorta ve vergisi		14 000	
4	Kurumlar ve evrak masrafları		5 600	
5	Harcını		1 500	
6	Posta ve telgraf		1 500	
7	Nakiliyat		2 500	
8	Mühürat		1 500	
9	Demiryazı eği imla poçı		3 600	
10	İhtiyaç ve taramaları		2 500	
11	Aza memet, muhalfe ve diğer emaliyyetler		2 000	
12	Pel ve Adli kâğıtlar tabiiyeti		10 000	
13	Makin mühar tabiiyeti		2 500	
14	Gayri mevâl masrafları		3 000	
15	Masrûfi mahkemeye ve avukat ücreti		1 000	61 500
	Dördüncü kısım : Mahallî masraflar :			
9	Halkta tahakkuk mukarrif masraf ve masrafları		38 400	38 400
10	Neşrettiler : Mecma, propaganda masrafları ve tercime ücretleri		10 000	10 000
11	Reyasetinlî Sultânâme ihtikârının masrafları		3 000	3 000
12	" " " " " " " " " "		5 000	5 000
13	Lisanslar istisnaat ve imalat		200 000	200 000
14	İhtiyat, leviz ve tamirat		11 000	11 000
15	Güneş masrafları		3 500	3 500
16	Hükümetçe verilmek istenilen masrah		1	1
	Beşinci kısım :			
17	İnkisar ve masraflar :		150 000	150 000
18	Vilâyeler ve Şubelerin gözetme üssle inkisar masrah		4 000	4 000
		YEKÜN		715 840

(1931—1932) bütçesi ve Muvazenei Umumiye talimatnamesi maddeleri birer birer okunarak müttefikan aynen kabul edilmiştir.

Reis — Bütçenin heyeti umumiyesini kabul edenler.. kabul etmiyenler..

Hakkı Tarık Bey — Efendim bendeniz söz isterim. (kabul edildi sesleri)

Reis — Daha neticeyi söylemedim efendim. Buyurun efendim.

Hakkı Tarık Bey — Efendim, mali sene başı hakkında bir şey arz etmek istiyorum. Meclisi Umuminin içtima zamanıyla memleketçe kabul edilen yıl başı bir hayli uzak mesafede bulunuyor. Bunun kânunusaniye nakli imkânı yok mudur? Meselâ bu kabul ettiğimiz bütçeyi gelecek senenin kânunusanisine kadar yapalım. Gelecek sene yıl başı kânunusani olmak üzere bir bütçe hazırlanabilir.

Dr. Mustafa Bey — Efendim, evelce sene başı kânunusani idi. Bilahara Hilâliahmerin menfaati noktai nazarından hazirana aldık. Malumualiniz şua bat Meclisi Umumîlerinin içtimaiyle bu Umumi Meclisin içtimai arasında bir münasebet vardır. Onlar 15 Martta içtima ediyor. Biz nizamname mucibince nisanda toplanıyoruz. Merkezi Umumiye şua bat bütçeleri nazarı itibara alınarak Umumi Kongreye arz edilecek bütçe hazırlanır. Bunun için de bir müddet olmalıdır. Eskiden kaza meclisi umumîleri 15 kûnunu sanide toplanırlardı. O zaman bu bütçeleri vilâyet meclisi umumîleri tasvip ederdi. Bilahara bunları doğrudan doğruya kendi meclisleri tastik etti.

Tarık Beyin buyurdıkları bir fikirdir. Fakat yapılan vaziyet buna müsait değildir. Yani 15 marttan evvel yaparsanız o zaman Hilâliahmerin bütçe senesini temmuzdan daha aşağı indirmek lâzımdır. Böyle olursa bütün hesabat karışmış olur.

Reis — Bütçe hakkında başka mütalaa varmı efendim? (hayır sesleri)

Bütçenin heyeti umumiyesini kabul edenler.. etmiyenler.. bütçenin heyeti umumiyesi kabul edilmiştir.

Bundan sonra çıkacak Merkezi Umumi azası yerine diğerlerini intihap edeceğiz.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Efendim, bu sene Merkezi Umumi azalarından sekiz arkadaş arasından beşi çıkarılacaktır. Sıra bunlara gelmiştir. (Kura neticesinde: Kâzım Hüsnü, Tefkik, Hayrettin, Saffet, Refik (konuya mebusu) Beylere kura isabet etmiştir.

Reis — Çıkan beş zatın yerine diğer beş zat intihap olunacaktır. Bu zevatın tekrar intihabı caizdir, (reyi işari ile olsun sesleri).

Şükrü Bey (Çanakkale) — Bendeniz çıkan zevatın aynen ipkasını teklif ediyorum, (muva fık sesleri).

Reis — Şükrü Beyin teklifini kabul edenler.. etmiyenler.. bu beş zatın aynen ipkası muva fık görülmüştür.

Merkez Umumi tetkık komisyonu azasının yeniden intihabı yapılacaktır.

Hakkı Tarık Bey — Bendeniz aynı

arkadaşların tekrar intihap edilmele-
rini teklif ediyorum.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Yalnız arkadaşlardan bir tanesi Meclisi Umumi azası olmadığından onun yerine başkasının intihabı lâzım gelmektedir.

Reis — Efendim, bir Hakkı Tarık Beyin teklifi vardır, bir de Merkezin teklifi vardır.

Yuksek Reisliğe

1931-1932 senesi devresi için intihap edilecek olan tetkik encümeni azahklarına Giresun Mebusu Kâzım ve Kocaeli Mebusu Salahattin ve Niğde Mebusu Faik Beylerin intihaplarını arz ve teklif eyleriz.

Dr. Refik, Münir, Dr.

Hilmi, Dr. Zihni.

Kâzım Hüsnü

Reis — Efendim, Merkezi Umumin teklifini reye arz ediyorum, kabul edenler... etmiyenler... müttefikane kabul edilmiştir. Şimdi Merkezi Umumin ve azanın bazı teklifleri vardır.

Hilâliahmer 931 Meclisi Umumîsi Yüksek Reisliğine

Hilâliahmer Cemiyeti nizamnamei esasısının 130 uncu maddesinin nihayetine aşağıdaki fıkranın ilavesini arz ve teklif ederiz.

Dr. Refik

(Ancak Meclisi Umuminin kararına iktiran etmek şartıyla Cemiyetin nukudu mevcudesinin beşte birine muadil miktariyle yine meclisi umuminin münasip göreceği esham ve tahvilat alınabilir.) (izahat versinler sesleri).

Sıhhat Vekili Refik Bey — Nizamnamei Esasının 130 uncu maddesi diyor ki :

Madde 130 — Hilâliahmer nukudu, Merkezi Umumice tensip olunan ve Devletçe muteber olan bankalara tevdi ve irbah olunur. Bu sermaye esham ve tahvilata kalp edilmez).

Yine bir takrir takdim ediyoruz :

Hilâliahmer 931 Meclisi Umumîsi Yüksek Reisliğine

Hilâliahmer Cemiyeti Nizamnamei Esasının 130 uncu maddesinin nihayetine aşağıdaki fıkranın ilavesini arz ve teklif eylerim.

Dr. Refik

(Ancak Meclisi Umuminin kararına iktiran etmek şartıyla Cemiyetin nukudu mevcudesinin beşte birine muadil miktariyle yine Meclisi Umuminin münasip göreceği esham ve tahvilat alınabilir).

Bundaki maksadımız Devlet Bankasına iştirak etmektir, ve bunu bir madde şeklinde ilavesini teklif ediyoruz. (Bunu tasrih etmeli sesleri).

Hakkı Tarık Bey — Bendenizce

böyle Nizamnamenin esas maddesini tadile lüzum yoktur.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Efendim, bu maddeyi aynen ipka etmekle beraber bu fıkranın ilavesini rica ediyoruz.

Hakkı Tarık Bey — O halde ben-deniz bunun tahdidini teklif ediyorum.

Reis — Hakkı Tarık Bey, bir tadil teklifi yapınız efendim.

Başka tadil teklifi yapmak isteyen varsa lütfen yapsınlar. Şimdi esası reye koyacağım. Arkadaşlardan bir zat diyor ki hisse senedi almak hususu yalnız Devlet Bankasına inhisar etsin. Eğer bu esas kabul edilirse tadil ona göre formüle edilir. Böyle Umumi tarzda nizamnameyi tadil etmeği mi kongre muvafık görüyor, yoksa Devlet Bankasına hasredilecek bir muamelenin yapılmasını mı muvafık görüyor? Hakkı Tarık Beyin teklifi Devlet Bankasına hasredilecek bir muamelenin yapılmasıdır.

Evvelâ Hakkı Tarık Beyin teklifi ni, yani ; yalnız Devlet Bankasına inhisarını reye koyacağım. Teklif kabul edilirse ondan sonra formüle edilir. Hakkı Tarık Beyin yalnız Devlet Bankasına inhisarı hakkındaki teklifini kabul edenler... etmiyenler... kabul edilmiştir. Ona göre madde formüle edilecektir. Madde hazırlanıp geldiği zaman reyinize arz edilecektir.

Başka bir takrir vardır.

Yüksek Reisliğe

İçinde bulunduğumuz 930-31 mali senenin bidayetinden bu güne kadar yaptığımız yardımları heyeti alinize şifahen arzettim. Binaenaleyh mezkûr devreye ait bütçedeki imdat ve muavenet faslına tahsisatı munzama suretiyle 200 bin liranın ilavesini arz ve teklif eylerim.

Dr. Refik

Reis — Teklifi kabul edenler... etmiyenler... Kabul edilmiştir. Efendim, şimdi azanın teklifleri vardır.

Yüksek Riyasete

Türkiye Hilâliahmer Cemiyetinin 931 senesi Meclisi Umumisinin içtimai vesilesiyle cemiyetimizin yüksek hamisi Reisi Cumhurbaşkânı Gazi Mustafa Kemal bazretlerine Meclisi Umumünün ihtiramatını arz etmek üzere bir heyet intihabı için kongre riyasetine salahi-yet verilmesini teklif eyleriz efendim.

Dr. M. Lutfi, Sezai

Ali Haydar, Rasih

Dr. Kâmiran

Reis — Kabul edenler... etmiyenler... kabul edilmiştir. (alkış)

Yüksek Riyasete

Türkiye Hilâliahmer Cemiyetinin 931 Meclisi Umumisinin içtimai vesilesiyle Büyük Millet Meclisi Reisi

Kâzım ve Baş Vekil İsmet ve Büyük Erkânı Harbiye Reisi Fevzi Paşalar hazeratına Meclisi Umumimizin ihtiramatını arz etmek üzere bir heyet intihabı için Kongre riyasetine salahiyyet verilmesini teklif eyleriz efendim.

Dr. Kâmiran

Dr. M. Lutfi Rasik

Ali Haydar, Sezai

Reis — Teklifi kabul edenler... edilmiştir.. (alkışlar) efendim, Hakkı Tarık Bey maddeyi tesbit etmişlerdir. Okunacaktır.

Yüksek Reisliğe

Tadil fıkrasının şu suretle kabulünü teklif ederim.

Yalnız Cemiyetin mevcut parasından beşte birine muadil miktariyle Cumhuriyet Merkez Bankası eshamı alınabilir.

Hakkı Tarık

Reis — Efendim, Kabul edenler... Kabul edilmiştir..

Hilâliahmer İstanbul Merkezi Vilâyet Meclisi Umumisinin 931 senesi kongresi mukarreratı

1 — Tramvaylarda bozuk para bulunmadığı zamanlarda kûsurat mukabilinde kondüktörler nezdinde bulundurulacak 10 ve 20 paralık şefkat pullarından talep edilmesinin arabalara talik olunacak küçük lavhalarla ahaliye ilânı.

2 — Alelumum müskirat kaplarına 20 paralık Hilâliahmer bandırolu vazı.

3 — evkaf idaresi bütçesinden tahsisat temini.

İstanbul reisi

İhsan Şemsittin Ali Haydar

(ve daha üç imza)

Reis — Merkezi umumiye havale ediyorum.

Yüksek Reisliğe

İzmir mıntakasında Ürâla civarında mevcut olup pek eski zamanlardan beri istifade edilmekte olan tıbbi içme suyu hakkında hem umumi sıhhatte yardım, hemde Hilâliahmere varidat temini noktalarından mahallinde tesisat yapılması için Umumi merkeze tetkikatta bulunulmasını teklif ve reca eyleriz.

M. Tervik Halit D. Reşit Galip

(ve daha iki imza)

Reis — Bu takriri de Merkezi Umumiye havale ediyorum.

Yüksek reisliğe

Temsil ettiğimiz Aydın Merkezinin teklif ve temennilerini muhtevi raporu arz ve takdim ediyoruz. Muhteviyanından mümkün olanların nazarı itibara alınması zımında mezkûr raporun yeni teşekkül edecek Merkzi Umumiye tevdiini teklif ve reca eyleriz.

Aydın Murahhısın :

Halit D. Reşit Galip

Yüksek riyasete

Harp ve sulhte kuvvei umumîye-mize müzahir olan cemiyeti hayriye-mizin sermayei esasîyesi müntesibi bulunan aza aidatı, mürüvvetmendanın teberruatı, ve kıymetli menbai varidatımız olan pul sarfiyatıdır. Binaen-aleyh şefkat nısanı olan bu pulların mahalli sarfını çoğaltmak cemiyet men-subinince ihmal edilmeyecek bir vazife olduğu gibi sui istimalinden tevekki de bir vecibedir. Çünkü nisbeti zaidede tevzi edildikte sarfı zamana ihtiyaç gösterdikten başka tesviyei hesabı müşkil ettiği ve bazan ketmanda kaldığı ve hatta kudsi gayemize hizmet itibariyle calibi şükran olacak yerde Hukuk müşavirliğine tevdi keyfiyet mecburiyetinde kalmadığı cihetle maktu makbuz ve pulların merkezlerde defaten 50 liralıktan fazla miktarda verilmemesi de beyiyenin her yerde mütefavit olmasına ve yüzde on beşten yukarı çıkarılmamasına itina edilmek iktiza ettiği gibi her sube varidatındaki senevi farkı gözetmek ve kongrelerin aktinde azaya gösterilmesinin usul ittihazında İstanbul Merkezi sarfiyatında sabit olan zirdeki cetvelde muharrer tezayüdü farkın tezahürü gibi bir menfaat temin edebileceği maruzdur.

Istanbul Merkezi Risi

Ali Haydar

Senesi	Şefkat pulu hasıltı
1926	7466 liradır
1927	19895 „
1928	27254 „
1929	27623 „
1930	28075 „

Reis — Efendim , münasip görürseniz Merkezi umumîye gönderelim .

Ali Paşa (İstanbul) --- Reis paşa, müsaade buyurursanız bir kaç söz söyleyeceğim.

Talat Bey (Bilecik) — Tetkık komisyonu tarafından verilen raporda iki şey nazarı dikkatimi celbetti. Bunun biris, deniliyorki, dinî ve millî, bayramlarda mektuplara ilsak edilen bu pullar şimdiye kadar müdiriyeti umumîye tarafından toptan almıyordu. Şayet biz bunu kendi mahalli teşkilâtımız vasıtasıyla tevzi edecek olursak varidatımız çoğalır... halbuki şunu nazarı itibara almak icap ediyor ki Hilâliahmer şefkat pulları adı kâğıt üzerine yapılmıştır. Ve bunu memurlar istimal ederken ekseriya kopuyor. Halbuki böyle yırtık pulların zarflara ilsakı posta nizamnamesince memnurdur. Bunun parası memurun kendi cebinden çıkıyor Sonra bu pulların kıtaları büyüktür. Kıymetli mektuplarda posta idaresi kirli zarfları kabul etmiyor. Posta memuru o zarfların kirli kısımlarını şefkât pullarıyla kapatahım diye kendileri teklif ediyorlar. Kıymetli zarfların tanesi de yüz paraya olduğu için mektup sahibi bu işi daha kârlı görüyor. Şefkat pullarıyla kapa-

tahm diyorlar. Onlar da maalmemnu- niye peki diyorlarmış. Yalnız pulun kıtası büyük olduğu için bir knruşluk pul lekeyi kapatıyor, ufak olursa iki pul ancak kapıyacaktır. (Gürültüler) Mesela Tayyare cemiyetinin pulları daha sağlam ve daha küçüktür. Bendeniz öyle kanaat hasıl ettim ki Hilâliahmer pulları küçülür ve biraz sağlam olursa hasılat artacaktır. Sonra bu pulları memurlara toptan vermek te muvafık değildir. Mahalli teşkilatımız bunları satarsa sarfiyat çoğalacaktır. Bir de deniliyor ki ilâmatı adliyede pul kullanmıyalm da soğuk damga kullanalım ve yahut başka bir şekil bulalım . . . Buna bendeniz pek taraftar değilim . Sebebini arzedeğim, muvafık görülürse mesele kalmaz, tabii tetkik komisyonu tetkikat yapmıştır. Kanaatları vardır . Lutf ederlerse tenevvür ederiz. Souk-damğa kabul edersek pul yerine kğıt vereceğiz . Bu mesuliyeti hiç bir me- mur üzerine almaz. Çünkü kâğıtların kaybolması ihtimali vacdır, sonra dak-tilolar yazarken - tabii onlarda insan- dır, bütün dikkatlerine rağmen hata yapabilirler - ve yanlış yazdığı kâğıdı yırtacaktır. Halbuki bunu biz tanı- mayacağız parayı kendisinden isti- yeceğiz. Bendenize kahrısa yine ilâmatı adliyede bu pulların kullanıl- ması daha muvafıktır .

Bir aza Bey — bendeniz senelerden beri pul satarım, ne postahaneden, ne de mahakimden pulların kâğıt ve zam- kı hakkında bir şikâyet duymadım. Elyevm kasamda bir iki bin lirahk

pul vardır. Bu itirazlar varit değildir. Saniyen kıtası da büyük değildir ve bütün postahaneler pek alâ yapıştı- rıyorlar.

Mahakime gelince: Mahakimde zaten mahkeme baş kâtipleri ilâmun parasını almadan yazmazlar O para ile beraber on kuruşta pul parası alıyor. Ve bunlar hakkında da hiç bir şikâyet vukubulmamıştır. Binaenaleyh arkadaşımızın bu iddiası doğru değildir.

Salahattin Bey (Kocaeli) — Ra- porumuzda evrakı adliye için koydu- ğumuz kayıt şudur: Muhtelif evrakı adliye bastırılmıştır. Bunun bittabi bir masrafı vardır. Bu sarfiyatı gördük. Fakat bunun mukabilinde bu kâğıtla- rın temin ettiği varidat gözükmemek- tedir. Çünkü bu varidat ancak şefkat pulu yapıştırmak suretiyle alınıyor. Halbuki bu evrakı adliyenin cemiye- timizce basılması adliye için çok bü- yük bir yardım oluyor. Aynı zamanda halk ta bundan istifade ediyor. İcra- da bir çok evrak vardır, üzerinde hiç bir işaret olmaksızın ve ancak menfa- ati mukabilinde pul yapıştırmak gibi bir külfet olduğunean o memurun in- safına kalmıştır. Biz bunu muvafık bulmadık. Hiç olmazsa bir işareti mahsusa gibi bir şey yapılsada bu tabı edilen kâğıtlar adedince ne mik- tar menfaat temin edeceğimiz tespit edilmiş olsa. Maksat budur, intizamı temin etmektir.

Hakkı Tarık Bey — Bundan son- ra bu kâğıtlaramı yazılacak?

Salâhattin Bey — Evet.

Hakkı Tarık Bey — Bu bir nevi vergi mahiyetini alıyor.

Emin Bey (Eski şehir) — Usul hakkında arzedeceğim efendim. Müsaade buyurursanız arkadaşlar mütalaa-larını tahriren yazsınlar.

Reis — Emin Beyin teklifini kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.. Bu hususta mütalaası olan zevat bir rapor ile mütalaalarını Merkezi Umumiye bildirirler. Siz de Umumiye bildirirler. Sizde Umumi merkeze bir rapor yazarsınız.

Hakkı Tarık Bey — Efendim, müsaade ederseniz bendeniz bir şey arzedeceğim. Evvela demin kabul buyurulan tahririn maddeye ilave olduğunu söylemek isterim. İkincisi, Ispartada bir heyelan olduğunu arkadaşlarımız Kemal turhan Bey dün akşam söylediler. Burada mühtacı muavenet bir vaziyet varsa yardım edilmesini istirham edeceğim, üçüncüsü, Hilâiahmer teşkilatının hemen her yerde gözükken yardım elini burada tebaruz ettirmegi şükran makamında ilave ederim,

Reis — Efendim, şimdi her taraf muavenete mühtaçtır. Eğer bu çıkırı açarsak herkes aynı teklifte bulunur. Bu gibi temennileri olan zevat tahrirlerini doğrudan doğruya Merkezi Umumiye tevdi ederler. Bu yolda arzu izhar eden başka arkadaşlarımız varsa bildirsinler.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Efendim, Kestel Gölü meselesi için Heyeti

idareniz lazım gelen tertibatını almıştır. Bir doktorla lazım gelen eşyanın gönderilmesi için Eskişehir Ambarına emir verilmiştir. Ispartanın içinde böyle bir şey yoktur. Haricindedir. Ve insanca da zayıat yoktur, Isparta haricinde yeni bir heyelan olmuş ve bu heyelan neticesinde Ispartanın suyu kesilmiştir. Nafia Vekâletiyle temas ettik, yani bizim hudut ve salâhiyetimiz dahiline giren bir iş yoktur.

Ali Paşa — Efendim, bendeniz İstanbulun hem Hilâiahmer Reisiyim, hem de Veremle Mücadele Cemiyetinin Reisiyim. Cemiyeti hayriyenizin sehavetini rica edeceğim. Bundan bir kaç sene evvel Veremle Mücadele Cemiyetini tesis etmiştik. Ve epeyce sermayemiz oldu. Üç bin lira kadardı. Ve bu sermaye tenmiye edilerek bir dispanser kendimize hasr ve tahsis ederek bazı tesisat vücuda getirmek istiyoruz. Fakat memleketin maruz olduğu bu afetin derecesi tesiri günden güne artıyor. Bize her gün arzı ıztırap eden fıkara adedi artıyor. Eğer şahidi bulunsaydınız, sizde benim gibi ağlardınız çünkü bilmem nasıl ifade edeyim bu mesele kuvvei umumiye-mizi adetâ tehdit ediyor. Biz bu işe çaresâz olmak üzere bütçemizdeki tahsisatı sarf ile meşgulüz. Senede bir iki yüz afetzedeyi takviye ediyoruz. Bu takviye kemâli şükranla arz edeyim ki yardım edilenler dört ay iâşe edildikten sonra bir zindeği ile karşı mıza geliyorlar. Bu bizim için bir mefharet teşkil ediyor. Bu hizmeti

biraz daha esash ve memlekete nafi bir şekle ifrağ için arkadaşlarımla sanatoryom teşkiline kalkıştık. Tabii-sermayemiz kâfi değildir. Fakat gerek Evkaf, gerek Cemiyet ve gerek Hükümetce yapılacak yardımla bu olabilir. Binaenaleyh Cemiyetin ne nisbette olursa olsun bize ianesini talep ediyoruz ve bu hususu Vekil Bey arz ediyorum.

Sıhhat Vekili Refik Bey — Efendim. Hilâliahmerin sulh zamanındaki mesaisi meyanında bu vardır. İstanbul'da, İzmirde, Samsunda teşekkül etmiş olan Veremle Mücadele Cemiyetlerinin mesaisini birleştirmek için kendilerinden reca ettim. Merkezi umumi-yi Ankaraya nakletmege karar verdiler. Burada bizim cemiyetin sinenin de ufak bir teşekkül vücuda getirerek

hem bu cemiyetlerin faaliyetini kontrol ettirmek ve hem de teşkilatlarını temin etmek istiyorduk. İkinci: maruzatım: arkadaşlar; cemiyetimizin teşekkülâtının diğer cemiyetlere nümune olacak şekilde bulduklarını bahsettiler.

Bu bizi çok mütehassıs etti. Biz bu cemiyetin hayırlı işleri için bir amele ve bir hademe gibi çalışmayı bir vazife biliriz. (alkışlar)

Reis — Efendim, nizamnamenin bazı maddelerinin tadili hakkında teklif vardır.

Hakkı Tarık Bey — Efendim, esbabı mucibelerini ve tadilden sonra hasıl olacak farkları kısaca arz ederlerse zan ederim ki heyeti umumiyesini kabul etmek imkânı hasıl olur.

Eski şekil

Nizamnamei Esasinin 37 inci maddesi

Her Vilâyet Merkezi Meclisi Umumiye kendi Mıntakası dahilinde mukayyet olup aidatı seneviyesini tamamiyle ifa etmiş bulunan azanın rey-i hafisiyle ve beş yüzde bir nispetinde murahhas gönderir. Mukayyet azası beş yüzden dun olan Vilâyetler adedi ne olursa olsun bir murahhas gönderebilirler. Murahhaslara masarifi seferiye ve zaruriyelerine mukabil mahalleri Meclisi Umumilerince 123üncü maddedeki kayıt dahilinde olmak şartıyla tazminat verilebilir.

Yeni teklif edilen şekil

Nizamnamei Esasinin 37 inci madesinin tadili teklif olunan şekli

Her Vilâyet Merkezi Meclisi Umumiye kendi Mıntakası dahilinde mukayyet olup aidatı seneviyesini tamamiyle ifa etmiş bulunan azanın rey-i hafisiyle ve beş yüzde bir nispetinde murahhas gönderir. Mukayyet azası beş yüzden dun olan Vilâyetler adedi ne olursa olsun bir murahhas gönderebilirler. Mukayyet azasının miktarı beş yüz ve bundan fazla olan Kaza Şubeleri dahi birinci fıkradaki aidat kaydına riayet etmek şartıyla Meclisi Umumiye bir murahhas gönderirler.

*Eski şekil***Nizamnamei Esasinin
93 üncü maddesi**

Kaza Şubeleri Meclisi Umumileri her kânunusaninin on beşinde başlamak üzere senelik içtimalarını aktederler.

**Nizamnamei Esasinin
94 üncü maddesi**

Kaza Şube Meclisi Umumileri :

1 — Senei atıye bütçesini tetkik ve berayı tasdik merbut bulunduğú Merkezi Umumiye taktim.

2 — Sekiz zattan mürekep Kaza Şube heyetinin kura ile çıkacak üç azası yerine reyi hafı ile yenilerini intihap ve berayı tasdik Merkezi Umumiye arz.

3 — Hilâliahmer menafiine ait teklifatı müzakere ve bu baptaki kararları Merkezi Umumiye irsal.

4 — Hilâliahmere fevkalâde hizmet edenlerin taltiflerini esbabı muhibesiyle birlikte Merkezi Umumiye arzeder.

Yeni teklif edilen şekil

murahhaslara masarifi seferiye ve zaruriyelerine mukabil mahalleri Meclisi Umumilerince 123 üncü maddedeki kayıt dahilinde olmak şartıyla tazminat verilebilir.

**Nizamnamei Esasinin 93 üncü
maddesinin tadili teklif
olunan şekli**

Kaza Şubeleri Meclisi Umumileri her Şubatin on beşinde başlamak üzere senelik içtimalarını aktederler.

**Nizamnamei Esasiuin 94 üncü
maddesinin tadili teklif
olunan şekli**

Kaza Şube Meclisi Umumileri :

1 — Senei atıye bütçesini tetkik ve berayı tasdik merbut bulunduğú Merkezi Umumiye taktim.

2 — Sekiz zattan mürekkep Kaza Şube heyetinin kura ile çıkacak üç azası yerine reyi hafı ile yenilerini intihap ve berayı tasdik Merkezi Umumiye arz.

3 — Hilâliahmer menafiine ait teklifatı müzakere ve bu baptaki kararları Merkezi Umumiye irsal.

4 — Hilâliahmere fevkalâde hizmet edenlerin taltiflerini esbabı muhibesiyle birlikte Merkezi Umumiye arz .

5 - 37 inci maddeye tevfi kan Meclisi Umumiye murahhas intihap eder .

*Eski şekil***Nizamnamei Esasinin 123 üncü
maddesi**

Vilâyet Merkeleri ve bilumun Şubeler bir senelik varidatı umumiyelerinin yüzde kırkına kadar olan miktarını mahallî ihtiyacatına tahsise mezun ve mütebakisini Merkezi Umumiye irsale mecburdurlar. Ancak bu haddi azamî mezuniyet dairesinde Meclisi Umumilerince tanzim edilecek bütçelerinin Merkezi Umumiye tasdik edilmesi meşruttur.

Merakiz ve Şuabatın bulunduğu mıntakalarda umumî afat ve mesaipten biri vukuunda o Merkez veya Şube kendi idare heyetinin mes'uliyeti altında sandık mevcudunda ilk imdat ve muavenet için Şubelerde yüz ve Merkezlerde iki yüz elli Liraya kadar sarfiyat icrasına mubaşeretle beraber keyfiyeti Merkezi Umumiye serian ihbar ve lüzum varsa Merkezi Umumiden ayrıca muavenet dahi talep eder. Vilâyet Merkezleri ve Şubeler her sene Kânunusani, Nisan, Temmuz, Teşrinievvel bidayetlerinde Muhasebe talimatnamesi mucibince tanzim edecekleri hesap hülâsalarını Kânunusaninin on beşinde heyeti Merkeziyelerince tasdik edilmiş bir senei kamile zarfındaki varidat ve sarfiyat icmallerini ve kânunuevvel nihayetinde mevcut nakitlerini Merkezi Umumiye göndermeye mecburdurlar.

*Yeni tekilif edilen şekil***Nizamnamei Esasinin 123 üncü
maddesinin tadili teklifi
olunan şekil**

Vilâyet Merkezleri ve bilumun Şubeler bir senelik varidatı Umumiyelerinin yüzde kırkına kadar olan miktarını mahallî ihtiyacatına tahsise mezun ve mütebakisini Merkezi Umumiye irsale mecburdurlar. Ancak bu haddi azamî mezuniyet dairesinde Meclisi Umumilerince tanzim edilecek bütçelerinin Merkezi Umumiye tasdik edilmesi meşruttur. Merakiz ve Şuabatın bulunduğu mıntakalarda umumî afat ve mesaipten biri vukuunda o Merkez veya Şube kendi idare heyetinin mes'uliyeti altında sandık mevcudundan ilk imdat ve muavenet için Şubelerde yüz ve Merkezlerde iki yüz elli Liraya kadar sarfiyat icrasına mubaşeretle beraber keyfiyeti Merkezi Umumiye serian ihbar ve lüzum varsa Merkezi Umumiden ayrıca muavenet dahi talep eder.

Vilâyet Merkezleri ve Şubeler her sene Teşrinievvel, Kânunusani, Nisan, Temmuz bidayetlerinde Muhasebe talimatnamesi mucibince tanzim edecekleri hesap hülâsalarını ; Temmuzun on beşinde heyeti merkeziyelerince tasdik edilmiş bir senei kamile zarfındaki varidat ve sarfiyat icmallerini ve Haziran ve Kânunuevvel nihayetlerinde mevcut ve müterakim nakitlerini kâmilan Merkezi Umumiye göndermeye mecburdurlar.

Yeni teklif edilen şekil

Merkez ve Şubelerde mevcut nakit Merkez veya Şube reisi ile veznedarının veya bunlara vekâlet edecek zevatın müşterek imzalarıyla milli bankalardan birine tevdi edilir. Ve icabında yine mezkûr zevatın müşterek imzalarıyla alınır.

(Nizamnamei Esasının 37, 93, 94. ve 123 üncü maddeleri birer birer okunarak teklif edilen tadilat aynen ve müttetikan kabul edildi)

Bir aza Bey — Efendim, Merkezi Umuminin yalnız kendisi değil bütün şubaları da vazifeleyini müdriktirler ve hakkıyla yapmışlardır.

Binaenalezh şubelere de teşekkür edilmesini teklif ederim.

(Hepimiz iştrâk ederiz sesleri)

Ali Paşa — Malumu devletiniz mühtac çocuklara Hilâliahmer tarafından haftada üç gün gıda veriliyor, Verilen gıda ekmek, peynir ve helvadan ibarettir. Bazı şubelerimiz biraz daha ileri giderek sıcak yemek temin ediyörler. 400 çocuğu evvela elde ettiğimiz ianât ve Hilâliahmerin yardımlarıyla gıdalandırıyorduk. Hilâliahmer 2000 lira tenzil etti. Biz de iki bin liraya Hü-

kûmetin verdiği beş bin lirayı ilave ettik. Buna yardımları da ilave ederek cetvel yaptık.

Bu sene elde bulunan para senei dersiyeye nihayetine kadar bizi idare eder. Bakıye kalan parayı senei atıyeye terk edeceğiz. Şimdi onu istirham edeceğim ki Merkezi Umumi bize vermekte olduğu 2000 lirayı bu sene de bahşetsinler.

Hakkı Tarık Bey — Çok yüksek.

Reis — Merkezi Umumice nazarı dikkate tabii alınır.

Efendim, kongrenin müzakerê edeceği başka bir şey kalmamıştır. Muhterem azanın fasılasız bir surette ve kemâli dikkatle gösterdikleri gayrete teşekkür ve yeni Merkeze de muvafakıyetler temenni ederek kongreyi kapatıyorum. (alkışlar).

Harp ve Kadınlar [1]

Viyanada Dr. Anna Nussbaum tarafından kaleme alınmıştır

Beynelmilel Salibiahmer Mecmuasından :

Kadınlar tabiatleri itibarıyla muharebe aleyhtarıdır. Binlerce ıztıraplar içinde velut olan kadın bir katlin takdîrî olamaz. Bu fîli alkışlayamaz. Beşeriyetin hayatına hürmet onların hîki ve fitri bir haslatıdır.

«No woman who is a woman say of a human body», «it is nothing» yani oliv Schreiner'e göre «kadın olarak yaratılmış hiç bir kadın insanın hayatını istihkar edemez».

Harbin bidayetinde kadınlığa da sirayet ederek onları da tahtı tesirinde baziçe etmiş olan o kütlelere müstevli marazı dimağının tağyir ve iza-hını ruhiyatçılara terk edelim.

Malûm bir his ve şevki vatanperveri ile kadınlık yalnız zevcelerini muharebe meydanına göndermekle kalmamış aynı vakitte ve pek çok ahvalde aynı maksat ve gaye için nişanlılarını, evlatlarını da teşvik ve teşci etmiştir.

Kahramanlığın, o sırmalı üniformalı meziyet ve şerefini, umumî bir cinnet halinde hayatın hezal ve zevalini frödist olan alimler ölçüp biçsinler.

Biz burada yalnız kadınların harp esnasında yaptıkları işleri zikr edeceğiz. Makulane düşünenlerin bizatihi hadis olan düşüncelere vasıl olacaklarını ümit ederim.

Mütehhhil olan kadınların ekserisi zevçleri meydanı harbe sevk olunduktan sonra bizzat efradı ailesinin infak ve iaşesini deruhte etmek zaruret ve mecburiyeti ile karşılaştılar. İşte kadınlık kabiliyetini bu zaruret ve mecburiyeti ile ölçeceğiz.

Avusturyada olduğu gibi Alman-yada da harbiye nazırları, meydanı harbe giden veya harbe iştirak etmeyüpte vazifelerini görmekte devam eden erkeklerin yerlerine geçmek suretiyle bu son sınıf erkeklerin de cepheye gitmelerini temin ve teshil

[1] Bu makalenin bazı kısımları «Muharebe esnasında kadınlığın yaptığı işler» namında madam Emmi Frondlinç tarafından neşrolunan gayet müfit bir eserle keza-lik Dr. Şarlo Lorenç tarafından «Muharebe esnasında kadınların sınaî şubelerdeki mesaisi» namında neşrolunan bir escrinden iktibas olunmuştur.

hususunda kadınlığa kitaben beyannameler neşr ettiler.

1917 senesi Temmuzunda bu suretle askerlik işlerine yardım eden kadınların adedi Almanyada 64142 idi ki bu miktar harbe salih olupta vazifeleri başında kalmış olan erkeklerin nısfından fazla idi.

«Harp yardım komisyonları» çocuğu olmayan veyahut efradı ailesi az olan veyahut çocuklarına bakacak kadın valdeleri veya valdeleri olan kadınlara gördükleri hizmetlerden dolayı maaş verilmemesi hakkında emir telâkki etmişlerdi. Bu keyfiyet, kadınları sırf işe yollamağa mecbur etmek için idi. Memleketin her tarafında açılmış olan ahzı asker şubeleri muhimmâtı harbiye fabrikalarında çalışacak kadınlara bir çok parlak vaitlerde bulunuyorlardı.

Almanyada Harbiye nezareti; müessir, kat'i ve metodik bir teşkilât vücade getirmişti. Kadın ve erkek muharrirlerden mürekkep bir heyet kadınlığı işe teşvik ve teşçi için kaleme sarılmışlardı. Bütün matbuat sinemalar, kadınları esliha ve muhimmâtı harbiye fabrikalarında çalışmağa teşvik ediyorlar idi. Bütün üniversite rektörleri talebenin vicdanlarına iltica etmişler idi.

1918 senesi Ağustosunda Kriegssamt Kassel bir muhimmât fabrikası için yalnız başına iki binden fazla kadın toplamaya muvaffak olmuştu.

Kadınları silâh imaline alıştırmak için hususi mektepler, hususi kurslar tesis edilmiş idi.

Filhakika kadınlar harp esnasında hemen her san'ate ve hatta o zamana kadar kendilerine memnu, olan işlere bile intisap ve sülûk ettiler. Posta müvezzilîği, tramvaylarda biletçilik, gaz ve elektrik kontrolluğu otomobil şoförlüğü, cephelerde ve cephe arkalarındaki postahanelerde memurluk, hastabakıcılık, şimendifer memurluğu (Avusturyada harbin sonunda 25000 kadın şimendifer memuru vardı) maden ocaklarında, esliha ve mühimmatı harbiye fabrikalarında amelelik yaptılar.

Almanyada Hindenburg programının tahakkuku ile 1917 senesi Ağustosunda kadınlık mesaisi evç noktasına vâsıl olmuştu. Bu bapta gerçi hakiki istatistikler mevcut değilse de kadınlığın muhtelif sahalardaki mesaisi «hastalık halinde muavenet sandıkları» defterlerinden istihraç olunabilir.

Avusturyada 1913 senesinde «Allgemeine arbeiterkrankkasse» ye 58296 kadın yazılmışken bunların adedi 1917 senesinde 71133 e çıkmış ve şu hesaba göre 0/0 22.2 nispetinde bir tezayüt görülmüştür.

1914 Senesinde «Wiener Bezirkskrankenasse» de mukayyet kadınların adedi 39079 iken bu miktar 1915 senesinde 51939 a baliğ olmuş ve binaenaleyh 0/0 32.88 nispetinde bir tezayüt göstermiştir.

Kadınların en ziyade çalıştıkları mıntaka Rhénani ile Westphalie idi. Burada çalışan kadınların adedi 67548 e balığ oluyor idi. Kadınlar bilhassa obüs imalâtında çalıştılar. 1914 senesinde demircilik sanayiinde çalışan kadınların adedi 12968 iken bu adet 1917 senesinde 624688 e fırlamıştır.

1915 senesinde krup fabrikalarında 1342 kadın çalışırken bunların adedi 1916 senesinde 12600 e çıkmıştır.

Verdiğimiz bu bir kaç rakam, kadınlığın harp esnasında düşütahammülünün aldığı yük hakkında takribi bir fikir verebilir. Kadınlar umumiyetle mermi imalâtında çalıştırılmıştı. Bilumum el işlerindeki dikkatleri, fitri olan maharetleri, zekâ ve ikdamları sayesinde erkeklere bile tefevvuk etmişlerdi. Kadınlar obüs imalâtında harikalar gösterdiler. Hatta Mösyö Krup kadınların işlerine olan dikkat ve alakalarından dolayı bunlara karşı alenen ızhar ve beyanı memnuniyet etti. Sulh zamanında kadınlara (daima böyledir. Ve bu gün de aynı hal vardır) erkeklerden az yevmiye verilir Harp esnasında kadınlar, ahval icabı olarak pek az yevmiyelere kanaat etmişlerdi.

Avusturyada işe başlayan kadınlara haftada sekiz kuron verilir, buna mukabil erkekler 14 kuronla işe başlar idi. Viyanadaki tramvay şirketi bir erkek biletçiye yevmiye 3.9 kuron

verdiği halde (yevmiye on saat mesaisine mukabil) bir kadın biletçiye 3.60 kuron verirdi. (saatte 36 heler).

Aşağı Avusturyadaki mühimmatı harbiye fabrikalarında çalışan kadınlara haftada 30 - 50 kuron ücret verirdi.

Harbin ikinci senesinde kadınlar her gün 14 - 16 saat çalışmak suretile en yorucu işlerde kullanıldıkları halde bile haftada 80 - 90 kurondan fazla bir ücret alamıyorlardı.

Woellersdorf'daki esliha ve mühimmatı harbiye fabrikasında çalışan kadınlar yevmiye 12 saatlik mesailerine mukabil ancak haftada 23 - 29 kuron alıyorlar idi.

Bohemyadaki maden ocaklarında çalışan kadınların yevmi ücretleri 2, 1/2 - 2,80 kurondan fazla bir şey değil idi. Almanyada demircilik sanayiinde çalışan kadınlara umumiyetle beher saat için 35 fenik verilir idi. Daha mühim sanayide çalıştırılan kadınlar, ancak yevmiye olarak 1.49 ile 2.37 mark arasında mütehavvil bir ücret alırlardı. Kadınlar aldıkları dün ücretle iktifa etmemeye başladılar. Daha ileriye gittiler. Sahai faaliyetlerini ba'zan pek manasız ve hatta lüzumsuz olan hizmetlere bile teşmil ettiler. Sıhhatlerini nazarı dikkate almaksızın sırf zamanın mübrem ihtiyaçlarını tatmin edebilmek gayesi ve binaenaleyh daha fazla kazanmak hevesile mesai saatleri haricinde çalış-

mağa koyuldular ve bu suretle harbin uzamasına canı gönülden yardım etmiş oldular.

Avusturyada kadınların erkeklerden fazla çalıştığı nazarı dikkate alınarak erkeklerden pek çokları siperlere gönderildi. Yevmiye 14 saatten aşağı çalıştırılmamalarını isteyen kadın ve valdelere tesadüf olundu. Bütün hafta gece nöbeti bekleyen kadınlardan haftada 3 saatten fazla uyku uyumayanları görüldü!

Yukarı Silizyedeki maden ocaklarında boğucu bir sıcak, dondurucu bir rütubet içinde aleddevam yevmiye 12 saat çalışan kadınlar pek çok idi.

Hulâsa harp esnasındaki iş binlerce kadının hayatını ifna etti. Çünkü evvelâ kadın, kat'iyen menus olmadığı işlere atılmıştı. Sık doğum süfli ve meşakkatli işler kadının hayatını söndürmüştü. Zamanı sulhte esasen iyi ve tam bir gıda alamamış olanlar harp esnasında müthiş bir açlığa mahkûm oldular. Bu itibarla mühimmat ve eslihai harbiye fabrikalarında bin türlü ölüm tehlikelerinin tahtı tesirinde kaldılar. Kaza dolayısıyla tazminat alan kadınların adedi 1914 senesinde 48 iken bu miktar 1918 senesinde 469 a balığ olmuştur. Demircilik sanayiinde kaza ya maruz olarak tazminat almış olan kadınların adedi 1914 senesinde 454 iken bu miktar 1918 senesinde 3619 a çıktı.

Obüs imalâthanelerinde çalışan kadınların ekserisi, ağır parça kaldırmak

yüzünden sadır, adele tevessüü rie hastalıklarına uğradılar. Mevaddı infilâkiye imal eden fabrikalarda çalışanlar cihazı teneffüsiye, cilt hastalıklarına tutuldular. O zamanlar sabun ve muzaddı taaffün maddelerin fikdanı dolayısıyla ekseriya bu hastalıklar kesbi vahamet etti ve ölümle neticelendi. Arsenik, fosfor, civa ve bilumum kurşun mürekkebatı kimveviyesi tesirile zehirlenerek ölenlerin adedi çok oldu. Erkeklerden fazla kanı zehirlenerek ölen kadınlar binlere balığ oldu. Kadının bedeni tahribatından bahsetmek dik. Ruh taşıyan bir vücut bu meseleyi mezkût geçemez. Yatnız bir misal zikredeceğiz. Avusturyada Dolsdorf-daki mühimmatı harbiye fabrikasında çalışan genç kızlarla delikanlılar hep bir arada barakalarda yattılar. Yalnız aralarında bir perde vardı. Hastalıklı kızlarla tamüssihha olanlar samanla doldurulmuş bir yatak içinde beraber yatırıldı. Yüz binlerce genç Avusturyalı kızlar mühimmatı harbiye fabrikalarında maddi ve manevi levsi hayata kapıldılar. Beşeriyet çektiği ıztırapları pek çabuk unuttur. 4 sene mütemadi bir harp 12 sene müsellaah bir sulh, ısyân. inkılâp, tarife sığmaz bir sefalet. Beşeriyet bunların hepsini gördü. Yeni baderelere, yeni felâkete hazır veya mütevekkilen muntazır bir çok fenni ihtiraatla tekemmül etmiş olan harp yeniden başlayabilir. Yine erkekler cepheye. Kadınlar da onların yerine. Zavallı kadınlık yine darussı-

naalara valdelerile çocuklarile bin türlü ölüm tehlikesine maruz kalacak. Şehirleri, bütün memleketleri yalayan mütamadî bombaların tahtı tesir ve tehdidinde. Son muharebede zevçlerini evlâtlarını kaybeden ve bu suretle felâket ve sefaletle sürüklenmiş olan

kadınların yerine yüz binlerce genç kızlar kaim olacak. Onlarda aynı mehalike maruz kalacak.

Kadınlık !

Yeni bir harbin zuhuruna müsaade edecek misiniz ?

Yokluk ateşten
gömlektir

Kadınlar Hilâl ve Salibiahmer taazzuvları

Dr. ANNA NUSSBAUM'un beynelmilel Salibiahmer mecmuasının 146 ıncı sayısında « Kadınlar ve Harp » nunvanlı neşrettiği makalesinden mülhem olarak serlevha ittihaz ettiğimiz « Kadınlar , Hilâl ve Salibiahmer taazzuvları » unvanı altında kadınların o nazik vücutların Hilâl ve Salibiahmer taazzuvlarıyla olan münasebet ve işbu taazzuvların çizdikleri program dahilindeki mümtaz rollerinden bahs edeceğiz. Malumdur ki Hilâl ve Salibiahmer taazzuvları, kendilerine has farik alâmetlerle aynı gaye etrafında çalışan birer şefkat müessesesidir. İşbu taazzuvların çalışmaları mevzuubahs olunca fikre, doğrudan doğruya bu çalışmanın menfaat hislerinden uzak bulunan moral ciheti gelir ve bu itibarla hakiki bir kıymet ve kuvveti haiz olan bu kelime, erkeklerden daha hassas, daha rakik olan kadınlığı temsil eder.

Tetkikimize esas olan be meselenin ana hatları hakkında mücmelen malumat vereceğiz. Filhakika her kes bilir ve tastik eder ki Kadınlık, her hangi bir felâket karşısında daha hassastır. kadın kalbi erkek kalbinden fazl sızlar.

Her hangi bir yaralıya erkekten fazla ve daha yakından alâkadar olur.

El işlerinde zaten mehareti kâmile olan kadınlık bu meziyetleri ve bu vasıfları itibariyle Hilâl ve Salibiahmer taazzuvlarının birer lâzımı gayrı müfarikidir. Bu hakikati derpiş eden Hilâl ve Salibiahmer taazzuvları o hassas kalplerden, o müşfik ellerden hasta ve yarahlılar için azamî istifade teminine çalışıyor. Mesailerinin, müşterek düşüncelerinin merkezi bu noktada tebellür ve temerküz ediyor. Maksudı temin için hemen her memlekete milli Hilâl ve Salibiahmer cemiyetleri mektepler açıyor, mektep açmadıkları yerlerde umumî dersler vermek suretiyle bu sayede birçok hastabakıcı hanımlar - sörler - yetiştiriyor. Bu mekteplere ve bu kurslara devam eden kadınlık, büyük bir arzu ile çalışıyor, fitri olan merhamet ve şafkat kabiliyeti yükseliyor ve bu moral ve mefkûrevi sahadaki muktesebatı ile hemcinslerine, beşeriyete hadim bir unsur olarak yetişiyor. Salip ve Hilâli-ahmer taazzuvları teşkilâtına ithal edilen kadınların adedi hakkında bir fikir edinmek için işbu taazzuvların vasıtai

neşruefkârı olan şehri ve mevkut risalelerde gösterilen srkama müracaat olunmak kifayet eder. Bu bapta çok şeyler yazmak isterdik. fakat kadınlığın bu sahadaki faaliyetlerini hacmen küçük olan böyle bir makaleye sığdırmak müşkil olduğunu görerek bundan çe kindik .

Yalnız diyebiliriz ki Hilâl ve Salibi-ahmer taazzuvlarının bütçe fashından kendilerine epey pahalıya mal olan bu mesele cidden şayanı dikkattir. Her iki taazzuvun bu uğurda sarf ettiği mesai gün begün tevessü ediyor ve o nisbette semerebahş oluyor. Kadın hastabakıcılarıyla ziyaretçi sörlerin ve her iki sınıf için yetiştirilen muavenetçilerin adedi her gün artıyor ve insanî sahadaki faaliyetleri bu itibarla daha ziyade ve mütekâsif bir şekilde meşkûr oluyor. Şefkat ve merhametin timsali olan kadınlık; hemcinslerinden aklıkla çarpışanların, ölüm döşeginde bir yadum su bekliyenlerin, hastalık tesirle inleyenlerin, yarasının verdiği ıstırapla feryadedenlerin velhasıl bütün insan namını taşıyan cüz'ü fertlerin imdadına yetişir. Onların âlâmını tahfif için uğraşiyor .

Dr. Anna yazdığı makalesinde kadınlığın esnayı karpıte yaptığı işlerden bahsediyor, nışanlısı, oğlu, pederi, zevci harbe iştirak eden kadınların efradı ailelerini beslemek için mühimmatı harbiye depolarında çalıştıklarını ve bin türlü mekalike maruz kaldıklarını, az yevmiyeye kanaat ettiklerini söyli-

yor. Ve bunu söylemekle, söylemek istemediği halde kadınlığın her işe kabiliyeti olduğunu anlatmak istiyor. Bu doğrudur. Kadınlık, hassasiyeti nispetinde de vatanperverdir .

Dr. Annaya şu ciheti hatırlatmak isterim ki Almanyada ve Avusturyada harbin devamı müddetince haftada 39-40 Kurun yevmiye ile çalışan kadınlara mukabil aynı harpte ve bilhas- sa İstiklâl harbinde Türk kadınlığı ücretle çalışmak şöyle dursun omuzlarında askere cephanesandıkları taşıyor idi. İstiklâl harbinde Türk kadınlığının pek büyük bir hissei şerefi olduğunu tarih mutlak surette kaydetmeyi unutmayacaktır. Netekim Kartaje kadınlarının yaptıkları fedakârlık, Fransızlarla İngilizler adasında açılan yüz sene muharebelerinde Jandarkın oynadığı rol bu gün okuduğumuz tarihlerin pek parşak sahifelerini işgal etmiyormu?. Kadınlığın her hangi bir memleketin iktisadiyat ve içtimaiyatında pek mühim rol oynadıkları inkâr olunabilir mi? Bu gün müterekki gördüğümüz eski dünyanın daha pke çok yerlerinde yediğimiz buğdayı yetiştirenlerin kadın oldukları red olunabilir mi?

Maamafih erkek kadar ve hatta bazı noktalarda, erkekten daha fazla kabiliyet gösteren kadın kalbi elemli zamanlarda kendilerine has olan hassasiyetle ağlar; kadınlıktan muaveneti müteakile hissi, uzaklaşmak şöyle dursun, asla eksilmemiştir.

Kadınlık her felâket anında felâket-zedelere samimi ruhundan titremiş ve ağlamıştır.

Şu yaptığımıy hulasaya atfedilecek bir nazar, kadınlığı, onun faaliyet ve kabiliyetini anlamağa kifayet eder zamanındayız .

İşte bu sebeplerin heyeti mecmuası itibariledir ki Salib ve Hilâliahmer taa-zuvları kadınlığı teşkilatları meyanına ithal etmeği imsak etmemiş ve bu ciheti pek makul bir şekilde derpiş etmiştir. Bu gün kadınlar, Hilâl ve Salibiahmerin en mühim birer unsurudur. Onların hizmetlerinden beşeriyetin daha ziyade istifade edeceği inkâr kabul etmez bir hakikattir. Hilâl ve Salibiahmerlerin hastabakıcı sörleri ve onlara muavin yetiştirmek hususunda takip ettikleri prensipler gittikçe takviye buluyor. Bunların moral ve mefkûrevî sahada yeni merhale kazandıklarına kanaat getirilmesi lâzımdır. Çünkü Hilâl ve Salibiahmer cemiyetlerinin, çizdikleri program dahilinde kadınlığa tahsis ettikleri rol ve hizmet daha sağlam, daha rehakârdır.

Bu prensipler hakikate ve zamanın ihtiyacatına daha muvafık bir şekle ifrağ edilmiş oldukları için kadınlığın bu mesaisi, azamî muhassalayı veriyor. Bu keyfiyet her tarafta, her memleketin millî Salibiahmer teşekküllerince anlaşılmış bir hakikattir.

Arzu olunur ki Salib ve Hilâliahmer mefhum ve faaliyeti giren her yerde bu

moral sahadaki faaliyete germii tam verilsin ve hastabakıcı sörleri yetiştirmek hususundaki mesai müsmir neticeler versin. Tahsil ve müktesebatları itibariyle aynı seviyede hastabakıcılar yetiştirilsin. Bu öyle bir hakikattir ki bir muhalefete maruz kalabilmekle tavsif olunamaz. Hastabakıcılık teşkilâtının her memleket milli Salib ve Hilâliahmer cemiyetlerince aynı derecei tekâmülde olduğunu tasdik ve zan etmekte pek doğru bir fikir olmaz. Bu hakikati itiraf etmek lâzımdır. İşte bu hakikate vakıf olduğumuz içindir ki bu nokta üzerinde ziyadece tevakkuf ediyor ve etmek istiyoruz. İçimizdeki teşekküllerden bazılarının bu sahade mükemmel teşkilâtları olduğunu biliyoruz. Bunlar bize bir numne olabilir. Şurası da şayanı kayıttır ki ya yeniden vücade getirilecek bu teşkilât veyahut mevcud olan teşkilâta ithal edilecek tadilât için emin ve muvaffakiyetli usullere müracaat edilmeli, an'aniyetan mevrus olan usul ve prensiplerden tevakkî olunmalı ve gayeye vusul için diğer memleketlerce kabul edilerek sahai tatbikinden muvaffakiyetli neticeler alınmış olan şekiller tercihen kabul ve tatbik olunmalı ; iktibas edilecek usullerin o memleketin şeraiti iklimiye, şeraiti içtimaiye ve iktisadiyesiyle kabili te'lif olup olmadığı ve bu itibarla ne dereceye kadar kabiliyeti tatbikiyesi olduğu cihetlerinin tetkiki mütehasıslara tevdi olunmalı. Sağlam ve durandış dimağların vereceği direktife

ğöre tanzim edilecek olan istatüler ahkâmına tevfikân çizilecek program dahilinde bir veçhei hareket alınmalıdır. Tecrübe edildikten sonra sarf edilen mesaiyi sekteye ve akamete maruz bırakacak neticeyi veren usuller terk edilmeli. Bu mes'ele tahsil ve terbiyeyi kolaylaştıran ve fakat kütlelerin moralitesini azaltmış olan böyle bir asırda en ziyade nazarı dikkat ve ehemmiyete alınacak canlı bir noktadır.

Azamî istifade, ancak yeni yeni hayati şartlarla kabili te'lif olacak mesainin teksifi ile mümkündür. Maksadımız sarf edilen mesainin bisemere kalacak bir sahaya hasredilmeyüp müemmen bir şekilde azamî istifadebahş edecek bir tarzda istimalidir.

Bu mesailin heyeti umumiyesi bir az evvel söylediğimiz gibi ayrı ayrı tasnif edilmeli ve mütehassıslarca tetkik edilerek esasları tespit ve sentenize olunmalıdır.

Maamafih müşterek bir gaye olan bu hususta her millî uzvun malî ve madî imkân ve istitaatî dairesinde bu sahadaki mesaisinin daha bariz bir şekilde tahakkukuna çalıştığını söylemeği kadirşinaslık vazifesi telakki ederiz. Bu mesainin, istikbalde, parlak ve pek muvaffakiyetli neticelerle tetevvüç edeceğini itiraf etmek de doğru olur. mevzumuzu teşkil eden hastabakıcılık teş-

kilâtı hususunda, esasen böyle bir teşkilâtı olan ve fakat bunu daha ekmel bir hale koymak isteyen Hilâliahmerimiz bu baktaki terekkiyatı daima adımadım takip ediyor.

Esasen Hilâliahmerin iptidai teşkilâtında kadınlık mühim bir yer tutmuştur. İstanbulda pek asil ve kibar ailelere mensup hanımlarımız bilfiil ve şahsi arzularıyla hastabakıcılık servisine süluk ettikleri gibi pek çokları da bulundukları muhit ve mevkilerde Avrupa Salibiahmer cemiyetleri teşkilâtına dahil olan Ziyaretci Hastabakıcılık vazifesini deruhte ederek ictimai hıfzıssıhha kavaidinin suverî tatbikiyesine hasrı mesai etmiş idiler ise de devamı her veçhile şayanı temenni olan bu sahadaki faaliyetlerine bilmem nedense devam etmemişlerdir.

Görülüyor ki Hilâliahmer, müdafaa ettiği bu tezde bilhassa kadınlığın bu sahada faaliyetini tevsî ve onların fitrî olan kabiliyetinden istifade etmek istiyor. İnsanî bir mefkûre ve gaye etrafında çalışan bütün Hilâl ve Salibiahmer taazzuvlarının bu müşterek fikir etrafında toplanmaları ve bu itibarla beşeriyete hadîm olabilmek imkânlarının tahakkukuna yine müştereken sarfı mesai etmeleli pek ziyade şayanı temennidir.

Tevfik

Teksir ve istinsah edilmek üzere Salibiahmer Cemiyetleri
birlik tahrirat kaleminden Millî Salibiahmer
teşekküllerine gönde.ilen makaledir.

Kânunu sani 1931

Çocukların muhafazai sıhatleri için

İsveç muharrirlerinden filozof M. Elen içinde yaşadığımız yirminci asıra (Çocuk asrı) namını veriyor ve buna son seneler zarfında muhtelif memleketlerde vukua gelen hadisatı sebep olarak gösteriyor. Bu vekayîin en mühimleri. içinde Amerika çocukluğunun muhafazası emrinde yapılan me-sainin teşci ve tanzimi için Amerika Cümhur reisleri tarafından tertip olunan üç konferans zikr olunabilir.

Reisi cümhur M. Rozvelt'in teşebbüsü üzerine 1909 senesinde yapılan ilk içtimada çocukların himayesi için (Children's Bureau) "Federal kalem", teşkil edilmiştir.

Reisi cümhur. Wilson 1919 ikinci konferansı celp ve davet etti ve nihayet 1930 senesi Teşrini sanisinde Reisi Cümhur M. Hover tarafından Mezon Blans'ta 3000 azası olan bir konferans toplandı.

M. Hover harpten sonra Avrupa-daki çocuklarla pek ziyade alâkadar olmuş ve bunların muhafazai sıhhatleri için bir Amerikan cemiyeti tertip ve teşkil etmişti.

Bu konferansın içtimaidan on beş ay evvel 1200 mütehassıs şimdiye kadar çocukların muhafazai sıhhatı hakkında ne yapıldığını ve daha ne gibi şeylerin yapılması lâzımgereceği hakkında konferansa rapor verebilmek için müttelhit Amerikadaki çocukların şimdiki şeraiti hayatiyeleri hakkında pek muşikâfane tetkikatta bulunmuşlardır.

Salibiahmerin hıfzıssıha tedrisat programı ile Gençlik Salibiahmer teşekkülleri programlarının çocukların muhafazai sıhhatleriyle sıkı teması olduğu için Amerika Salibiahmerin komisyonda çocukların müdavâtı tıbbiyeleri noktasından kendisini temsil et-

tirmesi ve hıfzıssıhha ile terbiyei etfal sahalalarında elde ettiği müfit malûmat ve neticeleri konferansın nazarı dikkatine vaz etmesi şayanı teaccüp değildir. Konferansta hazır bulunan üç bin murahhasan maada binlerce kişi telsiz vasıtasıyla M. Hover'in beyanatını dinledi. M. Hover atideki beyanatta bulundu.

Amerikadaki 45,000,000 çocuktan 10 Milyonu zaaf ve her türlü kifayetsizlikten mustarıptır.

Yüzde sekseni lâıyıkıyla tedavi edilmemiştir. Bu on milyon çocuktan 6 milyonu iâşe edilmektedir. Bunlardan bir milyonu kelâmdan mahrum « dilsiz, » bir milyonu kalp hastalığına müptelâdır. 675 bini mazbutulâhlâk değildir. 450,000 ni teşekkülü dimağıyeden mahrumdur. 382 bini lâıyıkıyla işidememektedir. 18 bini tamamen sağırdır. 300 bini sakattır. 50 bini kısmen 14 bini tamamen rüyetten mahrumdur. 200 bini mücrim, 500 bini ise fakirdir.

Çocuk doğmazdan evvel sinni rûşte vasıl oluncaya kadar çocukluk hayatında müessir olan âmiller bervechi ati gruplara taksim olunmuştur.

Müdavâtı tıbbiye, umumî hıfzıssıhha müesseselerinin idaresi, meslekî talim ve terbiye, sakat veya natamam doğuş.

Her umumî gurup ayrıca bir çok kısımlara tefrik edilmiştir.

Çocuk doğmazdan evvel validesine yapılacak ihtimam, doğduktan sonra çocuğun te'mini neşvüneması, (müda-

vatı tıbbiye birinci guruba ithal edilmiştir) umumî hıfzıssıhha, sarî hastalıklardan korunma, sütlerin muayenesi (ikinci guruba dahildir.)

Üçüncü gurup: çocuk ebeveyninin talim ve terbiyesi, zamanı ırza, mektebe gitmezden evvel yapılması lâzımgelen tedabiri sıhhiye, mesleğe alıştırma, el işleri, bedenî idman ve oyunlar, çocukların bedenî ve manevî inkişafına mani olan esbap ve avamil, tehaffuz, himaye noktai nazarından tetkik olunmuştur.

1200 mütehassıs tarafından evvelce yapılmış olan uzun ve müşikâfane tetkikat üzerine konferans, çocukluğun bedenî, ahlâkî, fikrî, içtimâî ve iktisadî himayesine karşı 19 kaide vaz etmiştir.

Müşahedei tıbbiye, dişlerin muayenesi, yatak odalarının temiz havaya maruz bırakılması. gıdaî rejim, uyku ve oyun saatleri, sarî hastalıklara karşı korunma. gıdaların nezafeti, çocukları fikren ve bedenî yoracak fazla işten tecrit, çalışma zamanlarının tahdidi.

Mektep, çocuklara hıfzıssıhhaya müteallık malûmat verecek, kazalardan tehaffuz vesaitini öğretecek, bedenî kabiliyetleri nispetinde bedenî inkişafına çalışacaktır. Çocuklar kırlarda gezdirilecek, fikren âtil olanlar için ayrıca bir usulü tedris ihdas olunacak. Kabiliyeti bedeniyelerine göre talim edilecek. daha müessir bir himaye altında bulundurulacak. Ef'al ve harekâtında coşkunluk olan çocukların hususî

şekillerde ıslahı hallerine germi verilecektir.

Bu mevzu kaidelerin en mühimmi, resmî ve federal bir dairenin inzımanı muavenetiyle hıfzıssıhha tedrisatına lâyık olduğu derecede ehemmiyet verilmesidir. Medeniyetin daha yüksek iktisadi bir seviyeye, ahlâkî ve manevî bir safhaya doğru yürümesi ancak tamüssıhha olarak yetiştirilecek gürbüz çocuklarla kaimdir. "Mezon Blanş'ta ,,

toplanan üçüncü konferansın kat'î neticesine intizar ediyoruz. Hükûmet mekanizması betaetle işliyor. Mahallî, federal hıfzıssıhha müesseselerinin harekete geçmesi ve matlup olan neticeyi vermesi daha çok zamana muhtaçtır. Fakat konferans daha şimdiden çocukluk hayatını kemiren, ırkın gürbüz olarak yetişmesine mani olan esbap ve avamili bütün cihanın nazari dikkatine vaz etmiştir.

YOKSULUN URGANI UZAMAZ

Çocuklar kulubu

Çocuğu sokaktan kurtarmak, sokağın pencesinden çocuğu zorla çeküp onu ihsanı ve medeni bir hayat seviyesine ve bu seviyenin icap ettirdiği şerait ortasına almak için bugün pek muhtelif teşekküller ve pek mütenevvi teşebbüsler mevcuttur. Her memlekette, az çok tehalüfle, bu teşebbüsler hayır cemiyetleri, çocuğun ruhi ve bedeni terbiyesini yakından alâkadar eden terbiyevî ve ictimai cemiyetler şeklinde tezahür etmektedir. Bu sahifelerde muhtelif memleketlerde çocuğu korumak ve onu emin ve güzel bir şekilde büyütmek için baş vurulan çareleri fırsat düşdüğü gibi arz ve tafsil etmiş bulunuyoruz. Bütün bu teşekküllerin içinde bu gün bahis etmek istediğimiz bir müessise gerek yeniliği ve gerek bu yeniliğe ve hususiyete rağmen nisbeten eski bir tarihe malik olması itibarile alakabahiş olan bir teşekküldür. Bu müessise New - York çocuklar kulubüdür.

Bu çocuklar kulubu esas itibarile erkek çocuklar kulubüdür. 1876 senesinde E. H. Harriman isminde bir hayır sahibi, eyi ve uzak görüşlü bir

Amerikan vatandaşı, çocukları ve bilhassa fukara mahallelerinde başı boş dolaşan, vesayetsizliğin nahoş neticelerine maruz kalan çocukları, seve seve toplanacakları bir cemiyete sokmak ve bunları beraberlik hayatının eyileştirici ve temizleyici tesiri içinde terbiye etmek istemiştir. İlk defa Sen Mark meydanında çok mütevazı iki oda içinde teşkil olunan bu cemiyet yep yeni bir telekkinin, yep yeni bir hayat tarzının ilk adımı olmuştur. Bu müessis bütün büyük insanlar gibi mütevazı ve gayrendiş bir hamiyetperverdi. Uzun mücadeleler ve kendisine savurulan bin bir dürlü isnadlar ve tezyifler karşısında yoluna devam etti ve nihayet bu büyük işinin semerlerini görmeğe muvaffak oldu.

Bugün Newyork kulubünün Tomkin Square ve Jefferson Park isminde iki binası vardır. Bu binalar en asrî ve mütekamil şekilde inşa ettirilmiştir. Bu kuluplerin gençlere ve ihtiyarlayan azalara müteaddit jimnastikhaneleri, mütalaa salonları, konferans salonları etc. mevcet olduğu gibi bilhass ehemmiyet verilen yüzme sporunun tekâ-

mülû içinde güzel baseneleri muhtevidirler.

Çocuklar klubunun bilhassa programları tetekike şayandır. Kulubun hikmeti vücudunu daha iyi anlayabilmek için teşekkül maksadını ve bu teşekkülden beklenen gayeleri, bilmek lazımdır. Bunlar hulasa ulaşılacak istenen hedefleri çok veciz bir şekilde ifade etmektedir. Bütün bu teşekkülün erişmek istediği hedef olarak şu cümlelerin muhtevasını görürüz.

Kanun ve nıżama muti eyi ve faideli vatandaşlar yetiştirmek.

Haddi zatında çok tabii görünen bazı kaideler ve umdeler ne şekilde olursa olsunlar ifade edilmiş bulundukları zaman ekseriya güç tatbik olunurlar. Bu cümlelerin ihtiva ettiği ve kanun ile ahlâkın gayri muayyen hudutlarından her ikisine de giren hüküm, eyi bir vatandaşın, faideli bir insanın yetiştirilmesi meselesi vatandaş terbiyesinin ve ferdin ictimai ve siyasi terbiyesi noktai nazarından en mühim meseledir.

Böyle bir ferdin yetişmesi için lâzım gelen bütün bir muhiti hazırlamak ve bu muhitin her türlü beka şeraitini, tesirlerini temin etmek kolay bir iş değildir. Ancak şahısların kendi etraflarında yavaş yavaş, usanc ve kesel bilmeyen bir iman ve samimi bir alakaile, yaratacakları bu nevi ocaklarla temin edilebilir. 1917 senesinde çocuklar kulübü yeni açtığı muazzam binaya geçtiği vakit kendi muhiti olan ve

Newyork şehrinin en azılı mahallelerini teşkil eden şark mahallelerinde işlenmekte olan kabahat ve cürümlerin miktarı takriben % 50 nisbetinde azalmış bulunuyordu. Bu mıntıkanın maarif adliye veya her hangi bir ictimai teşkilâtına mensup halkının müşterek faaliyet sahesi olan bu zikir ettiğimiz umdeyi tatbik hususunda ne derece muvaffakiyyet kazandığını göstermesi itibarile yukarıdaki nisbetin şayan takdir olduğunu tekrare hacet yoktur.

Çocuklar kulubunun esas umdelini şu suretle telhis edebiliriz :

Teşekkül ettiği yerlerin civarındaki çocuklara bir ikinci aile ocağı yaratmak . . . Çocuklar bu ocakta seve seve kalacaklar, bu ocağı her yerde arayacaklar ve burada esen ulvi ve temiz hava içinde eyi düşünen ve eyiliği seven amerikalı vatandaşlar olarak yetişecekler.

Usuli talimlerle çocukların bedeni terbiyesinin kuvvetleşmesine hizmet etmek . . Çocuklar her nevi oyun ve spor tarzını mütehassıs spor muallimlerinin nezareti altında icra edeceklerdir.

Çocuklara bir taraftan resim, müzik ve güzel sanatların diğer kısımları talim edilmekte, diğer taraftan münakaşalı konferanslar müshabalar tertip ederek bunların fikren, ırfanen yükselmelerine çalışmak. Bu suretle mektebin ve alelumum umumî talim ve terbiye

vasıtalarının çok faideli bir mütemmimî ve muavinî olmak.

Hulâsa çocukların kendi kendilerine dayanan, kendi kendisinin işini görebilecek kabiliyyette ve liyakatta birer vatandaş olmalarına bezli gayret edilmektedir. Bu hedefe vasıl olabilmek için kıraat ve inşa nûmuneleri yaptırılmakta, gazetecilik tecrübelerine alıştırılmaktadır.

Her çocuğun iyi yüzme öğrenmesi esaslı bir şarttır. Bedenin umumi surtte en fazla inkişafına en seri ve en sıhhi yolda temin eden, diğer taraftan bir çok faziletleri bir araya cem eden yüzme sporu dirki bu sporu başlı başına bir umde hâlinde programa idhal etmiştir.

Çocukların sık sık banyolar ve duşlar alarak, tarzı telebbüslerine de dikkat ederek onlarda temizlik ve intizam hislerini bir ityat haline ifrag etmek. Temizliği her çocuğun yüreğinde bir ihtiyaç halinde yerleştirmek.

Fevkalâde muntazam ve asri bir klinikle her çocuğun sıhhi hayatını muayyen ve mazbut bir muameleye tabi tutmak. Çocuğun tarzı tegaddisini, tenemmûv ve inkişafını mûrakaba etmek ve muayyen devrelerde, muayyen şekillerde teftiş ederek, aile veya vasıleri nezdinde tıbbî vesayada bulunmak.

Çocukların dişlerini temizlemeleri için onlara her dürlü teshilatı göstermek. Doldurmak, tamir etmek için daimî ve asri bir diş kliniki idame etmek. Bilhassa çocuklara diş macunu veren ve bu hususta lazım gelen bil-

cümle muaveneti deruhte ederek çocuklarda diş hıfzısıhhasını kökleştirmek. Bu diş klinikinden çocukların dişlerini temizletmeğe her hangi bir sebepten muvaffak olamayan ebeveyn hasseten memnun kalmışlardır.

Çocuklara her hangi yaşta olurlarsa olsunlar kendi tinet ve kabiliyyetleriyle mütenasip bir iş bulmak gerek mektebli çocukların muvakkat ve mahdud saatları, tatilleri veyahut yaşı ilerlemiş ve mekteblerini ikmal etmiş çocuklar içindir. Pek çok çocuklar bu sayede iş bulmuşlar ve muntazam bir işçi olmağa ta küçük yaştan itibaren başlamışlardır.

Civardaki umumî mekteblerle teşriki mesai ederek çocukların mektebdeki hayat ve mesailerile de alâkadar olmak. Ve ilk mekteblerden çıkan çocukların kulube aza olmalarını bu suretle başı boş kalmamalarını temin etmek. Çocuklarda mektep hayatı ile başlayan beraber yaşayış ve beraber oynayış ve beraberlik hislerinin samimî faydasını idame ettirmek. Her çocuk kendi kulup arkadaşının mektepde daha fazla çalışmasını ve bu suretle kulup şerefini yükseltmesini ister ve bunu temine çalışır. Çocuklar kulubu bayram ve tatil günlerinde gayet vasi bir sirkte büyük müsamereler tertip eder. Esasen haftanın muayyen günlerinde musiki dersi verilmekte [olduğu cihetle çocukların kısmı azamı musikiye aşına bulunmakta ve musikiden hoşlanmaktadırlar. Bu sirklerde de büyük musikalar çalar ve gayet zengin programlar gösterilir.

Civarın muteber aileleleri bu mûsamerelere iştirak ederler. Bu sirk mûsamereleri bu gibi eğlencelere alışmış olan fakir çocuklar üzerinde mühim tesir icra eder, ve kulup için her sene kolayca birçok yeni aza alınmasına sebep olur.

Çocuklar kulubunun bir hususiyetinde ictimai sigorta teşkilatı ile olan münasebetidir. senede 17,5 dolar gibi çok ehemmiyetsiz bir meblağ mukabilinde sıhhi ve ictimai sigorta olurlar. Bu sigortada senede iki hafta bir müddetle kamplarda kalmakta dahildir. Poliçeler isme muharrer olduğundan çocukların her biri kendi kazancından bazen bu sigorta bedelini ebeveynine bar olmadan tesviye eder.

Çocuklar kulubu 1901 de ilk defa olarak bir kamp açmağa muvaffak olmuştu. 1930 senesinde Camp Willam Carrey namında deniz kenarında açtığı kamp bugün dünya yüzündeki mûmasilleri içinde eşsiz bir halde bulunmaktadır.

Bu kampta ulumu tabiiye muallimleri tarafından konferanslar verilir. Sanat, resme, heykeltraşiye etc. ve fenne dair mûsahebeler tertip olunur. Bu kampda geçen iki üç haftalık neşeli günler çocukların mühim bir kısmında müstakbel mesleklerini intihap etmek hususunda amil olur. Bu kampda çocuklar yatakhanelerin, yemekhanelerin ve saire gibi idare işlerinin bir kısmını tamamen diğer bir kısmını da muallimleri ve mürebbilerile müstereken idare ederek kendi kendini idareye alışır;lar;

En asri oyun ve spor mahallerini, kütüphaneleri v.s. yi muhtevi olan böyle bir kamp aleminde çocuklara mürebbilik edenlerin mühim bir kısmı amerikanın her hangi bir darülfununda muallim muavinliği etmiş veya bu ayarda bir selahiyyette malik mütehasıslardır.

Çocuklar kulubunun bir hussusiyetide kulub içinde kulup teşkilatına malik olmasıdır. Bu kulupler esas itibarile çocuklar kulubunun şubeleri olmakla beraber nizamnamelerinin hususiyetleri dolayısıle ana kuluba bağlı ve adeta ana kulubunun içinde imiş gibi itibar olunabilirler. Böyle yetmiş altı tane muavin kulup mevcuttur. El-yöm 6500 kadar azası vardır. Şimdiye kadar 150,000 çocuğu kurtaran bu kulubun mürebbileri fahridirler. Bu hamiler ve gönüllü mürebbiler bütün şubelerle sıkı temaslarda bulunmakta, çocukların dostu sıffatı ile onların mahremi yetine dahil olmakta ve bu suretle onlara cidden müfit nasihatlar verebilmektedir. Bu kulupde yetişen çocukların mahallelerinin belediyeçilik veya her hangi bir faaliyeti zamanında çok işe yaradıkları ve yüksek mevkiler aldıkları görülmektedir.

New York çocuklar kulubunun şubesinde şu deviz asılıdır:

Eyi bir amerikalı ol.

Kulube karşı namuskârane hareket et

Her atletik oyunu ve sporu sev, lâkin daima kibar ve nazik oyna

Merdce kazanabilmeği takdir et, fekat kaip ettiğin zaman da şerefle ve itidalini muhafaza ederek kayıp et.

Eyi tabiath bir genc ol. Bütün icraatında namuslu ol.

Kuluplerin nizamnameleride tetkike şayandır. Reis, muavin, kasadar etc. gibi bütün kuluplerde mevcut teşkilattan başka inzibat çavuşları denilen ve reisin maiyetinde kulubun inzibatını

temin ve münakaşaların intizamından mesul bir makam daha vardır. Usulu müzakere ve tasnifiarada da hususiyetler vardır.

Memleketimiz mürebbilerinin cihanın bu şekildeki teşekküllerile alakadar olmalarını ve vadideki meşkur hizmetleri pek yakında göstermelerini dileriz.

B. Tahir

Kazıntı ile karın doymaz

Vicdansızlık

Gazetelerimiz bir kaç hafta evvel bir sahtekârlıktan bahsettiler. Hükûmetimizin cemiyetimize bahsettiği oyun kagıdı satışına ait mühürler taklit edilmiş ve memlekete kaçak kâğıt sokularak bunlarla mühürlendikten sonra piyasaya çıkarılmış ve mütecasirlerinden bir kaç yakalanmış.

Vak'ayı şu bir kaç satırın içerisinde hulâsa ettik. Her halde insanlıkla alâkası olmayan bu sefiller ve yordakçılar kanunun tayin edeceği cezaya çarpılacaklar, lâkin hiç bir hukuk ve ceza kanununda, Hilâliahmer gibi milletin kışkandığı ve üstüne titredığı bir mukaddes cemiyetin, hükûmetimizce tahsis edilmiş bir varidat kaynağına tecavüz edenlere karşı hususî bir madde konulmamıştır.

Çünkü hiç bir vazîi kanun insan şeklinde görünen ve sürünen bir mahlûkun bu kadar âdi, bu kadar sefil, bu kadar müstekreh bir harekete içtisar edeceğini tahayyül ve tasavvur edemiştir.

Nasıl etsin ve nasıl edebilsin. Dağda adam öldüren, kervan soyan, köy basan eşkiyaların bile Hilâliahmerin alâmeti farikasına karşı hürmet ettiğini gören

bir vazîi kanun nail olurda sefilliğin, nankörlüğün bu derecesini yapmağa içtisar edecek bir adam tasavvur edebilsin.

Evet . . . annallerimizde eşkiyaların cemiyetimizin alâmeti farikasını gördüğü vakit irkildiğini ve damarlarındaki kanın, ona cemiyetimizin memlekette yaptığı iyilikleri hatırlattığı yazılıdır. Her hangi bir sebepten olur ise olsun dağa çıkmış bir eşkiya ile bahsettiğimiz şu sahtekârlık vak'asına içtisar eden sefilleri mukayese edecek olur isek bu adamların ne kadar iğrenç bir mahluk olduğu görülür.

Sahtekârlık ve taklitçilik her halde az, çok bir zekâ ve kabiliyet meselesidir. Ne olurdu, insanlıkla ve insaniyetle alâkası olmayan bu mahluklar zekâ ve kabiliyetlerini cemiyetin ve hükûmetin mühürlerini taklide ve bu suretle patihyası midelerini şişirmeğğ bedel onu başka surette hem karınlarını doyuracak ve hem de kendilerini insanlığın haricine atacak bu derece sefil bir harekette bulunmamağa hasreteseler...

Bazı fiiller vardır ki failleri yalnız hukuk ve ceza mahkemelerinin karşısın-

da sorguya çekilir ve cezalanır. Bilmeliyiz ki bu mahkemelerin haricinde bir de vicdan mahkemesi vardır ve bunun ; hükmü , cezası anlayanlar için daha ağırdır; elimdir. Bu mahkemenin insanın alınına vurduğu manevî damgayı ölüm bile silemez .

İşte hükümetimizin ve cemiyetimizin mühürlerini taklit eden ve onlara yordakçılık eden ve onlardan bilerek mal alıp satan insanlar bu yüksek vicdan mahkemesinin daimi mahkûmu kalacaklardır. Veyl o bedbahtlara

Geçen seneki sayılarımızın birinde Hikmet Şevki merhumun intişar eden bir yazısı vardı. Mademki cemiyetimizin ve hükümetimizin mühürlerini taklide cesaret eden ve insan namı altında yaşayan mahluklar vardır, o halde bütün vatandaşlardan rica ediyoruz .

Kullanmak için ellerine alacakları oyun kâğıtlarının mühürlerine dikkat etsinler şüphe ettikleri kâğıtları nereden aldıklarını cemiyetimize bildirsinsinler . Bu hareket te cemiyetimize karşı büyük bir iyiliktir.

Hikmet Şevki merhumun mekalesinin son cümlesini burada tekrarlıyorum :

« Efendiler oyun masasında bile kımıldamadan, zevkimize hic hâlel gelmeden yardım elinizi bize uzatabilirsiniz. Kaçak kâğıt kullanmamakla bu şafkat yuvasına yardım etmiş olursunuz . «

Bu kadar mütevazı bir ricayı is'af etmiyecek bir Türk vatandaşı tasavvur etmiyorum . Ümit ederim ki vukuat beni mahcup etmez .

Fazla

**Haylazın Mahı,
Sineğin Bahı Olmaz**

Gençlik Hilâlihahmerini tesis etmek lâzım mıdır ?

Bütün dünyada müşterek bir gaye etrafında toplanıp aynı insanî gayeyi temine çalışan en köklü ve eski müessese Hilâl ve Salibiahmer teşkil-leridir. Her yerde cemiyetin yardım edebilecek kudretteki unsurları ile yardıma muhtaçlarını birbirlerine yak-
laştırp kimine insanlığın vazifelerinden, kimine nimetlerinden doğma manevî hazzı tattıran bu geniş Hayır Müesseseleri, son zamanlarda, çok kıymetli yeni bir tesise vücut vermiş-lerdir:

«Gençlik Salibiahmer teşkilâtı»

Bu yeni tesis, büyük harpten sonra insanî bir hedefe doğru yürüyen üniversal teşkillerin en mühimi ve bilhassa en samimisidir.

Millî varlıklarını müdafaa kaygu-sile bazı memleketlerde bu teşekkül-ler, ilk anda hoş görünmemişlerdir. Çünkü, gençliği Salibiahmercilik fikri etrafında toplamanın, o gençliğe An-timilitarist bir terbiye vermek demek olacağı kanaati hasıl olmuştur. Hal-buki dünya, büyük muharebeden sonra gençliği tam bir, militarist ter-biye ile azamî derecede vatanseven

yetiştirmek zarureti duymuştur. Salibiahmerciliğin geniş mıkyaasta insanî olan gayeleri gençliğe aşılarsa, on-da derin bir feragatle müterafik ol-mak icabeden vatan duyguları zayıf-lanmış olur, zannı hasıl olmuştur.

İlk bakışta çok akla yakın gibi görünen bu endişenin yersiz olduğu, pek uzun sürmeyen bir tetkik ve tec-rübeden sonra hemen anlaşılmıştır. Filhakika, Hilâl ve Salibiahmercilik insaniyetçiliktir ; fakat zannedildiği gibi antimilitaristlik değildir. İnsani-yetçilik bu asırda, kendi başına, meselâ vatan sevenlik duygularından hariç mücerret bir konsepesiyon de ğil-dir ; yani, bir insanın dünyadaki hem cinslerinin acıları ile kendinde bir alâka duyması, kendi vatanının büyük endişesini içinde taşımasına mani de ğildir. Bu hakikatı kendi şahsımızın ferdi alâkalariyle kıyas ederek kolay-lıkla tespit edebiliriz. Altruist bir fert hiçbir zaman kendini, kendinin en yakınlarını, altruizmine feda edemez. Bütün yüksek akideler ferdin kendi etrafında kemale erer. Onun içindir ki en kuvvetli ahlâk ve karakter sa-

hipleri, kafası ve dolayısıyla vicdanları en iyi terbiye görmüş olanlardır. Bunun gibi iyi insan iyi vatanperver olabilir. Kendine hürmeti olmayan ve evini sevmeyen adamın vatansevenliğine asla inanmamalıdır.

Fertlere dair olan bu tecelliler, Cemiyetler için de aynı ile varittir. Vatani için ulvi feragatler göstermesini bilen Cemiyetler, daima medenî seviyesi yükselmiş milletlerdir. İptidai cemiyetlerde görülen yurt sevgisi, sevitabiinin verdiği basit bir kaygudan başka bir şey değildir. Bu gibilere, kendi kudretleri ile temin edebildiklerinden az daha göze çarpan bir geçim temin edebilmenin, kendilerini istismar edebilmeye kâfi gelmesi iddiamızın en bariz delilidir.

Medenî seviyesi yüksek bir millet, medenî seviyesi yüksek bir fert gibi, etrafında mümkün mertebe çok yayılmış bir münasebet ve irtibat ağı içinde yaşar. Bu münasebetler temiz insanlık duyguları halinde tezahür eder. Bu münasebetlerde temeyyüz eden milletler, kendi hesaplarına azamî faydayı temin etmiş olurlar.

İnsaniyetçi teşkilleri ile alâkalarının vatanlarının hudutları dışına kadar yaymış bir milletin, vatansevenliğinin asla za'fa uğramadığının açık bir misalini bu teşkilleri en kuvvetli olan Yukarı Amerikalılar vermişlerdir. Netekim Amerikalılar, büyük muharebede, hem de memleketleri için kor-

kunç bir akibet hazırlaması muhtemel bir tehlikeden sakınmak için değil, harbe iştirak etmişler ve birçok Amerikalı kurban vermişlerdir.

Aynı Amerikalıların çocukları, büyük harpten sonra, babalarının az avel döğüştükları Avusturya ve Almanya çocuklarına en iyi ve en müessir yardımlar etmişlerdir.

Görölüyor ki insaniyetçilik bu manası ile, sulhçuluk, müsalemetçilik demektik: fakat hiçbir zaman antimilitaristlik demek değildir. Antimilitarizm, vatancı terbiyenin aleyhindedir. Halbuki, meselâ Türkiye gibi, bütün sulhçü bir siyaset takip eden devletler, bu siyasetlerinin tervici imkânını temin için militarist olmaya milli müdafaa kuvvetlerini daima daha vatanseven unsurlarla beslemeye mecburdurlar.

Vatanseven bir insaniyetçi, eline esir düşmüş yaralı düşmanına acıyan ve böylelikle civanmertliğini gösteren bir kahraman muharipte tam senbolünü bulur.

İşte bu hakikat çabuk tezahür etmiş ve « Gençlik Salibiahmer teşkilâtı » ndan ilkten ürkenler, onun yüksek gayelerinden istifadeye şitap etmişlerdir. Meksika, Belçika ve emsali memleketlerde, yamışbaşlarındaki korkuuc kuvvetlere rağmen, bu teşkilât, hiçbir endişe uyundırmadan müessir faaliyetlerine devam etmektedirler.

Türkiye, « Gençlik Salibiahmeri » ni, yalnız bu umumî harekete iştirak etmiş gibi bir gösteriş zarureti olarak değil, gençliği memlekete daha faydalı kılmak gibi bir zaruret-eseri olarak yapmak mevkiindeyiz.

Gençliğimizin, dünya gençliği ile teması ancak spor sahasındadır; bu bile beklenen ve istenen şümul ve tesiri temin edememektedir.

Halbuki, Türk gençliği, medenî dünya yeni nesilleri ile temas sayesinde, Türkiye denilen realiteyi, küriyoziteleri tahrik ederek para kazanmak yolunu tutmuş romancıların yarattıkları kötü fantazyadan ayırtabilir. Bundan memleketin ne kazanacağını uzun uzadıya ızaha hacet yoktur. Yukarıda andığımız tüccar edipler, o hâlâ bazılarının safça Türk Dostu diye kendilerine kıymet verdikleri romancılar, maateessüf o kadar kuvvetli san'at eserleri ile bizi o kadar şarklı tamıtmışlardır ki, henüz aynı ayarda san'at eserleri ile medenî Türkiye realitesini dünyanın gözü önüne koymaya imkân olmadığı için, elimize geçen her fırsattan istifadeye mecbur bulunuyoruz.

« Gençlik Hilâlihmeri », bu vadi-de istifadeye can atacağımız en iyi fırsatlardan biridir. Propaganda, propagandalığı aşıkâr olmadıkça ancak müessir olan nazik bir iştir. Bu vatanın yeni nesillerini yetiştirmekte olan Maarifçilerimiz, Gençlik Salibiahmeri teşkilâtı sayesinde, memleketi medenî

dünya gençliğine tanıtmak imkânını da elde etmiş olacaklardır.

Bu teşkilât, filhakika, gençliğimizin, çocuklarımızın, bugün kendi saflarında duran ve yarın gene onlar gibi memleketlerinin işleri başına geçecek olan dünya yeni nesilleri ile en temiz vadi-de temasını temin edecektir. Bu temas, başka memleketler gençliklerini, Türkiye'yi yakından ve doğrudan doğruya tetkik edip öğrenmiye, bunun tabii neticesi olarak ta sevmiye sevkedecektir.

Geçen yılbaşı münasebeti ile Hilâlihmerin, Türkiye Gençliği hesabına Yukarı Amerika çocukları ile yaptığı bu kabileden bir temas, böyle temaslardan edilecek istifadenin kıymet ve ehemmiyetini ispata kâfidir.

Yukarı Amerika Gençlik Salibiahmeri, Yılbaşı vesilesi ile, Türkiye Gençliğine, içinde muhtelif güzel şeyler bulunan bin kutu hediye göndermişti. Maarif teşkilâtımız vasıtası ile mekteplerimizde çocuklarımıza dağıtılan bu hediyelere karşılık olarak Hilâlihmer de, Gençlik Salibiahmeri vasıtası ile Yukarı Amerika çocuklarına, Türkiye manzaraları ile süslü zarif kutular içinde Malatya'mızın o nefis kaysı kurularından gönderdi. Yukarı Amerika Gençlik Salibiahmeri, bu hediyelerimizi, gene maarif teşkilâtı vasıtası ile çocuklara dağıtmış. Bu basit hediye teatisinden memleket hesabına alınan neticeyi bariz bir surette gösterebilmek için, hediyeimizi

alan çocukların Gençlik Salibiahmeri vasıtası ile yazdıkları mektupların birkaç tanesini 115 inci sayımızda kaydettik.

«Haritada, bizim nerede olduğumuza görüp anlayabilirsiniz» diyen bu uzak yerdeki Amerika çocuklarının Gençlik Salibiahmeri, harikulade güzel neşriyatı ile kendilerinin milli ve insani terbiyelerine geniş mıkyaasta hizmet etmektedir. Bu teşkilâtın neşrettiği bir aylık duvar takvimini Hilâliahmer merkezimszde gördüm. Parlak bir san'at eseri olan bu takvimde aynı teşkilâta malik muhtelif milletlerin çocuklarının, resimleri birer sayfada milli kostümleri ile ve o memleketlerin karaktersizlik taraflarının dekoru

içinde renkli olarak basılmış. En iyi bir coğrafya kitabının göreceği işi on iki yaprağında gören bu takvim aynı zamanda, o memleketlerin çocuklarının göynünü Amerikalı çocuklara bağlayan nefis bir propaganda eseridir.

Türk inkılâbının derin kaynağını, onun önünde durulmaz dalgalar halinde çağlıya çağlıya coşup köpüren berrak sularının kapladığı geniş sahayı ve nihayet varıp yaratacağı hedefi en yakından bilen maarifçilerimiz, şüphe yok ki Gençlik Hilâliahmerine lâyık olduğu ehemmiyeti verecekler ve bu teşkilâttan, mümkün olandan da fazla istifadede gecikmiyeceklerdir.

Sinanoğlu

Hilâliahmer haberleri

Ceyhan tuğyanı

Son günlerde Adana ve havalisine yağan yağmurlar yine burada büyük bir felâket doğurdu. Ceyhan nehri taşı etrafı dört metre irtifaında su istiyale etti. Önüne ne geldi ise aldı, götürdü. Felâketin halen hududunu tayin etmek pek müşkul. Yalnız bilebildiğimiz malumat 45 köyün kâmilan su altında kalmasıdır. Evler yıkılmış, halk açıkta kalmıştır ve açlıkla muztariptir. Adana merkezimiz felâketzedelere ilk imdat olmak üzere 100 liralık ve Osmaniye şubemiz de 200 liralık bir muavenette bulunmuş ve merkezi umumimizi felâketin vüs'atinden haberdar etmiştir.

Bu hususta aldığımız telgrafları ay-
nen neşrediyoruz : 16/4/31

« Son günlerde yağan yağmurlar-
dan Ceyhan nehri tuğyan ederek nehir
civarında bulunan 45 köy su altında
kalmış, evler yıkılmış ve halk açıkta
kalmıştır. Seylâpzedelerin tespiti,
suların fâzlahı sebebiyle kabil değıl-
dir. Şubemizde mevcut 150 ve Osma-
niye merkezinden gönderilen 200 lira
ile biçarelerin işelerinin te'minine
çalışılıyor. Sular çekildikten sonra
bunların işe ve ibateleri için âcil

tedabir alınmak lâzımgeldiğinden şim-
dilik ilk ve seri vasıta ile 150 çadır,
çamaşır, yatak, yorgan ve 3000 lira
kadar bir meblağın irsalini rica eyleriz.

Hilâliahmer reisi

16/4/41

İhsan

Yine aynı felâkete ait Ceyhandan
vali Ziya Bf. tarafından gönderilen
telgraf :

Ceyhan felâketzedelerine yardım
edilmek üzere telep edilen 100 çadır
ve 1000 liranın ihtiyaten irsalı rica
olunur.

Vali : Ziya

Merkezi umumimiz bu felâket kar-
şısında hemen istenen muaveneti yap-
mağa karar vermiş ve derakap 2000
kişiyi giydirecek, çamaşır, 200 takım
yatak, 100 mahrutî çadır ile ayrıca nak-
ten 1000 liralık bir muavenette bulun-
muştur. Her halde bu felâket hakkında
alacağımız malûmatı gelecek sayıları-
mızda neşredeceğiz.

Yardım

Ankaraya tabi polatlı kazasında
aşıktan sıkıntı çeken 393 nüfusa mer-

kezi umumimiz 25500 kilo buğday göndererek bu biçaregânın tehvini ıstıraplarına çalışmıştır.

*
**

Tokatın deve görmez mahallesinde şehit yüzbaşı Abdullah Efendinin refikası Nadire Hanım ile yavrularının muhtaçı muavenet olduğu haber alınmış ve kendilerine medar olmak üzere 100 liralık bir muavenette bulunulmuştur.

*
**

Çankırının Çerkeş kazasından Çalıca viran köyünde zuhur eden bir yangında altı nüfus ailesiyle yanan Deveçi oğlu İsmail ağanın taallukatına 150 liralık bir muavenette bulunulmuştur.

*
**

Geçen nushamızda bahsettiğimiz İlgin ve Akşehir felâketzedelerine vaki olan muavenetimize inzimamen bu kerede İlgin yeniden 1000 ve Akşehire 500 lira daha gönderilmiştir.

*
**

İran'dan gelip Hakâriye tabi Gevar kazasında bulunan harbi umumi esirlerimizin memleketlerine kadar sevkleri için lâzımgelen masrafın ihtiyarına merkezi umumimizce karar verilerek icabına tevessül edilmiştir.

Aydın merkezimizin eşya piyangosu

Geçen sene yaptıkları gibi bu sene de kânunu saninin altısında Aydın Hilâliahmer merkezi bir eşya piyangosu tertibine karar vermiş ve bunu Ramazanın ilk gününden itibaren mevkii tatbika koymağa başlamıştır.

Resmimizde görüldüğü üzere geçen seneden müdevver eşya ile bu defa bedelleri mukabilinde tedarik ettikleri eşyadan ufak, nezih bir meşher vücade getirilmiş ve halkımız da bunu takdir ederek menfaattar olmuş böylelikle cemiyetimize yardım te'min edilmiştir.

Su satırları yazıncıya kadar bilcümle masraf çıktıktan sonra cemiyetimize beş yüz otuz dört Lira ve altı yüz eli parça muhtelif eşya kâr kalmıştır.

Umum dünyayı kıvrandıran buhrana rağmen şükre seza olan bu neticeyi te'min eden muhterem halkımız ile Aydın Merkezimizin faal heyetini vaki olan himmetlerinden dolayı tebrik ederiz.

*
**

Ne olurdu bütün Merkez ve Şubelerimiz muhitlerinin istidat ve hususiyetine göre bu gibi teşebbüslere tevessül ederek her vesile ile halkımıza Hilâliahmeri hatırlatsalar ve onun varidat kaynağını genişletseler.

Aydın Merkezimizin muvaffakiyetini tebci ederken diğer şube ve merkezlerimizden de bu merkezimizi fiiliyatlarında kendilerine örnek ittihaz etmelerini temenni ederiz.

Türkiye Hilâlihahmer Cemiyeti Merkez ve Şubeleri Hesabatı

			<u>Varidat</u>	<u>İrsalât</u>	<u>Masarifat</u>
Ödemiş Ş.	1/10/930 — 31/12/930		32450	16000	16225
Giresun M.	1/4/930 — 31/12/930		202305	76000	58563
Bağarası Ş.	1/10/930 — 31/3/931		15100	15867	000
Gümüşhaciköy	1/4/930 — 31/12/930		45900	25000	6760
Of Ş.	1/10/930 — 31/12/930		36743	18640	6715
Maçka Ş.	1/10/929 — 31/12/930		28138	25000	000

İstanbulun en ciddi mecmualarından

“Muhit,,

Refikimizin faydalı yazılarını ehemmiyetle Okuyunuz

Türkiye Hilâliahmer Cemiyeti Detroit Merkezi azai umumiye esamisidir

Ali Mustafa Ef. Erzincan Vilâyeti	Kigi	Kazası	Inak	karyesinden
Süleyman Mehmet ef. Elaziz	»	Hozat	»	Hiç
Hüseyin Hasan ef. Erzincan	»	Kigi	»	Amariç
Hüseyin Kamer ef.	»	Plamori	»	Piri
Hasan Hüseyin ef. Elaziz	»	Mazgerd	»	Şevşek
Romi Ömer ef. Erzincan	»	Kigi	»	Kumsur
İsmail İbrahim ef.	»	»	»	Humsur
Mehmet Mahmut ef. Elaziz Vilâyeti	Hozat	Kazası	Olupinar	»
Hasan Hacı ef. Karyesi	»	Develi	»	Şeyhbarak
Hasan İsmail ef. Elaziz Vilâyeti	Hozat	»	Olupinar	»
İbrahim Salih ef. Erzincan	»	Kigi	»	Hogas
Ali Arif ef. Elaziz	V. Harput	şehrinden		
Hasan Mehmet Ali ef. Elaziz V. Gümüş Maden	»	Kızıluşak	»	
İlyas Kali ef. Elaziz Vilâyeti	Hozat	»	Sagman dersem	»
Kekil Hasan ef. Elaziz	»	»	Romkigi	»
Hüseyin Osman ef. Erzincan V. Kigi kazası		Haçador	»	
Resul Derviş ef. Elaziz V. Palo kazası	Çemşidiye	mahallesinden,		
Suphi Mehmet Ömer ef. Şam,	Kebiratike	karyesinden,		
Hüseyin Murteza ef. Elaziz V. Harput,	İçmeli	karyesinden		
Yusuf Hasan ef. Erzincan V. Kigi kazası	Haçador	karyesinden,		
Kaya Hasan ef. Elaziz V. Mazgerd kazası	Kalaskan	»		
Hasan Mehmet ef. Erzincan V. Kigi kazası	Liçik	»		
Ahmet Ali ef. Elaziz, V. Mazgert, K. Kabasakal	karyesi			

DETROİT Hilaliahmer merkezi Heyeti merkeziye azaları

Reis ve Kâtibi Umumî Mehmet Malik Manastır

Reisi sani Mustafa İsmail Erzincan V. Kigi, K. Çelebi karyesinden

Veznedar İlyas Hidir Elaziz V. Hozat, K. Olupinar »

Müfettiş Veli İsmail Erzincan, V. Plamuri, K. Açırir »

Heyeti merkeziye Âzaları,

Arif Bey Erzincan, V. Kigi, K. sevgilik »

Hidir Mehmet Elaziz, V. Hozat, K. Golbari »

İsmail Mehmet Erzincan, V. Kigi, K. Hogas »

Ali Mehmet Erzincan, V. Kigi, K. Amariç »

Fazli Hasan Erzincan, V. Kigi, K. Zirzanus »

Hasan Musa Muş, V. Çabakcur, K. Ognut »

Tahir Hasan » » » »

İbrahim Alahvirdi Erzincan, V. Kigi, K. Olmez»

Yusuf Murteza Elaziz, V. Hozat, K. Hiç »

Ağa Hüseyin Erzincan, V. Kigi, K. Yekmal »

Yusuf Hüseyin Erzincan, V. Kigi, K. Çerme »

Yürük at yemini artırır

Türkiye Hilâliahmer Cemiyeti Detroit Merkezi (1930)
senesi hülâsai hesabiyesi suretidir

Varidat				Sarfiyat				
Aza taahhüdatı		Kutu ianatı		Fevkalâde varidat		İdare masrafı		Tarih
Dolar	Senet	Dolar	Senet	Dolar	Senet	Dolar	Senet	
00	00	00	00	35	00	30	00	K. Sanı
00	00	00	00	00	00	30	00	Şubat
14	00	00	00	00	00	47	07	Mart
106	00	59	05	00	00	129	00	Nisan
74	00	00	00	323	00	106	13	Mayıs
132	00	65	00	00	00	139	65	Haziran
40	00	00	00	168	26	93	37	Temmuz
84	00	23	00	00	00	44	09	Ağustos
54	00	00	00	00	00	40	68	Eylül
46	00	24	95	00	00	35	75	T. evvel
52	00	00	00	92	00	60	65	T. sani
394	00	00	00	144	12	94	18	K. evvel
996	00	172	00	762	38	849	57	İdare masrafı
						3450	00	Merkezi umumiye
						4299	57	Yekûn

Muvazenei Umumiye

<u>Dolar</u>	<u>Senet</u>	
7179	49	1929 senesinden devir
1930	38	1930 senesi varidat yekûnu
9109	87	Yekûnu Umumi
4290	57	Sarfiyat yekûnu
4810	30	1930 senesi varidatı sarfiye yekûnu

Detroit Merkezimiz Heyetinin neşr ettiğimiz
resmindeki zevat

1 — Ali Mehmet iane kutusunu gezdiren, 2 — Müfettiş Veli İsmail,
3 — Mustafa İsmail Reis Sani, 4 — Reis ve kâtibi umumî Mehmet Malik,
5 — Veznedar İlyas Hidir, 6 — Hasan Mosa, 7 — Arif Bey, 8 — İbrahim
Allahvirdi, 9 — İsmail Mehmet, 10 — Hidir Mehmet, 11 — Fazlı Hasan,
12 — Tahir Hasan, 13 — Yusuf Mosa Efendiler.

Kazananın malı, kazanmıyanın derdi artar

Geçen sayımızda Fahri azalık tevcih edildiğinden bahs ettiğimiz
İzmir Merkezimizin ikinci Reisi muhterem Sezaî Beyfendi

**Ceçen sayımızda Fahri azalık tevcih edildiğinden bahs ettiğimiz
Aydın merkezimizin muhterem reisi Dr. Hasan İsmail Bey**

Hilâliahmer Merkez ve Şubeleri Heyeti idare ve merkeziyelerinin isimlerini havi cetveldir

ADANA

D . Bahri B.	Doktor	Birinci reis
Abdullah »	»	İkinci »
Ahmet Remzi »	»	Kâtip
Kâmil »	Esbak Defterdar	Muhasip
Osman »	Tüccardan	Veznedar
Y. Ziya »	Doktor	Aza
S. Sırrı »	»	»
A. Naim »	»	»
Salih »	Tüccardan	»
Feyzi »	Avukat	»
Rifat »	Diş Tabib	»
Ziya Abdi »	Eczacı	»
AhmetKemal »	Elhadeş müdürü	»
Rahmi »	Katibi adil	»
Leman İlhami H		

BURSA

Rüştü B.	Doktor	Birinci Reis
Numan »	Avukat	İkinci »
Bedriye H.	Muallim	Kâtip
Bedriye Tahir H.		Muhasip

ERZİNCAN

Derviş B.	Doktor	Birini Reis
Saide H.f		İkinci »
Sait B.	Doktor	Muhasip
Lutfi »	Serumhane müdürü	Veznedar
Necdettin B.	Doktor	Kâtip

GİRESUN

Osman Fikret B.	Topal oğlu	Birinci Reis
Apti »	Eczacı	İkinci »
Rauf »	Hacı Şeyh oğlu	Muhasip
Feyzi Nuri »	Maarif Sicil memuru	Kâtip
Tahir »	Ekmekci Veli zade	Veznedar
Fuat »	Hukuk Hâkimi	Aaza
Hicabi »	Doktor	»
Edip »	Yusuf aga zade	»
İsa Ruhi »	Doktor	»
İsmail »	Uzun Hacı Hasan zade	»
Fahri »	Ziraat B. Müdürü	»
İhsan »	Eczacı	»
Ziya »	»	»
Halit »	Mahkeme Başkâttbi	»
Ali Arif »	Larçin oğlu	»

GAZİANTAP

SaiP B.	Doktor	Birinci Reis
Naci Dai »		İkinci »
Salih »	Eczacı	Kâtip
Ahmet »	Zayçı oğlu	Muhasip
Mehmet »	Hacı Fazlı oğlu	Veznedar

Erzincan merkezimizin idare heyeti

Türkiye Hilâliahmer Cemiyeti Detroit Merkezi 1930 ve 1931
senesi Heyeti Merkeziye Azaları

KASTAMONI

Ferit »	Sıhaat Müdürü	Birinci Reis
Selim »	Hastane operatoru	İkinci »
Müslim »	Ziraat B. Müdürü	Muhasiq
İzzet »	Hususi idare müdürü	Veznedar
Ahmet Faik B.	Diştabibi	Kâtip
Bahtiyar »	Ziraat Müdürü	Aza
Ahmet »	Posta merkez müdürü	»
Faik »	Tüccar, Akdoğanlı zade	»
Nuri »	Erkek Lisesi Müdürü	»
Şefik »	Vilâyet Noteri	»
Fazlı »	Tütün İnhisar Müdürü	»
Numan »	Tüccardan	»
Osman »	Serbest eczacı	»
Suphi »	Tüccardan Salim ef. zade	»
Tahsin »	» Müfti zade	»

MUŞ

Ziyyer »	Doktor	Birinci Reis
Şakir »	Serkomiser	İkinci »
Rıza »	Muhasip	Muhasip
İzzettin »	Nüfus müdürü	Veznedar
Hamdi »	Sıhhat memuru	Kâtip
Ragıp »	İlk mektep müfettişi	Aza
Hamdi »	Sabık mebus	»

MERSİN

Cevat Nizami B.		Birinci Reis
Şükrü »	Doktor	İkinci »
Hayri »	»	Muhasip
Mustafa Asım »		Veznedar
Güzide Faik H.		Kâtip

Ünsiye Muhtar »			Aza
Zekiye Halil »			»
Süeda Şevket »			»
Abdullah »	Doktor		»
Halıza Osman »	İş Bankası müdürü		»
Feyyaz »	Liman İnhisar muhasebecisi		»
Hakki Cemal »	Kurtuluş ticaretanesinde		»
Niyazi »	Çankaya mektebi müdürü		»
Fuat Şasati »	Tüccardan		»
Şükrü Diyar »	»		»

TEKİRDAĞ

Kasım B.	Sıhhat Müdürü	Birinci Reis
Hami »	Operatör	İkinci »
Nuri »		Veznedar
Cemal »	Husuzi muhasebe müdürü	Muhasip
Ali Rıza »		Kâtip
İzzet »	Hukûmet Hekimi	Aza
Cemal »	Orta mektep müdürü	»
Ali »	Muhasebei H. M.	»
Hakkı »	Belediye Hekimi	»
Senai »	Muallim	»
Ahmet Hilmi »	Acenta	»
Ahmet Hamdi »	Kundoracı	»
Ali Seyfi »	Perükâr	»
Albert Mizrahi ef.	Tüccardan	»

KARACABEY ŞUBESİ

Tahsin B.	Ceza Hâkimi	Reis
Asim »	Belediye kâtibi	Kâtip
Adil Süleyman »	Tüccardan	Veznedar
Mustafa »	Hukûmet Hekimi	Aza
Macit »	Eczacı	»
Abdurrakim »	Muhasebei Hususiye memur muavini	»

Aydın Hilâliahmer merkezimizde eşya piyngosu meşheri

Bayramda Gireson merkezimizde Rozet dağıtan yavrularımız
görünen bina merkezimiz ve yavruların arkasında duran zat de
merkezin gayyur reisi Osman Fikret Beydir

19/12/1931

Behcet	B.		»
Emin	»	Mutekait Bahriye yüzbaşısı	»

GEBZE Ş.

Cemil	B.	Doktor	Reis
tevfik	»	Ziraat memuru	Kâtip
Şerif	»	Mahallimuhasebe, memuru	Veznedar
Bürhan	»	Malmüdürü	Aza
nail	»	Hukuk Hâkimi	»
Arif	»	Tapu memuru	»
Ahmet	»	Eczacı	»
Bahri	»	Belediye azasındau	»

MUDURNU Ş.

A. Celil	B.	Hukûmet Hekimi	Reis
Ulvi	»	Sihhat memuru	Kâtip
Nuri	»	Orman »	Veznedar
Fitnat	H.	Muallim	Aza
Necmiye	»	Belediye ebesi	»

VİZE Ş.

Tahsin	B.	Manifatora tüccarı	Reis
Yakup	»	Tütün inhisar memuru	Kâtip
Sami	»	Malsandığı mutemedi	Veznedar
Mahmut	»	Tüccardan	Aza

OSMANELİ Ş.

Lutfi	»	Nüfuz memuru	Reis
Fazlı	»	Dagı zade	Veznedar
Mustafa	»	Sandık emini	Kâtip
Mustafa Halil	»	Hukûmet Hekimi	Aza

Mehmet	B.	Belediye R.	Aza
Hasan	»	Serdar zade	»
Mehmet	»	Ömer Reis zade	»
Mustafa	»	Şukrû	»

BAFRA

Doktor Cavit B.			Reis
Zihni	»	Hacı Lökman zade	Kâtip
Mehmet	»	Barutcu zade	Veznedr

NEVŞEHİR

Ahmet Hakkı Paşa			Reis
Lutfü	B.	Tüccardan	Kâtip
Turgut	»	Franzızca muallimi	Veznedar
Safa	»	Belediye Reisi	Aza
Tevfik	»	Müfti	»
Hayrullah	»	Tüccardan	«
Mustafa	»	Tabak	»
Hacı Nuri ağa			»

MİHALIÇÇIK

Rüştü	B.	Eczacı	Reis
Halil Fevzi	»	Jandama Zabiti	Kâtip
Ali	»	Nüfuz memuru	Veznedar
Münir	»	Baş muallim	Aza
Ali İrfan	»	Muallim	»
Ali Osman	»	Tüccardan	»
Fuat	»	Ziraat memuru	»

GÜMÜŞ HACİKÖY

Rıza	B.	Karşı zade	Reis
İbrahim	»	Kayım	Kâtip

Bayram münasebetiyle Rozet dağıtan Bilecik şubemizde
çalışan ilk mektep talebelerinden dört sevimli yavru

Adapazar şubemizde bayram münasebetiyle Rozet dağıtan yavrularımız

Selim B.	Baykuş zade	Veznedar
Osman »	Aza »	Aza
Kâzımzade İbrahim B,	Çanpal »	»
Kadri	Doktor »	»
Ahmet B.	Sihhiye memuru	»
Haydar »	Maarif »	»
Ali »	Muallim	»
Ali Uğuz »	»	»

ORHAMGAZİ

Refik B.		Reis
Ferit »	Sihhat memuru	Kâtip
Hüseyin »		Veznedar
Salih »	Müftü	Aza
Ali »		»
Hafız Aşır »		»
Demir han »		»

SÜRMENE

Mustafa B.	Kulaç zade	Reis
Hakkı »	Hacı Mustafa zade	Kâtip
Hakkı »	Kırabi zade	Veznedar
Aziz »	Aziz ağa zade	Aza
İhsan »	Mulla Osman zade	»
Şükrü »	Murtaza zade Doktor	»
Ali »	Kırabi zade	»
Dursun »	Çakır zade	»

SEFERİ HİSAR

Ömer Lütfi B.	Tüccardan	Reis
Celal »	Orman memuru	Veznedar
Kâzım »	Sünnetci	Kâtip
Mahmut »	Fabrikator	Aza

Necati	B.	»	Aza
Hilmi	»	Eşraftan	»
Ahmet	»	»	»

PAZAR

Fahri	B.	Doktor	Reis
Tahsin	»	Muallim	Katip
Reşat	»	Basa zade	Veznedar
Cemil	»	Balta »	Aza
Şükrü	»	Keşver »	»
Fazıl	»	Basa »	»
Ziya	»	Halk Fırkası R.	»
Faik	»	Tüccardan	»

PAZARCIK

Sait	B.	Nüfus memuru	Reis
Hatîf	»	Avukat	Katip
Cevdet yaver	B.		Veznedar
Memduh	B.	Binbaşı	Aza
Galip	»	J. K	»
Ömer	»	Tahsil memuru	»
Ömer	»	Sihhiye »	»
Rıza	»	Müskirat »	»

SALİHLİ

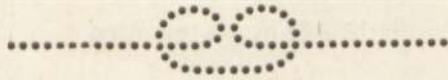
Ali Vehpi	B.	Tüccardan	Reis
Hilmi	»	»	Veznedar
Celal Nuri	»	Hacı Davut zade	Katip
Mehmet Tevfik	B.	Sihhiye memuru	Aza
Raif	B.	Muallim	»
Basri	»		»
Hasan Cavit	B.	Tüccardan	»
Haşım	»	Çiftçi	»

Trabzon Merkezimizin Ramazan Bayramında Rozet tevziatı münasebetiyle

**Cemiyetimizin Develi şubesinde şeker bayramı münasebetiyle
rozet dağıtan İstiklâl mektebi talebesi**

UŞAK

İsmail azmi B.	Yılancı zade	Reis
Hayrettin »	İş Bankası M.	Muhasip
Kâmil »	Maarif memuru	Kâtip
Afife H.	Orta mektep dikiş muallimi	Aza
Siddıka »	Orta » Resim »	»
Naciye »	İlk « muallimi	»
Hüseyin B.	Hacı Kavukçu zade	»
Ahmet »	» demir »	»

OF

Mehmet Ali ef.	Hacı Bahadır zade	Reis
İsmail »	Sarı Ali zade	Veznedar
Hakkı »	Abdi Kerim zade	Kâtip
Kemal »	Abdike »	Aza
Hızır »	Hacı Bahadır »	»
Hurşit »	Nebi zade	»
İbrahim »	Hacı Osman zade	»
Ali »	Murtaza »	»

GERCUŞ

İbrahim ef.	Maarif memuru	Reis
Sıtkı »	M. Hususiye memuru	Veznedar
Hüseyin »	H. A. Kâtibi	Kâtip
Cemil »	Malmüdürü	Aza
Ömer »	Tütün İnhisar memuru	»
İbrahim »		»
Bedrettin aga		»
Hakkı ef.	Ser tahsildar	»

GEVAŞ

A. Bari B.	Reis
------------	------

Celâi	B.		Kâtip
»	»		Vezneear
Necati	»	Jandarma K.	Aza
Yakup	»	İnhisar memuru	»
Mehmet	»	Tapu	»

PERVARI

Fevzi	B.		Reis
Kemal	»		Veznedar
M. Hayri	»	Nüfus memuru	Kâtip
Süleyman	»		Aza
Fethullah	»		»
Hamdan	»		»
Fethullah	»		»
Ali	»		»

SEYÎTGAZİ

Veli	B.	Veli zade	Reis
Hüseyin	»	Battal	Kâtip
Yakup	»	Selim	Veznedar
Hafız Cafer	B.	Mehmet zade	Aza
Süleyman	»	Berber	»
Hafız Süleyman			»
Hüseyin	B.		»
Yusuf çavuş			»

SORGUN

Hasan	Basrı	ef.	Reis
Şükrü	»		Katip
Hakkı	»		Veznedar
Ratip	»	Askerlik Şube Reisi	Aza
Rıza	»		»
Mustafa	»	Tütün İnhisar memuru	»

Hasan	»	Telgraf müdürü	»
Ahmet	»	Maarif	»

SANDIKLI

İbrahim Ethem ef.		Hukuk Hakimi	Reis
Elvan	»	Mustantik	Kâtip
Halil	»	Yusuf zade	Veznedar
Ahmet	»	Müfti	Aza
Mehmet	»	»	»
Mebrure	H.	Belediye Ebesi	»
Hadi	B.	Ziraat B. memuru	»

AKŞEHİR

M. Şükrü B.		Dava Vekili	Reis
Osman	»	Makinis	Veznedar
Fevzi	»	Tüccar	Kâtip
Kemal	»	Saraç	Aza

CEYHAN

İhsan	B.	Hukûmet Hekimi	Reis
Abdülhakim	»	Kırımî zade	Dâtip
Gani	»	Aciz	Veznedar
Ziya	»	Mülazim	Aza
Ali Riza	»	Eczacı	»
Fatin	»	Belediye H.	»
Abbas Hilmi	»	Eczacı	»
Mahir	»	Tüccardan	»

İNEGÖL

İhsan	B.	Doktor	Reis
İbrahim	»	Bezzaz	Veznedar
Abdullah	»		Kâtip

Hüseyin B.	Doktor	Aza
Ali »	Eczacı	»
Emin »		»
Hasan aga »	Keresteci	»

GEMLİK

H. Baştuğ B.	Yatı mektebi müdürü	Reis
Niyazi »	Rüsumat memuru	Veznedar
Reşat Arif »	Sahil Sıhhiye İdaresi m.	Kâtip —
Sacit »	Doktor	Aza
Eşref »	Tüccardan	»
Nazmi »	Müskirat İnhisar m.	»
Raşit »	Muallim	»
Kâmil »		»

ÇİVRİL

Hulusi B.	Nüfus memuru	Reis
Cemil »	Sabık Bank memuru	Kâtip
Osman »	Muallim	Vezneda
Yusuf »	Cerrah	Aza
Eyup Sabri »	Muhasebei H. tahsildarı	»
Hacı Mehmet B.	Hasbi zade	»
Halil fikri	Tart »	»
Safnaz H. f.	Muallim	»

BÜNYAN

Nuh ef.	Müderris	Reis
Hoca Tahsin »		Veznedar
Emîn »	Abidin[aga zade	Kâtip
Koca »	Şukrû[bey »	Aza
Bedri »	İcra memnru	»
Latif »	Mahkeme Baş kâtibi	»
Yusuf »	Sıhhiye memurn	»
Cafer »	Mühacir[	»

DADAY

Abdullah	B.	Bank muavini	Reis
Onnik	»	Serbes Doktor	Kâtip
Hüsnü	»	Maliye Varidat Katibi	Veznedar
Kâzım	»	» » »	Aza
Mustafa	»	Muhasebei H. m.	»
Hasan	»	Mahkeme Baş Kâtibi	»
Refik	»	Nüfus memuru	»
Şakir	»	Süvari Sıhhat memuru	»
İsmail	»	Tapu memuru	»

GEREDE

İlhami	B.	Doktor	Reis
Hayatı	»	Muallim	Kâtip
Hilmi	»	Eczacı	Veznedar
İsmail	»	Çan karlı	Aza
Seyit Ali	»	Haznedar Oğlu	»
İbrahim	»	Saraç	»
Mehmet Ali	»	Söylemez	»
Yaşar	H.	Kabile	»

HADÎM

Hulusi	B.	J. K,	Reis V.
Abdullah	»	Sıhhat memuru	Kâtip
Abdullah	»	Tahsil memuru	Veznedar
Sami	»	Mustantık	Aza
Sait	»	Halk Fırkası mutemedi	»
Yahya	»	Belediyd Reisi	»
Muharrem	»	Kâtip zade	»
Mustafa	»	Müfti	»

AVANOS

Hacı Osman	B.		Reis
Abbas	»	Mûrit zade	Veznedar
Halim	»	Hacı ali oğlu	Kâtip
Feyzi	»	Amasyalı »	Aza
Nuri usta	»	Hacı Mustafa oğlu	»
Osman	»	Ömer yazıcı »	»
Yusuf	»	Balta »	»
Zekerîya	»	Müfti »	»

KANDIRA

Nazif Ali	B.	Hukûmet Tabibi	Reis
Necati	»	Mustantık	Kâtip
Ömer	»	Tütün bayii	Veznedar
Salahattin	»	Tütün İnhisar memuru	Aza
Nazif	»	Tüccar	»
Fuat	»	Müskirat İnhisar m.	«
Esat amuca	»	Tüccar	»
Niyazi	»	»	»

AYVALIK

Nazım	B.	Doktor	Reis
Zeki	»	Fabrikator	Veznedar
Kenan	»		Kâtip
Memduh	»	İş Bankası müdürü	Aza
Şükran muzaffer H.			»
Macit	B.	Belediye azasından	»
Sadettin	»	Diş tabibi	»
Muhittin	»	Avukat	»

HÜSEYİN ABAT

Süleyman Sırrı B.	Tüccardan	Reis
-------------------	-----------	------

Osman	B.	Maarif memuru	Aza
Veysi	»	Tahrirat K.	Kâtip
Abdullah	»	Tüccardan	Veznedar
Mehmet	»	Belediye Veznedarı	Aza

KARACASU

Fahri	B.	Baskâtip	Reis
Mehmet Ali	»		Kâtip
Mehme tevfik	»		Veznedar
Ali Vehbi	»	Belediye Reisi	Aza
Mehmet Nazmi	»		„
Ruyettin	»		„
Mustafa	»	Dava Vekili	„
Hamit	»	Muallim	„

BOLDAN

Abdullah	B.	Doktor	Reis
Cevdet	„	Tüccardan	Kâtip
Kâmil	„	Tüccardan	Veznedar
Settar	„	Eczacı	Aza
Mehmet Hulusi	B.		„
Tevfik	„	Muhasebei Hususiye m.	„
Sabri	„	Dava Vekili	„
Şevket	„	Tüccardan	„

ARAPKİR

Suzan	B.	Hukûmet Hekimi	Reis
Ziya	„	Sıhhat memuru	Kâtip
Hakkı	„	„	Veznedar
Bahattin	„	„	Aza
Fazıl	„	Tüccar	„
Cemil	„	„	„
Nazir	„	Belediye Kâtibi	„
Kadri	„	Evkaf m.	„

DÜZCE

Saim B.	Doktor	Reis
Hacı Hafız Raşit ef.	Göynöklü	Veznedar
Sadettin Faik "		Kâtip
Hacı Hasan "	Gonce oğlu	Aza
Salim "	Hacı İbrahim B. zade	"
Mustafa "	Celep zade	"
Hakkı "	Halil Hacı aga "	"
Sabri "	Eczacı	"

ALÂİYE

mustafa ef.	Müfti	Reis
Kâni "		Kâtip ve veznedar
Ragip "	Doktor	Aza
Hüsnü "	Şifa zade	"
Mustafa "	Kaptan "	"
Hüseyin "	Feyzi "	"
Hüseyin "	Şakir "	"
Hakkı "	Latif "	"

DEVEİL

Cemal B.	Eczaçı	Reis
Vehbi "	Baytar	Kâtip
Hasan "	Ziraat Bankası memuru	Veznedar
Osman "	Doktor	Aza
Yakup "	Muallim	"
Turgut "	"	"
Mahir "	Baş kâtip	"
İhsan "	Bank Veznedarı	"

BUCAK

Aî Münür B,	Belediye R.	Reis
-------------	-------------	------

Ali Cudi	B.	Mulla Mehmet zade	Kâtip
Behcet	"	Müftü	Veznedar
Hafiz Hahl	"	Nalbant zade	Aza
Mehmet	"	Süli	"
Mehmet	"	Hacı Osman zade	"
Ömer	"	Hacı İbiş	"
Emin	"	Belediye K,	"

IGDIR

Sait	"	Eczacı	Reis
Tevekkül	"	Zabıt Kâtibi	Veznedar
Mücteba	"	Tüccar	Kâtip
Hüseyin	"	Rûsumat m.	Aza
Ekber	"	Tüccar	"
Salih	"	"	"
Kerim	"	Eşraftan	"
Hasan	"	"	"

KOÇ HİSAR

Kaymakam V. J. K.	Basri B.	Reis
Ahmet Kemal B.	İhtiyat Zabiti	Kâtip
Mehmet Reşat	Sıhhat memuru	Veznedar
Mustafa	Müskirat memuru	Aza
Rüstem	Dava Vekili	"
Hacı İbrahim ef.	Belediye azasından	"
Ali Rıza	"	"
Mehmet	Şih oğlu	"

GÜRÜN

Tayip Zeki B.	Vaiz	Reis
Ali Rıza	Turgut zade	Katip
Rüştü	Muallim	Veznedar
Hacı Ahmet	"	Aza

Tahsin	B.	Tüccardan	Âza
Ahmet	"	Demirci Veli zade	"
Hacı Bekir	"	Çavuş zade	"
Hacı	"	Avunduk zade	"

GEDİZ

Ahmet	B.	Alâiyeli oğlu	Reis
Mehmet	"	Burnalı "	Kâtip
Mehmet	"	Pazar "	Veznedar
Kadir	"	Ali Kuş "	Aza
Faik	"	Pazar "	"
İsmail	"	Salih "	"
Hüseyin	"	Ocak "	"
Murat	"	Çenburlu "	"

TERCAN

Hafız Emrullah ef.			Reis
Fazıl	B.	Tüccar	Veznedar
Hafız Hüsnü	"		Katip
Şaban	"	Kaymakam V.	Aza
Suphi	"	Müddei umumî	"
Nazif	"	Malmüdürü	"
Salih	"	Mütekait yüzbaşı	"
Selim	"	Doktor	"

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ

Izmir Merkezine mensup İkiçeşmelik Dispanserinin
1931 SENESİ MART AYINA MAHSUS SİHHÎ CETVEL
BİR AY ZARFINDA MÜRACAAT EDEN HASTA MİKTARI

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	8	15	7	30
Akciyer	19	20	9	48
Kalp	0	11	14	25
İdraryolu	2	8	9	19
Sinir	1	25	9	35
Bağırsak	18	19	8	45
Cilt	9	7	10	26
Göz	11	9	8	28
Kulak, buğaz	68	51	41	160
Bağırsak kurtları	4	9	2	15
Sıtma	22	39	33	94
Grip	38	52	34	124
Zatürree	9	15	6	30
Zatülcenp.	1	18	14	33
Akciyer veremi	0	20	12	32
Sair âza veremi	1	14	9	24
Romatizma	0	52	32	84
Belsouklugu	1	11	8	20
Kadın hastalıkları	0	11	0	11
Harici hastalıklar	10	31	62	103
Sair hastalıklar	49	191	176	416
Kuş palazı	2	0	0	2
Kızamık	16	0	0	16
Yekûn	289	628	503	1420

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER CEMİYETİ
İzmir Merkezine mensup Karşıyaka Dispanserinin
1931 SENESİ MART AYINA MAHSUS SİHHÎ
İSTATİSTİK CETVELİ

Hastalığın ismi	Çocuk	Kadın	Erkek	Yekûn
Mide hastalıkları	0	4	3	7
Akciyer	0	4	4	8
Kalp	0	2	1	3
İdrar yolu	0	0	5	5
Sinir	0	6	3	9
Göz	4	1	0	5
Kulak, buğaz, burun	9	2	3	14
Sıtma	58	92	87	237
Bağırsak	7	8	11	26
Bağırsak kurtları	11	5	4	20
Zatürree	0	1	2	3
Zatûlcenp	0	2	3	5
Romatizma	0	9	8	17
Akciyer veremi	0	5	4	9
Sair âza veremi	0	11	9	20
Firengi	0	0	0	0
Belsoğukluğu	0	0	0	0
Kadın hastalıkları	0	19	0	19
Harici hastalıklar	18	21	23	62
Sair hastalıklar	45	59	88	192
Yekûn :	152	251	258	661

KARAHİSAR
MADEN SUYU
HERYERDE
BULUNUR

Salibiahmer Haberleri

*Doktor H. Heberlen : Beynelmîlel sulh
kalemi âzasından, millî müşavir*

İlk Balkan konferansı

1929 senesi Teşrini evvelinin dokuzuncu günü Atina'da toplanan ve sureti tertibi Balkan yarım adası hükümetlerince pek büyük bir alâka ile karşılanan yirmi yedinci umumî kongreye Balkan hükümetleri murahhaslarının tasvibi üzerine muvakkaten teşekkül eden komisyonca ihzar edilip sabık Meclis Reisi M. Papanastasyo tarafından bir proje verildiği malumdur.

Bu projede «diğer beynelmîlel teazuvların iştirak ve muzahareti ile ve mümkünse Cemiyeti akvamın tahtı himayesinde olmak üzere Balkan hükümetleri ahalisini maddî ve ahlâkî sahalarda yekdiğerine yaklaştırmak için şimdiye kadar mezkûr hükümetler arasında hal edilmemiş olan bütün mesail ve itilâfların sureti hallini tetkik ve aralarında daimî bir sulh ve müsalemet te'min ve te'sisi ve bu itibarla Balkan hükümetlerini bir nevi federasyona doğru sevk etmek gayeleriyle hüsnü niyet ve nisfete makrun

bir konferans akti» beynel mîlel sulh kaleminden talap olunuyor idi.

Bu proje bilhassa kongrenin ruznamei müzakeratını teşkil eden Balkan milletleri federasyonu meselesine temas itibariyle büyük bir alâka uyardırılmış ve kongre tarafından fevkalâde bir surette kabule mazhar olmuştur.

Bu projenin muharriri olan M. Papanastasyo şöyle diyor idi: «Biz meydana yeni bir fikir vaz etmiş olmak iddiasında bulunmuyoruz. Bu fikir gerçî eskidir. Fakat hali hazırı itibariyle meselenin bir yenilik ve hususiyeti vardır ve bizzat hadis olmuştur. Halbuki mazide vahim ve tehlikeli ihtilâfata sebebiyet vermiş olan bazı hadiseler bu gün sureti kat'iyyede bertaraf edilmiştir.

Mazinin bıraktığı harp hatıraları yavaş yavaş fikirlerden siliniyor, açtığı yaraların elemeleri bittedriç zail oluyor; Yeni ihtiyaçlar doğuyor; Bu ihtiyaçlar bizlere yeni yeni vazifeler tahmil ediyor; Yeni taahhüdat ve

mecburiyetler karşısında bulunduyor. Tasvibinize arz ettiğimiz proje, bir prensip beyanamesi olarak kalmasını değil, bilfiil işe başlanılmasını bekliyor. Binaenaleyh basiret ve dirayetle idare ve takip olunduğu takdirde pek muvaffakiyetli neticelerle tevvüç edeceğine şüphe olmayan bu meselenin tarafınızdan beynelmilel sulh kalemine tevdi mevzuu bahistir.»

Balkan hükümetleri murahhasları, mazbata muharririnin beyanatını kürsü hitabetten ayrı ayrı te'yit etmeleri üzerine bütün salon ayakta olarak fevkalâde bir şevk ve heyecan içinde projeyi tasvip ve Cenevre'deki kalem hakkında beyanı itimat ettiler.

Proje ve kongrenin esası işte bu idi.

Bu şerait dahilinde 10 Mayıs Tarihinde beynelmilel sulh kalemi Balkan hükümetlerine bir muhtırada gönderdi. Bu muhtırada tasavvurunu, fikrini, konferansın tahakkuk ettirmek istediği gayeleri, kendisince yapılmasına lüzum görünen hususâtı teşrih ve tasrih etti.

Muhtırada «Konferans, hükümetlerce hiç bir taahhüd ve mes'uliyeti tezammün etmemek şartıyla gayri resmî ve müstakil olmakla beraber hiç bir zaman onların hayırhahane muzaharet ve alâkalarından müstağni kalamaz.» deniliyor ve konfransa samîin ve müşahit sıfatıyla murahhas gönderilmesi isteniliyor idi. Program olarak şunlar teklif ediliyor idi:

Bir sureti hal'e iktiranı halinde Balkan hükümetlerini yekdiğerine daha ziyade takrip edecek mahiyetteki bütün mesailin tetkiki, alâkadar olan memleketlerin her birinde bu günün ihtiyaçları, yarının yaşayabilme imkânları daha lâıyıklı bir şekilde anlaşılabilmek üzere biliştirak çalışabilmeğe müsa'it kâffeı vesait ve çarelerin taharrisi, nısfet ve adalet hislerine istinat ettirilmiş bir program.

Konferansın sureti teşekkülü hakkında beynelmilel sulh kalemi, altı Balkan hükümetinden her birinin mümkün olduğu kadar milleti temsil eden otuz kişiden mürekkep bir heyeti murahhasa göndermesini teklif ediyor idi. Muhtırada, bilhassa heyeti murahhasa azalarının altı hükümet merkezleri ticaret ve sanayi odalarile zürra muhafilinden, sanatkâran loncalarından, borsa heyetlerinden, üniversite muallimlerinden, matbuat erkânından, mahafilî siyasiye, parlamento ve belediye âzalarından ve hulâsa Cemiyeti akvam, kadın birlikleri vesaire gibi hak ve adalet prensipleri, beynelmilel tesanüt fikirlerinin neşir ve tamimi suretiyle gerek bilvasıta ve gerek bilâvasıta milletleri yekdiğerine takribe çalışan bilûmum cemiyet azalarından mürekkep olması arzusunı ızhar etmiştik. Bu arzumuz gerek matbuat ve gerek muavenetlerini düşündüğümüz büyük müesseseler tarafından büyük bir şevk ile kabul olunmuştu. Çünkü lâzımgelen mütem-

mim malûmatı vermiş ve bazılarını şüpheye düşüren endişeleri bir dereceye kadar izaleye muvaffak olmuş-tuk. Maksat hasıl olmuştu.

Balkan yarım adasındaki bütün memleketlerin matbuatı bu teşebbüsümüzü takdiren sütunlar doldurdular ve bu baptaki mesaimizi âzami derecede teshil ettiler.

Bu teşebbüsümüzün muvaffakiyetli neticesini niyet ve maksadımızın samimi olduğu kadar basit ve namus-kârane bir şekilde ortaya atılmış olmasına atfediyoruz.

Davetnamemizin neşri hakkında Cumhuriyet ilân olunduğu zaman Baş vekil bulunan M. Papanastasyonun tahtı riyasetinde olmak üzere Atina'da teşekkül eden teşkilât komitesine, bilhassa şükran ve minnet hislerimizi takdim etmeği bir vicdan borcu biliriz.

Bu büyük hükûmet adamı, bizzat Meb'usan meclisinin 15 Haziran tarihli celsesinde bir çok muhtelif fırkaların resmen konferansa iştiraklerini ve Parlâmento sarayının mahalli içtima olarak konferansa tayin ve tahsisini te'min etmişti.

Hükûmete gelince : mukarreratımıza kat'iyen müdahale etmek şöyle dursun, konferans hakkında o kadar teveccüh, o derecede alâka ve müzakeratın muvaffakiyetle neticelenmesi hususunda o nisbette bir temenni ve arzu ızhar etmiştir ki bundan dolayı kendisine ne suretle edayi şükran

edeceğimizi kat'iyen ifadeye muktedir değiliz.

Şimdi de konferansa iştirak etmiş olan heyeti murahhasadan bahis edelim.

İştirak eden heyeti murahhasanın adedi okadar çok değildi. Balkan hükûmetlerinden bazıları ve meselâ Arnavutluk ile Yugoslavya — Bulgaristan ve Türkiye hükûmetleri 10—15 âza göndermişlerdi.

Yunanistan ile Romanya heyetlerinin azası otuzu tecavüz ediyor idi. Fakat konferansta bulunanların hemen kâffesi kendi memleketlerinde gayet mühim müesseselerin mümessil ve müdürleri ve yüksek mevkileri işgal etmiş olan zevat idi.

Murahhasalar; pek yüksek makamata işgal eden hükûmet adamları, nazırlar, siyasilerden mürekkep idi. Heyeti murahhasadan maada konferansta beynelmilel sulh kaleminin müdürü ile kâtibi umumisi; Cemiyeti akvamı, kâtibi umumilik kalemi âzasından M. Valter; Beynelmîlel mesai kalemini, Buda-peşte muhabiri; beynelmîlel ticaret odasını Atina'daki muhabiri; Karneji hayrathanelerini, Paris müdürü M. Babkok; temsil ediyorlar idi.

Altı balkan hükûmeti konferansta Atina hükûmeti nezdindeki sefirleri tarafından temsil edilmişti. Konferansın cem'an 130 azası var idi.

Kuşat celsesi, 5 Teşrini evvel tarihine müsadif Pazar günü meclisi meb'usana tahsis edilmiş olan salonda

reis M. Papanastasyonun riyaseti altında olmak üzere Baş Vekil M. Venizelos ile bütün hükûmet erkânı, bir çok meb'uslar, büyük rûtpedeki hükûmet me'murları, üniversite mümesilleri ve merkezi hükûmetin en büyük müesseselerinin mümessilleri huzurunda küşat olunnu. Celse, şehir Orkestrasının iştirakiyle Yunan büyük şairlerinden Kostis Palamas tarafından tertip ve Yunan bestekârlarından Jorj Lambele tarafından bestelenen sulh temenisi marşının hep bir ağızdan genç kızlar tarafından teğannisiyle açıldı. Bu marş kaimen ve huşuu tam ile dinleildi. M. Venizelos ile Papanastasyo ve M. Lafonten taraflarından icap eden nutuklar söylenildi.

Daha ilk temasta konferansın muvaffakiyeti temin olunmuş ve maksat hasıl olmuştu.

Romanya' murahhası tarafından ekalliyet meselesi hakkında ileriye sürülen fikir bu neticeyi vermişti. Hatırlardadır ki saat on birde Bulgar murahhasları tarafından teklif edilmesine rağmen ruznameye ithal olunması yüzünden mezkûr murahhasları itayi reyden istinkâfa mecbur kılacak bir vaz'iyete düşürmek derecesini bulmuş olan bu mesele yeniden ruznameye ithal olundu.

Romanya heyeti murahhasası reisi, Balkan hükûmetleri arasındaki anlaşmanın ancak beynelmilel Avrupa istatülerine esas olan muahedelere riayet ve bunların hüsnü niyetle icrasıyla

mümkün olabileceğini ve ekalliyetlerin mensup oldukları hükûmetlere karşı samimiyet hisleri ve doğru bir fikirle meşbu olmadıkça bu gayenin imkânı husulü olmadığını ifade etti.

Teşrinî evvelin altıncı Salı gününden itibaren komisyonlar işe başladı. Ruznameye ithal olunan bütün mesail üzerine mütehassıslar tarafından raporlar tanzim olundu. Bu raporları tanzim edenlerin ekserisi muahedat akti hususunda teferrüt etmiş zevat idi. Meselâ Balkan hükûmetleri arasındaki muvasala ve münakalât tariklerinin tensik ve ıslahı hakkındaki rapor Yunan hükûmeti şimendiferleri müdürü umumisi M. Koronis tarafından kaleme alındı. Balkan hükûmetlerinde mütedavil paranın tevhidî hakkındaki rapor namdar bir banka müdürü ile meşhur bir maliyeci olan M. Pekmez oğlu ve M. Loveros taraflarından tanzim olundu.

Fransızca olarak kaleme alınmış olan bu raporların —konferansın resmî lisanı fransızca idi — heyeti umumiyesi başlı başına ve lüzum halinde bir konferans idi.

Bu raporlar yalnız verdikleri neticeler itibariyle değil, içlerinde zikrolunan kusurlar, sui istimalât, batıl zihniyetler itibariyle de şayanı ehemmiyeti,

Filhakik bu raporların kiraetinden, Bükreşle Sofya ve Sofya ile Atina arasındaki mesafenin, bu şehirlerin yekdiğeriyle olan münasebetleri itibariyle bir cihetten Atina - Sofya - Bükreş ve

diğer cihetten Paris - Londra - Berlin aralarındaki mesafelerden daha uzak olduğu anlaşıyor.

Bu raporların cümlesi, konferans muhitinde esen bir samimiyet havası içinde ahenk ve vifakı ihlâl etmeksizin büyük bir alâka ile yegân yegân tetkik olundu. Müzakerat reye konuldu. İttifakı âra ile ittihaz edilen mukarreratın bir kısmı alkışlarla kabul edilerek keyfiyet konferansa iştirak etmiş olan milletlerin murahhasları tarafından derhal gerek mensup oldukları hükûmetlere ve gerek Balkanlarda menafii umumiye ile alâkadar müesseselere bildirildi. Balkan hükûmetleri heyeti murahhasaları refakatinde bulunan gazete muhabir ve muhbirleri aralarında bir cemiyet vücade getirdiler ve ilk def'a olmak üzere bundan bir kaç hafta evvel Sofyada içtima ederek şimdiden tahakkuku kabil görünen mukarreratın mevkii fiile isali çareleri için çalışmaya başladılar.

Şimdi de ittihaz olunan mukarreratı tetkik edelim :

Balkanlarda, her yerde olduğu gibi siyaset, iktisadiyata tekaddüm ve te'fevük eder. İktisadi noktai nazar, maddiyat ve binnetice menfaattir. Siyasi noktai nazar ise, içtimaiyat ve ahaktır ; efkâr ve hissiyattır.

Binaenaleyh işte bu efkar ve hissiyattır ki milletlerin hal ve hareketlerini tayin eder. Şüphesiz, milletler vehlei ulâda hakikî ve müstakir menfaatlerini fark ve temyiz ve idrak ede-

medikleri için zahiri menfaatlerden istiyane ederler, ve bu menfaatler arkasından koşarlar. İşte Atina'da aynı hal vaki olmuştur,

İktisadiyat komisyonuna yedi ve siyasi komisyona ise ancak iki rapor takdim edilmiştir. Komisyonun vaki olan teklifi üzerine bütûn nazarlar bu nokta üzerinde temerküz etmişti. Heyeti murahassanın tarzı teşekkülü ve konferansın mahiyeti itibariyle komisyonca vaki olan teklif alkışlarla karşılandı ve kabul olundu.

Bu mukarrerat evvel emirde esbabı hikemiye ve mucibesi itibariyle şayanı dikkat idi.

Bütûn Balkan hükûmet ve milletlerinin sulh ve müsalemet hususundaki temennilerinin tercümanı olan ve bunun için anlaşmalar, itilâflar, makaleler, mukabil imtiyazat vasıtalarıyla ortada mevcut olan müşkilât ve ihtilafları hal ve izale etmek ve bilhassa mevcut muahedelere bilâ kaydû şart iştirak ve iltihak ve işbu muahedelerde ekalliyetlerin muhafazası hususundaki ahkâmı tamamiyle tatbik eylemek suretiyle Balkan milletleri arasındaki müsalemet hislerini takviye eylemek icap ettiğine kani bulunan konferans, Balkan milletlerini alâkadar eden işler hakkında müdavelei efkâr etmek ve bu milletlerin müşterek menfaatlerini temin edici esbap ve vesaiti araştırmak, hâdis olacak anlaşamamazlıkları hal ve binnetice sulhu te'min ve te'sis eylemek gayesiyle Balkan hükûmetleri

hariciye nazırlarının her sene münavebe ile mezkûr hükümetler merkezlerinin birinde toplanmalarını teklif etti.

İttihaz olunan mukarrerat içinde atideki esasata müpteni bir **misak** meselesinin derhal mevkii müzakereye konulması teklifi de mevcuttu :

1 — Harbin ez harici kanun tanınması; 2 — Bütün ihtilafların sulhan tesviyesi; 3 — Açıktan açığa tahhüdu hilafında hareket eden bir millete karşı kat'iyen silâha müraceat etmemesi için müştereken ve müttehidan hareket olunması.

Konferans bu bapta bir mukavele projesi tanzim ve ihzarı için ayrıca bir komisyon teşkili hususunu meclise tevdi etti.

İktisadiyat komisyonu — Bütün iktisadiyata şamil olmak üzere Balkan hükümetlerinin her birerlerinde birer (millî tetkikat ve istihbarat) Ofisi ile keزالik bir de (Merkezî Balkan enstitüsü) teşkilini tahtı karara aldı. Bu teşekküllerden birincisi her memlekette programda münderiç her meselenin tetkikine hadim malûmatı cem etmek, ikincisi de bunları bir araya toplayarak konferansa tevdi eylemek vazifesiyle mükellef olacaktır. Bu meseleler içinde bilhassa şunlar zikire şayandır :

Paranın tevhidî, bir Balkan hükümetleri bankası te'sisi, müşterek bir gümrük tarifesi vücade getirilmesi, şimdiki mubadelâtın serbestisine mani olan bütün müşkülâtın ref ve izalesi.

Görülüyor ki çizilen program gayet vasidir ve istihdaf olunan gayelerin öyle ne bir ve ne de belki on senede tahakkuku mümkün değildir. Fakat zamanın iş üzerine te'sisi olamaz. Eğer bu enstitü teessüs eder — mutlak surette teessüs edecektir — ve konferanstan aldığı ilham üzerine lâzımgelen tetkikata başlar ise ümit edilen iyi neticelerin tahakkuku gecikmez.

Balkanlarda seyahat eden bir kimse her memleketin kendisine mahsus bir parası olduğunu ve kambiyo dolayısıyla büyük zararlara uğranıldığını bilir; konferans, yalnız bu nokta üzerinde muvaffakiyetli bir hatva atarak müşterek bir para te'sisini te'min edebilir ise bu keyfiyet iktisadî sahada birleşme için pek mühim bir hatva olacaktır.

Münakalât ve muvasala komisyonu. Bu komisyonun vazifesi pek mükemmeldi. Bir az yukarıda mefkûrevi münasebat hakkında söylediğimiz, münakalat hususunda daha doğrudur. Düşünelimki Yugoslavya'daki (Vukovar) ile Dobrice'deki (Feteste) arasında yani 850 kilometreyi mütecaviz bir mesafe üzerinde (Tuna üzerinde) yalnız bir köprü mevcuttur. Bükreş'ten Atina'ya gidilmek istenildiği zaman Belgrattan dolaşmak gayet uzun bir mesafe kat etmek icap eder.

Bu gün Arnavutluk'tan Romanya'ya ancak karadan gidilebilir. Bahren yapılacak bir seyahat için bütün Bal-

kan yarım adasını dolaşmak icap ediyor ki buda hattı müstekim üzerine mefruz bir mesafenin 3-4 mislidir.

Münakalât ve muvasala komisyonu, bir teklif proğramı ihzar etti. Bu proğram posta ve telgraf, hututu havaiye, nehir tarikleriyle tesisi münasebatı ticariye noktalarından mutahassıslarca tetkik olunacaktır.

Bundan maada, hassaten bahri siyahı Adriyatik denizine birleştirecek hatların tesisi de düşünölmektedir.

Şüphesiz bu projeler, muşıkâfane tetkikata, zamana ve külliyyetli sermayeye muhtaç mesailden olduğu için hemen yarın veya öbür gün tahakkuk edemez.

Mefkûrevî birleşme komisyonu. Bu komisyonun reisi, konferansın en mümtaz âzalarından biri olup Türkiye hükûmeti sabık maarif vekili ve Türkiye hükûmeti heyeti murahhasa reisi Hamdullah Suphi Bey ve mazbata muharriri de Profesör (Kanta Güzen) idi.

Bu komisyonun tekliflerini ilhama saik ve hâkim olan fikir şu idi :

Arzu edilen bu mefkûrevî birleşmeyi elde edebilmek için evvel beevvel şimdiye kadar yekdiğerine temas ve rabıta te'sis etmemiş olan millî teazzuvlardan istifade edilmek lâzımgelir. Komisyon, bu meyanda Balkan üniversiteleri arasında talebe, mualim teatisi, bütün Balkan talebe ve mualimlerinin ara sıra birbirlerini ziyaret

etmesi, seyahatleri esnasında kendilerine âzamî teshilât iraesı, mefkûrevî terbiyenin husulü için mefkûrevî bir Balkan iştiraki enstitüsünün te'sisi lüzumunu ileriye sürerek bundan böyle Balkan hükûmeti mekteplerinde okuturulan kitaplarda ve bilhassa tarih kitaplarında milletlerin yekdiğerine karşı kin ve adavetini davet edecek mahiyetteki bahislerin kaldırılması hususunda şiddetle hareket olunması keyfiyetinin bütün Balkan hükûmetleri maarif nazırlarından talep olunması hususunda ısrar ederler.

Bu, harptenberi toplanan bütün sulh ve müsalemet ve talimü terbiye kongrelerine iştirak eden bütün milletlerin yegâne arzu ve temennisi olmakla beraber bu def'aki Balkan konferasında bu mesele hususî bir mahiyet iktisap etmişti.

Mazbata muharriri yazdığı raporunda, fena bir siyaset takip etmiş olduklarından dolayı alelekser hükûmet adamları itham olunur. Asıl mesele Cehalet, batıl itikadat, esassız manasız bir takım efsane ve an'anıyat ile mücadele etmek ve daha doğru bir tabirle müşterek bir akide husulüne çalışmaktır.

İstikbaldeki konferanslarla buna merbut olan tahrirat kalemi istatülesinin tanzim ve ihzariyle meşgul olacak komisyon hakkında bir kaç söz söylemek icap eder.

Atina kongresinden sonra, beynel-

milel sulh kaleminin, Balkan hükûmetleri konferansını ihzar edeceği teayyün etmesi üzerine dostlarımızdan pek çokları endişeye kapıldılar ve bu işin akamete uğrayacağını ileriye sürdüler. Haksızdılar.

Bir maksadın husulü arzu edilir ve bunun menafii umumiye ile alâkası olur ise görülmeyen müşkülât, maruz kalınacak akamet nazari dikkate alınmaksızın derhal işe başlanılmalıdır. Fennî mahiyetteki ihtiraat ve keşfiyattan hangisi bidayette binlerce müşkülât ile karşılaşmamıştır.

Her şeyden evvel, bir teşebbüsten ibaret olan Balkan konferansını yukarıda zikir ettiğimiz mukarreratın yarın olacağı şekil ne olursa olsun ahlakî ve siyasi sahada bir muvaffakiyet te'min edeceği şüphesizdir. Çünkü bu konferansı, buna mümasıl diğer konferanslar takip edecek, ilk konferansın bıraktığı yerden işe başlayacak ve her konferansı kendinden sonra içtima edecek olan konferansa devir edeceği işleri el birliği ve büyük bir arzu ile takip ve başarmağı vazife edinecektir.

1931 senesi Teşrini evvelinde konferans İstanbulda toplanacak. Türkiye hükûmeti heyeti murahhasa reisi tarafından yapılan bu teklif daha şimdiden muvaffakiyeti te'min edecek bir istek ile kabul edilmiştir.

Biz garphılar için bir çok zamanlar bütün Balkan hükûmetlerince zalim bir düşman göziyle görülen Türkiye

hükûmeti murahhaslarının, konferansın bidayetinden sonuna kadar görüldüğü samimiyet ve haklarında gösterilen har ve samimî tezahürat cidden şayanı zikirdir. Bu tezahürat, en ziyade İzmirî unutmamış olan Yunanistan da dahil olduğu halde umum Balkan hükûmetleri murahhaslarınca ızhar olunmuştur.

Şu halde birinci konferans tarafından tanzim olunan istatü Balkan hükûmetleri konferansını meclisi idaresi ve tahrirat kalemi olan birinci sınıf konferanslar derecesine ilâ etmiş oluyor. Konferans münavebe ile altı Balkan hükûmeti merkezi idarelerinde mensup oldukları hükûmetler heyeti murahhasasının riyaseti altında içtima edecektir.

Heyeti muhhasadan her biri istediği şekilde teazzuv edecek, fakat esas itibariyle mensup oldukları hükûmetle temasta bulunacağı gibi kendilerini sefir veya maslahat gûzarlarıyla temsil ettirmiş olan diğer bilûmum Balkan hükûmetleriyle de temasını muhafaza edecektir. Bu ifade, mes'ul makamatin, tahakkukunu mümkün görmedikleri teşebbüsata girişmekten imtinaları demektir.

Murahhas'arın tayin ve intihapları, birinci konferansta, bu bapta tatbik edilen esaslar dairesinde cereyan edecektir. Cemiyeti akvam ile beynelmilel sulh kalemi ve muzaharetlerine lûzum görülen bilûmum büyük müesseselerin konferansta kendilerini temsil ettirmeleri talep olunacaktır.

Muhtıraya nihayet vermezden evvel, konferansa iştirak etmiş olan murahhaslar şerefine verilen mûsamere-lerden bahis edeceğiz.

Verilen mûsamere-lerin hepsi bilâ istisna ailevi bir mahiyette idi.

Her tertip edilen mûsamerede samimiyet, iştiraki fikir, aynı gaye etrafında çalışmak hislerinden başka bir şey görülmiyordu. Bu konferansın iftihatı celsesi günü olan 5 Teşrinî evvel Pazar günü stat'ta altı muhtelif Balkan hükümeti oyuncularının iştirakiyle elli binî mütecaviz bir kalabalık huzurunda oyunlar oynanıldı.

Oyuncuların reisi, süfera, hükümet erkânı ve murahhaslar tarafından ihata edilmiş olan Venizelos'un bulunduğu tiribüne doğru ilerledi ve alelûsul ifayî resmi tazimden sonra konferansın bir işareti üzerine oyun başladı.

Oyun cidden heyecanlı ve meraklı safhalar gösterdi.

Reisi Cümhur sarayında murahhaslara yapılan resmi kabul merasimini tasvirden sarfınazar ediyoruz. Akşam şerefimize gayet parlak bir tiyatro verildi. Akropolun yirmi yedinci kongre münasebetiyle geçen sene inşa ve resmi kûşadı icra edilmiş olan sulh fenerinin donanışı bize geçen sene görmüş olduklarımızı bu def'a da gözlerimizde canlandırdı. Pek güzel olan bu şenlik ve tenvirat tertibatı ve manzarasından pek mütehassis olmuştuk. Güya arz ile sema arasınca muallâkmış gibi pek kuvvetli elektirik ziyasına boğulmuş

Partenon ve bunun karşısında ve Likabet üzerinde bütün milletlerin bilâ istisna tasavvur ve temenni ettikleri sulh yıldızı ateşlere gark olmuştu.

Gerek hükümet ve gerek Yunanistan şehirleri itihadı tarafından şerefimize verilmiş olan ziyafetlerden bahis edeceğiz.

Bu ziyafetlerden birincisi Atina şehir emini M. Merkuris ve diğeri de Balkan ittihadını fikri mahsus edinmiş ve bunun tahakkuku için pek şerefli olan kudret ve kabiliyeti meslekiyesini sarftan geri durmamağa azim etmiş olan M. venizelosun riyasetleri altında icra edilmiş idi.

Atina akademisi, şimdiye kadar her hangi bir sulh ve müsalemet tezahuratına iştirak ettiği görülmiyen garptaki hemşirelerinden ziyade sabur davranmış ve bu tezahurata iştirak eylemiştir.

Kongre azaları üniversite önünde büyük üniformasını lâbiş olan reis ile muallim mektebi ve talebe tarafından istikbal edilerek Ulâ'ya sevk olunmuşlardır. Orada pek parlak bir merasim icra olunmuştur.

Rektör tarafından beyanı hoş amedi nutku söylendikten sonra üniversitenin mümessilleri arasında her memlekst namına tefrik ve intihap edilmiş olan bir murahhas, Yunan şairlerine, âlimlerine ve sulhu salah fikirlerine daima sadık kalmış olan güzide ferdiyetlerine karşı beyanı tazimat ettiler. Bu merasimde her birerlerinin hususî

mahiyetleri itibariyle ayrı ayrı tasvire değerleri var isede hacmımızın küçük-lükü bizi bu şereften mahrum etmiştir.

Konferans içtimasını Delf (Delphes) de akit etti. Murahhaslar refakatlerinde bir çok erkânı hükümet olduğu halde Frinton vapuruna binerek 11-12 gecesı pire'den İtea'ya ve oradan otomobillerle Delf'e vasil oldular. Evvelce Yunan şehirlerinin murahhas gönderdikleri meclisin içtima ettikleri bu tarihi mahal, guya allahların insanlarla temasta bulunmak üzere endikleri bu efsanevi tepeler üzerinde akit edilen celsenin te'sir ve azametini söylemek zattir.

Balkan bayrağı çekildikten sonra Delf belediye reisi konferansa sembolik zeytin dalı timsalini takdim ederek Delf meclisi idaresinin Atina'da ittihaz edilmiş olan bütün mukarreratını te'yit ve tastik eylediğini ve bütün konferans azalarını Delf şehri fahri vatan-daşı olarak tanıdığını söyledi. M. Papanastasyo tarafından Balkan hükümetlerine karşı atideki nutuk söylendi:

« Eski Yunan meclisinin toplandığı bu eski ve mukaddes yerde toplanan biz birinci Balkan konferansı azaları , bütün Balkan hükümetlerini, ahalisini ve matbuatını selamlarız .

Bu ilk temas ve teşriki mesaiden mülhem olan bizler, Balkan yarım adası ahalisinin biribirleriyle kardeş olduklarını ve bundan böyle bu güne kadar aramızda mevcut olan ve belki yarın zuhur edebileceği melhuz bulu-

nan bütün ihtilafları sulhan tesviye imkânlarına kanaati kâmilemiz olduğunu beyanederiz. Biz biribirimize duyduğumuz müşterek elem ve ıstırah hisleriyle yaklaştık ve bu suretle yekdiğerimize karşı beslediğimiz hürmet ve samimiyet hislerini takviye ettik.

Şimdiye kadar geçirdiğimiz acı tecrübeler, memleketlerimizin ıslahı hal ve mukadderatına ancak ittihat ve birleşme sayesinde nail olabileceğimizi, istiklâliyetimizi ancak bu suretle idame ve ahalimizin beynelmilel sahada mefkûrevi şeref ve kadrini ancak bu sayede te'min ve ilâ edebileceğimizi gösteriyor. Bulgatlar, arnavutlar, Yunanlılar, Romanyalılar, Türkler, Yugoslavlar bu şerefli ve parlak günlerde ittihaz etmiş olduğumuz bütün bu mukarreratta bütün mevcudiyet ve kudretinizle merbut kalmanızı istirham ederiz. Bundan böyle hotbiniyi unutalım. Münferit menfaatleri peşinden koşmıyalım. Bizi birleştiren bu son ve mutantan celsede tekarrür eden daim ve müşterek menfaatlerimizin münferit menfaatlere feda edilmesine müsaade etmiyelim. »

M. Papanastasyonnu Balkan milletlerine olan bu hitabı, bize ilk konferans neticelerinin daha şimdiden muhtasar ve müfit bir şekilde ifadesine imkân bahş ediyor. Bu neticeler, olması istenilen şeylerden başka bir şey olamayacaktır.

Bunların tahakkuku hükümetlerin hüsnü niyetlerine ve alâkadar memleket ahalisinin hâkîmane ve müdebberane siyaseti neticesine bağlıdır.

Şüphesiz iktihamı müşkül bir çok mevani vardır; müşkülât daima, her yerde, her şeyde mevcuttur, fakat bu müşkülât bir gümrük ittihadının, gerek moral ve gerek mesai sahalarında vücade gelecek bir birleşmenin te'min edeceği istifade ve menfaatlara nazaran hiçtir. Bu gün altı Balkan hükûmetinin, Avrupada İtalya'dan üç buçuk def'a, Fransadan iki buçuk ye ingiltereden beş def'a büyük olmak üzere 1,200,00 kilometre murabba bir yer işgal ettikleri ve mecmu nüfuslarının 60,000,000 olduğunu düşünelim.

Bunların arasında vücüt bulacak bir federasyon, istihsalâtı ziraiye için dahilde büyük bir piyasaya vücüt verecektir. Söylediğimiz gibi, merkezi Avrupayı şarkî Avrupaya birleştiren Tuna gibi dahili ve muazzam bir yol ile Adriyatik, Adalar denizi ve Karadenizle temas edecektir.

Bilhassa bu federasyon Balkanlarda galip ve mağlup milletler fikrini ortadan silecek, tesanût suretiyle serbesti içinde bir müsavat ihdas ve vücade getirecektir.

Milletlerin Mandasını haiz olan ve on beş senedenberi birbiri aleyhine sevk olunan heyetlerin bu def'a birbirlerine müsaadati mütekafilede bulunmak ve

samimiyet havası içinde anlaşabilmek arzularıyla bir araya gelerek Balkanlarda ve belki de bütün Avrupada sulh ve müsalemetin istikrarını te'min edecek meselelerin heyeti umumiyesini tetkik etmeleii daha şimdiden pek büyük bir muvaffakiyet ad ve telakki edilebilir. Buna şüphe yoktur. Evet, bu bir tarakkidir.

Bu gün Arnavutluğun istiklâli, Türkiyenin infirat politikasından ayrılması, Romanyanın diğer hükûmetlerle rabitası ve münasebatını takviye etmesi bir tarakkidir. Şeklen ne olursa olsun, şayet bu altı Balkan hükûmeti arasındaki itilâf tahakkuk ederse -bunu kat'iyetle ümit ediyoruz - sulh teessüs etmiş sayılmasa bile gerek şarkî ve gerek bütün merkezi Avrupa olsun sulh tekarrür ve takviye edilmiş demektir. Çünkü Yugoslavya ve Romanya vasıtasıyla Balkan federasyonu küçük itilâfa ve Polonya'ya ve hatta Baltık küçük hükûmetlerine iltihak edecektir. Beynelmilel sulh kaleminin teşebbüsü ile sulh ve müsalemet anlaşması lehinde Balkanlarda uyanan bu hareketten memnun olmayacak bir fert tasavvur olunabilir mi? Bilâhare bu konferansın tarihini yazacak olanlar bu tarihin iki sahifesine (Cenevre) ismini yazmak mecburiyetinde kalacaklardır.

(*Tekser ve istinsah edilmek suretiyle Salibiahmer cemiyetler
Birlik tahrirat kaleminden milli Salibiahmer
teşekküllerine gönderilen makale*)

*Salibiahmer cemiyetleri Birlik hıfzıssıhha
şubesi şefi Doktor F. Humber
tarafından yazılmıştır.*

Kânunsani 1931

Balkanlarda Salibiahmer

Bazı kimseler bir memlekette sekiz gün kaldıktan sonra bir kitap neşir ederler. Biz o derece ileriye gitmeyoruz. Ancak aldığımız bazı intibaatı bildireceğiz. Alınan intibat muhtelif fâsıla ve vesileler tekerrür ederse hakikat şeklini alır. İntibaatımız minyatür şeklinde Balkan dünyasında temessül etmiştir. Bununla Balkanlarda toplanan ve 29 Eylül'den 2 Teşrinievvel 1930 tarihine kadar devam eden ilk menatiki konferansı kast ediyoruz. (Bu husustaki zabıtları görerek ittihaz olunan mukarrerata ittıla hasıl etmek arzusunda bulunanlar Salibiuhmer cemiyetleri birliğinin neşretriği Teşrinisani — Kânunuevvel 1930 tarihli bültenine müracaat buyursunlar). (Mecmuamızın Mart sayısında dercedilmiştir).

Bu küçük Balkan konferansı bir kaç gün sonra Bruksel'de inikat eden Beynel-milel on dördüncü konferans dairei mu-

zisinin husufuna uğradığı için kendisinden lüzumu derecesinde bahis ettirememiştir. Bununla beraber diyebiliriz ki şimdiye kadar bu menatiki içtimalar prensipini Belgrat konferansından ziyade canlandıran bir içtima akt olunmamıştır.

Büyük içtimalar talı komisyonlara ayrılır. Mukarreratı umumiye heyeti umumiye içtimalarında ittihaz olunur. Söz pek mühim prensip ve esaslar etrafında ceryan eder, ve Salibiahmer ideali bu suretle vücut bulur ve bu sayede idame edilir. Bu böyledir. Fakat insan yaşamak ister. Vatanına avdet edince, vatanın muhtaç olduğu ihtiyaçlar nazara çarpar, Bunları husule getirecek vesaite tevessül olunur, âza kayıdı, talı komiteler teşkili çareleri araştırılır. Hasta bakıcı tedarik ve yeliştirilmesi cihetleri, mekteplilerin işgali hususları düşünülür, iş yeni olduğu

için bu bapta yeni usuller ihdas ve tatbiki zihne tevarüd eder. Birçok senelik zahmet ve meşakkatten sonra yapılan teşkilâtın daha mükemmel şekillerine vücut verilmesi kendiliğinden hadis olur. Komşu memleketlerin teşkilatı esasiyesi tetkik olunur. İşte bu ihtiyaçlarımızı tatmin edecek kabiliyeti ancak Salibiahmerin zatinde buluruz.

Eğer komşu memleketin teşkilatı da aynı seviyede ise bu yoldaki teşkilatın daha mükemmel şekli Salibiahmerden sorulur. Balkanlarda daha fazla bir hususiyet vardı.

Şimdiye kadar Balkanlarda menatiki hiç bir konferans aktedilmemişti. Fakat takriben on seneden beri orada esen hava başkalaştı. Yeni bir tarih kûşat olundu.

Bu müddet zarfında ikmal edilmiş olan müşpet işler nedir?

Bu müşpet işlerin hulasesi nedir ?

Bu cihete temas etmezden evvel bir nokta üzerinde tevekkuf edeceğim. Bu gün Amerika'yı ziyaret edenler bundan bes yüz sene evvel keşif edilmiş olan bu memleketin eski haliyle kıyas kabul etmeyecek kadar değişmiş olduğunu söyleyor, ve bu tezadı bütün bütün dünyaya ilân ediyor. Bu iddiada bulunanlar Avrupayı tanımayanlardır. Bu gün Avrupada daha eski, drha yeni, eski ziyniyet ve mefkureye merbut cahillerle dolu memleketler olduğu gibi yüz seneden beri istirahatı mutlaka içinde yaşayan ve yahut her on veya yirmi senede bir kere istilaya, tahribe

uğramaktan hali kelmamış olan memleketler bulunduğunu unutuyorlar.

Balkan'ların istiklali ancak bir asırdan beri başlamıştır. Feci vakayı dolayısıyla tahakküm altında bulunan eski vilâyetler, eyaletlere ve hatta krallıklara inkılâp etti. 1854 de 1877 de bundan sonra 1897 de muharebeler oldu. 1908 isyan ve ihtilâli zuhur etti. 1911—1913 harbi ve bunu takip eden 1914—1918 harbi Balkan ahalisine nefes aldırmadı.

Balkanlılar pek çok seneler bu gibi feci vakaların bıraktıkları elem ve ıstırap içinde inlediler. Ahali tahammül ve kuvveti sayesinde bunlara göğüs verdi. Buna rağmen bir çok teşebbüsat ve ümran âzami felce uğradı. Bu müddet zarfında münevver kısım tutunabildi. Meselâ Atina eski azamet ve inkişafını muhafaza etti. Bir takım yeni payitahtlar berkî bir süratle değişti. Fakat birde nasıl yaşadıklarını, diğer Balkan hükümetlerine nispetle kara ve deniz ticareti daha münkeşif olan Yunanistan hariç olmak üzere bir kere de % 90 köylü olan merkezî Avrupa memleketleri ahalisine sorunuz.

Balkan yarım adasının tam göbeğinde bir kasabayı ziyaret ettim. Burası bir kaç senedenberi bir hıfzıssıhha nümunesi olarak te'sis edilmiş, kasabanın eski hali muahharen uğradığı tadilâttan anlaşılıyor. Evlerin dahili tertibatı muntazam bir şekilde. Ahır ve ağıllar kavaidi fenniye ve sıhhiyeye muvafık bir şekilde tadil

olunmuş. Eski kuyular örtülerek bunların yerlerine sahrınçlar vücade getirilmiş. Eskiden kaz ve ördeklerin yıkandıkları sularla dolu olan çukurlar kapatılarak üzerlerine birer dispanser yapılmış, Meydandaki kaldırımların üzerlerine çimento döşenmişti. Oldukça asri olan bu tertibat bu ufacık kasabaya gayri kâfi idi. Bununla beraber köyde ufak teşkilâtta bir de hastabakıcılık müessesesine vücut verilmişti,

Burası şüphesiz sahipsiz bir mahal olmak itibarile derhal asri teşkilâta elverişli bir şekle ifrağ olunmuştu. Meseleyi umumlaştırmıyalım. Bu, her yer için varit olamaz. Sukutu hayale düşünmiyelim. Daha pek çok yapılacak işler var.

Bakalım ilk temel taşı atmağa kim cesaret edecek?

Amerika Salibiahmerinin resmî naşiri efkârı olan (Red Cross Courrier), daha geçenlerde Amerika köylerinden daha yüzde seksen yedisinin lıfzassihha kavaidinden kâfi derecede mütene'im olmadıklarını makâmı şikâyetle söylüyor ve medeniyetle alâkadar olmak isteyen milletlerin bir an evvel bu hale çaresaz olmasını ve bunun için de aynı gaye etrafında çalışılmasını tavsiye ediyor idi. İstandardın her memlekette aynı seviyede ölmeyeceğini söylemek ve itiraf etmekle beraber hiç bir tarafta bu istandarda vasil olunmadığını da ilâve etmek iktiza eder.

Bu mutaleatın heyeti umumiyesi

Belgrat konferansı ruznamei müzakeratının ilk maddesini tevsika kâfidir. Mesele şu idi:

Salibiahmer, her sınıf halktan ve betahsız köylülerden âza kayıt etmeli.

Bundan sonrası derece taliiyede kalan mesaildir. Fakat köylülerden âza kaydına başlamazdan evvel, bunlara evvel emirde Salibiahmeri tanıtmalı; Salibiahmer Yunanistan ve bulgaristandaki mültecilere muzaheret ve muavenette bulundu; Yugoslavya - Romanya ve Arnavutlukta vukubulan kaht, hareketi arz ve feyezan kurban ve felâketzedelerine de nakten yardım ve muavenet etti.

Hastabakıcı yetiştirmek iktiza eder. Bulgaristan - Yugoslavya - Yunanistan Salibiahmeri müddeti tahsilîyeleri üç seneden ibaret olmak üzere açtıkları mekteplerde diplomalı hastabakıcı yetiştiriyorlar.

Bulgaristan hastabakıcı yetiştirmek üzere Bulgar Salibiahmerinin bir hastanesi vardır. Yugoslavya yalnız başına yüzden fazla hastabakıcı verdi.

Yunanistan Salibiahmeri, hükûmetinin arzu ve talebi üzerine diplomalı hastabakıcılara yardım etmek üzere açtığı hususî kurslara devam eden yüzlerce muavin hastabakıcı yetiştiriyor. Yunanistanın en güzel hastanesini Yunan Salibiahmeri inşa etmiştir.

Bu gün arnavutlukta bir doğum evi te'sis olmuştur. Bu müessese' şimdiye kadar mezkûr memlekette ilk defa görülen muntazam bir müessesedir.

çocuklar; mekteplerde tahsilde bulunan talebe, hıfzıssıhhayı neşir ve tamim etmelidir.

Çocukların mekteplerinde kendilerine mahsus eczaneleri, oyun sahalari, vakans zamanlarında yekdiglerine mülâki olacak teşkilât ve tertibatları vardır,

Bu gün Bulgaristan ile Yugoslavya ve Yunanistanda 600,000 genç vardır.(Jüniors)

Yunanistan terbiyei etfal mütehasıslarından biri icra edilen pek çok tecrübeler neticesinde hıfzıssıhhanın neşir ve tamimine mektep sıralarından daha müsait ve daha müessir bir âmil olmayacağını söylüyor.

Küçük yaştaki çocukların muhafazai sıhhatleri için Yugoslavya elli muhtelif cemiyete inkısam eden bir merkez ve millî meclis teşkil etmiştir. Diğer memleketlerde bu teşkilât muhtelif şekillerde cereyan etmektedir.

Evvelce bir türlü devrei istirahatini

ni te'min edemiyen Balkanlarda son on senelik istirahat devresini müşterek bir ilham sayesinde yarattığı asae işte bunlardır

Salibiahmer cemiyetlerinin Belgrattaki içtimai yeni bir istikrar teminine matuf yeni bir fikrin harici nişanesidir

Ortâda betbini ve tereddüt olmasına rağmen Salibiahmer her tarafta ve bilhassa komşu melekelerde sulh ve müsalemet, muavenet müteakile tesanüdü fikir, teşriki menafi ve ideal tohumunun neşvünemasına yardımda devam ediyor.

Bu keyfiyet yalnız tohumun atılacağı zeminin cins itibariyle müşkül anları müteakip elde edilen netayice, istihsal olunan kanaatlere göre yapılacak işlerin birbirinin aynı olması itibariyle de bilhassa haizi ehemmiyettir. Husule gelen terakkiyi lâyıkıyla idrak ve takdir edebilmek için maruz kalının müşkülâtı nazarı dikkatten uzak bulundurmamak lâzımgelir.

Hindistan Salibiahmeri Teşkilât ve faaliyeti

On Suale Cevap

1 — Salibiahmer nedir ?

Salibiahmer, 1864 senesinde (Hanri Dūnan) namındaki İsviçreli bir vatan-daş tarafından meydanı harpteki hasta ve mecruhların âlâmını tahfif ve gidermek için teessūs etmiş bir müessesesi hayriyedir. Bu program o vakitten beri genişlemiş ve harp zamanlarında oldu-ğu gibi sulh zamanlarında da hastala-rın, elemzedelerin acılarını dindirmek onlara yardım ve muavenet etmeği istihfaf etmiştir.

2 — Kırmızı Salib neden alem ola-rak kabul olunmuştur ?

Alem olan kırmızı Salib, Cenevre mukavelesi imza olunduğu zaman ka-bul olunmuştur. Mukavelenamenin im-zalandığı hâl, kırmızı zemin üzerine beyaz Salibi taşıyan İsveçre bayrakla-riyle donatılmıştı. İsveçre'ye bir ihti-ram nişanesi olmak üzere bunun ma-kûsu alem olarak kabul edilmiştir.

Mukavelede, muharebe esnasında hasta ve mecruhların bitarafılığı kabul ve tastik ediliyordu, bu itibarla kırmızı Salib alâmeti farikası bütün memle-ketlerce bir şefkat nişanesi olarak ta-

nıldı. Salibiahmerin hükümet siyase-tiyle kat'iyen alâkası olmadığı gibi alem olan kırmızı Salib te dinî bir mnhiyeti haiz değildir.

3 — Salibiahmerin vazifesi sırf za-manı harbemi munhasırdır ?

Hayır, çünkü mütareke imzalandık-tan sonra 1918 senesinde müttefik de-vletler zınamdaranı bir araya toplan-dılar ve Salibiahmer cemiyetleri birli-ğini teşkil ettiler ki bu gün bu birli-ğini elliden fazla millî Salibiahmer ce-miyetlerinin bir federasyonudur. Milli taazzuvların her biri zamanı sulh için kendilerine bir program çizdiler. Milli-yet, din ve içtimai mevki farkları ol-maksızın sihlâti ammenin muhafazası, hastalıktan vikaye, beşeriyetin elemle-rini tahfif için el birliğiyle çalışmağı tamim ve bu hususta bütün azâlarını teşci ettiler.

4 — Hindistan Salibiahmeri, Sali-biahmer cemiyetleri birliğinin azâsın-dandır ?

Evet, 1920 senesi Martında Oto-nom (müstakil) bir cemiyet olarak te-şekkül etmiş olan Hindistan Salibiah-meri birliğin azâsındandır.

5 -- Sulh zamanında Hindisten Salibiahmerinin vazifesi nedir ?

Hindistan Salibiahmeri, zahımdide-lerin imdadına koşar, hastalıktan vıka-ye usullerini tamime çalışır. Onun baş-lica vazaifi şunlardır :

Çocukluğun himayesi,

Umumâ mahsus hıfzıssıhha tedri-sati,

Hastalara ihtimam, ziyaretçi hasta-bakıcılar vasıtasıyla bu hususa nezaret,

Her hangi bir afet vukuunda imdat ve yardım teşkilâtı,

Hastanelere teberruat, tehvini ihtiyaç-ları için hastalara nakti muavenet,

Mekteplerde gençlik Salibiahmer teşkilâtına vücut vermer.

6 — Gençlik Salibiahmerinin gaye-si nedir ?

Gençlik Salibiahmeri namı altında toplanan çocuklar Salibiahmerin azâla-rıdır. Gençlik Salibiahmer teşekkülleri mekteplerde muallimlerin müzahere-tiyle vücade gelmiştir. Atideki gayeleri istihtaf eder :

1 — Hıfzıssıhha kaide ve usulleri-nin ameli şekilleri ve bunların tatbiki,

2 — Hastalara, biçarelere ve bil-hassa çocuklara yardım.

3 — Gençlik Salibiahmeri azâların-dan olan mektepli çocuklar arasında muhaberat albümleri taatisi suretiyle beynelmilel bir muhadenet ve rabıta tesisi .

Hindistan gençliği Salibiahmer azâ-ları hıfzıssıhha usul ve kaidelerine ria-

yetleri sayesinde hem bizzat kendileri-nin ve hemde arkadaşlarının sıhhat-lerini korumağa gayret ediyorlar . Her türlü sari ve müstevli hastalıklardan koruma için aşılmanın en müessir bir çare olduğunu vatandaşlarına telkin suretiyle bu hastalıklara karşı açılan mücadeleye iştirâk ediyorlar. Hal ve vakitleri müsait olmamasından naşı mektep kitaplarını tedarik edemiyen ar-kadaşlarına muavenetle kitap alıyorlar, lüzumunda onları iâşe ve ibate ediyor-lar .

Kezalik Salibiahmerin büyük sin-deki azâları her ne şekil ve surette olur-sa olsun bütün elemdidelerin tahfifi âlâmına çalışıyorlar.

7 — Hindistan Salibiahmerinin şim-diye kadar yaptığı işler nedir ?

Hindistan Salibiahmeri, teşekkülü-nün ilk senesi zarfında yani 1928 se-nesine kadar dört ayrı hükûmetle 18 vilayette şubeler vücade getirdi.

Bundan başka yüzden fazla kaza, nahiye, merkezlerinde hıfzıssıhha mües-seeleri açtı. Bu müesseselerin kâffesi sıhhati umumiye ile alâkadardır .

1928 senesi nihayetinde 14,208 i büyük yaşta ve 45.000 ni küçük yaşta olmak üzere gençlik Salibiahmerinin ceman 59,000 azâsı mevcuttur .

Çocuklara ne suretle bakılmak lâzım geleceği validelere ameli şekilde talim edilmek üzere Salibiahmerin himayesi-nde olarak 182 (terbiyei etfal) merkesi açılmıştır .

Yalnız Madras'ta mevcut olan bu kabil 59 terbiyei etfal merkezi bir sene zarfında 867,796 ana ve çocuk ile meşgul olmuştur.

Hindistau Salibiameri her sene 300 den fazla askeri ve mülki hastanelere nakti muavenette bulunmakta ve bu meblâğ her sene 150,000 rupyeye balığ olmaktadır. Salibiahmerin propaganda vesaiti 37 muhtelif risale kolleksiyonu, 7 seri ilanât ve gayet mühim bir filim kolleksiyonundan ibarettir. Son altı sene zarfında propaganda masarifi 200,000 rupye, den fazla bir mebalığa balığ olmuştur.

Yaptığı muavenet ve yardımlara gelince : 1928 senesi zarfında vukua gelen feyezanlar dolayısıyla yalnız Pencap şubesinin vasi mikyas'a yardım teşkilâtı yaptığını ve seylapzedelere tevzi edilmek üzere 80,000 rupye iane cem ettiğini misal olarak zikr etmek kâfidir.

Gençlik Salibiahmer teşekkülleri, kolera, veba, tifo ve saire gibi sarı ve müstevli hastalıklara karşı en müessir çarenin asılanmak olduğunu neşr ve tamim ve bunlar için beyan-nameler ve risaleler dağıtmak suretiyle bu hastalıklara karşı açılan mücadelelere bilfiil iştirak etmişler ve fevkalâde yararlık göstermişlerdir.

8 — Hindistan Salibiahmeri inkişaf faaliyeti için lâzımgelen bu meblâğı nasıl ve nereden tedarik ediyor ?

Hindistan Salibiahmerinin, mevzu

sermayesinin getirdiği faizi teşkil eden muayyen varidatı vardır.

Bu sermaye muharebe esnasında (Ourday) ın teessüsünden mütevellit alacaklı hesaplar bakıyyeleri ianesiyle vücut bulmuş bir sermayedir. Bu irat muhtelif şubeler arasında taksim edilmiştir. Fakat bu müessesenin kesir olan ihtiyacı masraflarına tekabül ve kifayet edememektedir. Bu menabiin gerek yeniden âza kaydı ve gerek teberrüat suretiyle tezyidine çalışılmaktadır. Cemiyetin sahai faaliyeti pek vasi olduğu için umuru hayriyeye masruf olan mesaisinin inkişafı için ahalinin bu baptaki muavenet ve müzaharetlerine istinat etmektedir.

9 — Aza olmak için ne lâzımdır ?

Salibiahmere aza olmak isteyen her fert atideki ücretleri tediye etmek şartıyla bulunduğu mahaldeki şubeye veya vilâyet merkezine müracaat ile ismini kayıt ettirerek âza olabilirler :

Kaydı hayat şartıyla azâ olmak isteyenler 150 Ropye

Kaydı hayat şartıyla azâ mülazimi olmak isteyenler 50 Ropye

Senelik aza olmak isteyenler 12 Ropye

Senelik aza mülazimi olmak isteyenler 1 ila 5 Ropye

Şubeye kayıt olunduktan sonra yeni azaya bir karne verilir. En yakın mahalli şubenin adresini bilmeyenler mevsimine göre Delhi ve ya Simla'da bulu-

nan Hindistan Salibiahmer merkezi kâtibiumumiliğine müracaatla bu ciheti öğrenebilirler.

Bu varakanın zahrında vilayetlerdeki bütün şubelerin isimleri yazılıdır.

10 — Hindistan Selibiahmerine aza kayt olanların istifadeleri nedir ?

Hindistan Sallbiahmerine kayt olan aza, gayesi beşeriyetin âlâm ve istiraplarını tehvin ve tahfifine matuf insani bir müessesenin azasından olmuş olur.

Münferit bir vaziyette yaşayan her hangi bir kimse için bir emri hayırda bulunması hemen hemen gayri müm-

kündür. Halbuki Salibiahmer gibi sırf bir şafkat evine intisap ettikten sonra o kimee bir çok iyiliklerde bulunabilir. Salibiahmerin daimi azasından olmayanlar tarafından yapılacak nakt'i muavent ve teberruat, mahallî şubelerin inkişafına hadim olmak itibariyle faal azalar delaletiyle şükran ile kabul edilir .

Hindistan Salibiahmeri içtimai beliyeleri sarf ve izale ve Hindistan ahalisinin sıhhatını korumak ancak bütün mahafildeki âzasının yekvücut ve yekcephe olarak çalışmalkıyla yükselebilir.

(Teksir ve istinsah edilmek üzere Salibiahmer Cemiyetleri Birlik
tahrirat kalemi tarafından Millî Salibiakmer
teşekküllerine gönderilen makaledir.

Kânunsani 1931

Şili ve İspanya Dostluk haftası

Geçen sene, Gençlik Salibiahmeri vasıtasıyla Şili ve İspanya çocukları yekdigekine karşı kardeşlik hisleri tezahuratında bulundular. Heyeti talimiye gençler tarafından tertip edilen bu tezahurata tehalükle iştirak etti. İki memleket hükümdarları, diplomatları bu tezahurata alkışladılar. Matbuat sütunlarla yazılar yazdı.

Şili hükûmeti, 1929 senesi Teşrini evvelinde müzakerata başladı ve İspanya Salibiahmer murahhasının muzaharetiyle İspanya şerefine bir Salibiakmer haftası tertip olundu. Bu hafta zarfında İspanyaya gönderilecek el işleriyle mektepliler arasında müteati muhaberatı ihtiva eden albümler ihzar olunarak Santiyago daki millî kütüphanede teşhir olundu.

Bilmukabele 1930 senesi Teşrini saninide İspanya gençleri de Şili gençleri şerefine olmak üzere bir hafta tertip ettiler. Haşmetli Kırıl Hazretlerinin namına (L'Infant don Fernando),

Hanedanı Kırılı ile Şili hükûmeti Se-firi, maarif Nazırı, Salibiahmer ve gençlik Salibiahmer teazzuvları azaları huzurunda bu merasimi Madrit'teki maarif nezareti binasında küşat etti.

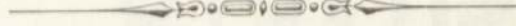
Bu bir hafta zarfında Santiyago ve bütün İspanya gençliğinin yardım ve muavenetleriyle vücuda getirilmiş olan bir sergide beynelmîl mektep talebesi arasında müteati muhaberat teşhir olundu. Terbiyei etfal hakkında Salibiahmer teazzuvları mütehassısları tarafından konferanslar vetildi. Muhelif tipteki mektepler ziyaret olundu. Gençler haftanın son gününde leyli yurtlardaki çocuklar şerefine bir müsamerede tertip etti. Bu müsamerede çocuklara ezbere manzumeler okutturuldu, İspanya ve Şili millî şarkıları teganni olundu. Millî danslar yaptırıldı. Bundan başka birde Şilli Salibiahmerinin bir film'i projeksiyon olarak irae olundu.

Gençlik Salibiahmeri mefhumunda

Şilide İspanya ve İspanyada Şili çocuk haftası tezahuratı esaslarının vaz'ı ne manayı ifade eder?

Bu tezahurat, yalnız mezkûr iki memleket çocukları arasında bir muha-

denet esası vaz etmiş olmakla kalmamış aynı vakitte her iki memleket ahalisi arasında büyük bir alâka uyandırmıştır.

KARAHİSAR MADEN SUYU

HER YERDE
BULUNUR

TÜRKİYE HİLÂLİAHMER MECMUASI

ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

La table des matières du texte Turc

Le texte turc

1 — Le congrès du Croissant-Rouge. 2 — Les femmes et la guerre (*de la Revue Int. de la Croix-Rouge*). 3 — Les femmes et les organisations des Croissant et des Croix-Rouges (*par Tervik Bey*). 4 — Pour la santé des enfants (*articles fournis aux soc. nat. de la C. R. par le secrétariat de la Ligue des soc. de la C. R.*). 5 — Club des enfants (*Bedri Tahir Bey*). 6 — Inconscience. 7 — faut-il créer. La Jeunesse du Croissant-Rouge (*par Sinanoglu*). 8 — Les nouvelles du Croissant-Rouge Turc. 9 — Les nouvelles de la Croix-Rouge (*La première conférence Balkanique de la Rev. Int. de la C. R.*). La Croix-Rouge dans les Balkans. *Article fournis aux soc. nat. de la C. R. par le sec. de la Ligue des soc. de la C. R.* La société de la Croix-Rouge de l'Inde, son organisation, ses activités. *Article fourni aux soc. nat. de la C. R. par le sec. de la Ligue des soc. de la C. R.* Semaine d'Amitié au Chili et en Espagne.

Partie Française

1 — Les Organes du Croissant et de la Croix-Rouge peuvent-ils être considérés par nature de leur tâche, le facteur mondial pour la paix universelle. 2 — La femme et les Organes du Croissant et de la Croix-Rouge. 3 — nouvelles du Croissant-Rouge.

Les organes du Croissant et de la Croix - Rouge peuvent - ils être considérés par la nature de leur tâche le facteur mondial pour la Paix Universelle ?

Dans le présent article que nous nous donnons nous tâcherons à étudier un problème qui par le fond constitue un sujet si délicat et fort intéressant.

Cette question qui occupe depuis pas mal de temps l'opinion publique est sujette, selon nous, à l'optimisme et elle est du caractère d'interpréter nos propres sensations et convictions individuelles.

Il est hors de doute que là où l'esprit du Croissant et de la Croix-Rouge est conçu dans son propre sens, les pays civilisés et les fins fonds où ces organes sont reconnus comme servant les buts humains, jouissent d'une considération et de vives sympathies et respects.

Le nombre des adhérents du Croissant et de la Croix-Rouge dont l'im-

munité spirituelle est officiellement reconnue et ratifiée par les Gouvernements qui ont signé la Convention de Genève, s'intensifie de jour en jour et constitue un effort et une puissance de redressement remarquable.

Tous ceux qui sont doués de sentiments et de concept humains sont, de nature, les membres du Croissant et de la Croix-Rouge dont la tâche et efforts ne visent que l'expansion et la prorogation des principes purement moraux.

Ces organes travaillent, comme on le sait d'ailleurs, consciencieusement, leur activité embrassant la cause commune, sont saines et durable tant qu'ils cherchent à établir des conclusions objectives et ils se risqueraient de sombrer dans le discrédit et perdraient la confiance et le respect

universels qu'ils ont acquis s'ils se laisseraient aller travailler sans méthodes et sans buts.

Les organes du Croissant et de la Croix-Rouge ne peuvent-ils pas être considérés comme le seul facteur permettant à la réalisation d'une position stable pour la Paix - Universelle ?

Voici une question qui s'impose par les raisons des choses-mêmes. Cette question qui, bien qu'elle soit mise plus d'une fois sur le tapis avant et après la guerre, liée aux conventions bilatérales et polilatérales et qu'elle ait fait l'objet de la convocation des congrès et des conférences n'a montré, d'après ce que nous le savons, aucune phase pratique et effective. La solution de cette question paraît fort compliquée et bien loin à l'option de ceux qui ne sont pas optimistes comme nous autres.

On n'ignore pas que la formation et fondation des organes du Croissant et de la Croix-Rouge avaient pour but primitif de soigner les blessés et les malades, adoucir et alléger leur souffrances pendant la guerre

Mais, ces organes qui sont obligés pendant la guerre de se mettre à l'entière disposition du service de santé de l'armée dont ils dépendent, ont leur tâche beaucoup plus grande et beaucoup plus importante en temps de paix.

Ils ont à leur charge de secourir

en cas d'un accident et d'une catastrophe, les victimes, les blessés, rassasier les affamés en cas de famine et de sécheresses, combattre et lutter contre les maladies contagieuses et ravageuses et enfin se montrer compatissants et charitables envers tous ceux qui ont besoin de leur service.

Ils ont pour ces buts leurs organisations et dispositifs coûteux qui mobilisent en cas de nécessité et se font de leur tâche de prendre les mesures pour leur perfectionnement malgré qu'elles soient à même de répondre à toute exigence éventuelle.

Ces deux organes se mirent plus particulièrement, après la Guerre, à la hauteur de leur tâche tout en prenant à leur charge des mille responsabilités dictées par les résolutions et recommandations des Congrès et de Conférences que la Ligue aidée et secondée dans ses initiatives tant par le Comité International que par le Secrétariat dont il dépend n'a cessé de convoquer de temps en temps à la réunion plénière.

En effet au cours de ces dernières années et notamment après la Guerre le devoir essentiel de ces deux organes s'est sensiblement aggravé et raffiné pour ce qui a trait à la moralité.

On se le demande donc de droit que : puisque l'esprit du Croissant et de la Croix-Rouge sont là où il influe le réveil moral ;

Puisqu'il donne naissance au sentiment de tendance vers le bien en général ;

Puisque les nations ne peuvent travailler et vivre dans la tranquillité que lors qu'elles seront réunies autour d'un but et cause commune ;

Quel est donc ce facteur prédominant qui rend impossible leur rapprochement l'une à l'autre et qui les empêche de se réunir comme nous l'avons dit, autour d'un même idéal ? est-ce l'intérêt politique ou économique ? cela se peut.

Mais on doit se rendre compte que la génération d'aujourd'hui vient de sombrer à néant les principes vitaux, sociaux et moraux qu'elle a hérités de ses prédécesseurs.

L'évolution sociale de notre génération exige et commande, dans le vrai sens de mot et de compréhension la tranquillité d'esprit, d'actes et la liberté de trafic.

La génération actuelle demeure aujourd'hui dans les palais en remplacement des creux des rochers qui servaient de loge à nos aïeuls. Les fourrures d'animaux servant d'habit jadis à nos ascendants sont remplacés par les complets des bals. On ne rencontre plus de génération qui se nourrissait autrefois de mousses.

La tranquillité, la prospérité est le seul besoin d'extrême urgence auquel aspire à l'heure actuelle le monde

entier. Ce besoin, cette urgence ne peuvent, par la raison de chose même, être acquis qu'à l'aide d'une base déterminante et stable de la paix généralisée, qu'à la merci de l'effort et d'influence chez tous ceux dont l'esprit moral fera le maître.

Nous croyons de notre devoir de souligner tout particulièrement que nous sommes heureux de ce que ce concept moral s'accroît de jour en jour et gagne du terrain.

Nous pouvons donner à l'appui de notre thèse comme preuve convaincante que les organes du Croissant et de la Croix-Rouge qui ne comptaient avant la guerre qu'un nombre de membre très restreint comptent à l'heure actuelle par leur ensemble une armée colossale et formidable dont le nombre s'élève à des millions.

A quoi devons-nous ce chiffre si intensif qui n'est sujet à aucune caution ? La réponse n'est pas difficile. Car, le programme que les organes du Croissant et de la Croix-Rouge se sont assignés est fondé sur les principes et le concept moraux.

Le développement de ce concept a forcément ressuscité chez les adhérents et membres du Croissant et de la Croix-Rouge une solidarité d'esprit et de rapprochement, des sentiments d'aides mutuelles dans le domaine moral, ce qui constitue le bénéfice et le rendement d'un lourd labeur.

Là où ce concept moral a eu sa place; où il s'est réveillé une répugnance vers le mal, vers les actes inhumains, les maux restant sous la puissance des éléments générateurs des tendances vers le bien et vers le but philanthropiques.

Le concept moral est le vaccin et le serum bienfaiteur et productif du terrain que l'on se propose préparer au progrès des visées humaines.

On doit prendre note que la politique extérieure de nations d'aujourd'hui ne compte qu'au dernier rang auprès de celle économique et sociale. On voit avec quelle tenacité toutes les nations poursuivent la routine de de se débrouiller de l'impasse où elles sont pour vivre en paix sans qu'elles soient exposées au danger de famine et de misère où elles se sont traînées malgré elles.

Presque toutes les conférences qui se sont réunies au cours de ces dernières années n'ont pour but que de rapprocher l'un à l'autre tous les pays agricoles et Industriels exportateurs ou importateurs, les réunir autour d'une cause commune. C'est-à-dire la politique économique touchant l'intérêt de toutes les nations indistinctement. Cet idéal est ardemment poursuivi par tous les Etats d'un bout à l'autre du monde entier.

Ces conférences passent outre. On se propose de créer un système tendant à la concentration de vente

de l'excédent de produits agricoles et industriel, et de rétablir pour s'en assurer un contrôle permanent ayant le caractère international et enfin d'unifier en un régime international les intérêts matériels, en vue d'éviter tout conflit, litige, et concurrence éventuels et assurer pour ainsi dire les moyens et les possibilités d'un rapprochement entre les nations.

Ces résolutions, cette tendance ne constitueraient-elles pas le reflet, une réaction de l'effort moral si intentionnellement poursuivi par les organes du Croissant et de la Croix-Rouge ? Est-ce autre chose que la projection de la puissance morale ? n'est-ce pas la meilleure preuve de l'honnêteté ?

N'est-ce pas encore un pas de progrès jeté pour la réalisation des résolutions prises au sujet du désarmement ?

Ces résolutions et recommandations, bien qu'elle n'aient pas encore leur côté pratique, ne seront elles pas de la force de vous donner le plein espoir pour l'avenir ?

Qui oserait prédire et prétendre qu'en présence de ce logique moral tout ces projets n'auront pas leur efficacité réelle et méthodique ? n'osera-t-on pas avancer, devant cette thèse formelle et mathématique, que les organes du Croissant et de la Croix-Rouge par la raison de leur fondation, de leur tâche et effort pu-

rement humanitaire, ne pourraient servir comme le seul facteur mondial au point de vue du rapprochement des nations ?

Nous nous estimons heureux d'enregistrer avec la plus grande satisfaction que les résolutions de conférences convoquées par les soins de la Ligue et du Comité International des Croix-Rouge ont leurs effets universels.

Pour autant que ces activités et efforts ne cesseraient être prodigués, on pourra envisager l'avenir beaucoup plus clair et beaucoup plus brillant. On se portera, par le raison même à présumer que toutes les nations, une fois réunies autour d'un idéal qui constitue l'intérêt matériel, source de conflit et de litige, et loyalement servies de leur part, préféreront sans aucune tergiversation et de qui proques, de ce concerter entre elles en vue de résoudre à l'amiable tout conflit et divergence d'esprit pouvant résulter de ce chef sans que l'on ait besoin d'avoir recours aux armes et provoquer de trouble et d'inquiétude.

Il va sans dire, du reste, qu'après la réalisation du projet d'une fédération Européenne visant l'intérêt matériel commun et le rapprochement des nations dans le même domaine économique, toutes les sources de conflits et litige seront taries d'elles-

mêmes et n'auront plus leur raison d'exister.

Les efforts des organes de la Croix-Rouge ayant pour but d'assurer la culture morale nous permettent d'être beaucoup plus optimistes que nous le sommes aujourd'hui par le plus forte raison que ces efforts ont leur résultats tant productifs que fructueux.

L'effort que l'on se propose d'exercer dans le domaine moral en vue d'un rapprochement des nations étant du reste de la puissance de conduire les dirigeants des nations de mieux saisir les intérêts de ses nations les pousser à la compréhension du côté les favorisant au mieux, aucun d'eux n'oserait, une fois cette conception acquise, de prendre à son dos la lourde et la grande charge de responsabilité d'un conflit armé qui met à sec la civilisation, la culture, la jeunesse et enfin l'existence entière d'un nation.

Il s'en suit par conséquent que puisque les organes du Croissant et de la Croix-Rouge qui par la nature de leurs œuvres philanthropiques et la raison de leur charge et de but, sont le seul facteur du rapprochement des nations dans le domaine moral, ils peuvent également l'être pour la même raison, dans l'envisagement de l'esprit de la Paix - Universelle.

Ed. Tervik

La femme et les Organes du Croissant et de la Croix - Rouge

§

Inspiré de l'article du docteur Anna Nussbaum qui l'a publié sous le titre « Les femmes et la guerre » au No. 146 de la Revue Internationale des Sociétés de la Croix-Rouge, nous nous sommes permis, à notre tour, de publier dans notre présent numéro un article intitulé « Les femmes et les Organes du Croissant et de la Croix-Rouge » au sujet du rôle et de l'activité des femmes faisant partie intégrale des programmes d'organisation des susdits Organes.

Il est incontestablement prouvé et établi que chacun des Organes du Croissant et de la Croix-Rouge est, dans le sens propre du mot, un établissement de bienfaisance et de secours sans nulle valeur illusoire.

Les emblèmes caractéristiques propres à eux, donnent naissance chez tous ceux qui les conçoivent comme tels rien qu'à la conception morale se traduisant par la « Charité » qui n'est du reste que l'incarnation du beau-sexe, créature la plus sensible et la plus charitable que nous tous, les hommes.

Cette question qui fait l'objet du fond de notre article et qui mérite une étude en ce qui concerne la part d'activité et l'utilité de la femme dans l'organisation des Organes du Croissant et de la Croix-Rouge, les éléments presque inséparables de cet organisme, est tellement importante et si digne d'attention qu'avec le concours des causes d'importance capitale nous nous sommes menés d'en faire un article à part où, réduits à nos faibles lumières, nous tâcherons de donner un aperçu à ce sujet.

Tout le monde affirme sans contestation que la femme est, par sa nature même, beaucoup plus miséricorde que l'homme en général. Le cœur de femme soigne et souffre beaucoup plus que celui d'un homme en présence de n'importe quel malheur et la calamité. Les intérêts qu'elle témoigne à l'égard de ses blessés, les soins tendres qu'elle porte à ses malades sont, certes, beaucoup plus méritoires que ceux du sexe mâle assigné au même service.

La femme qui se fit toujours dis-

tinger tant par ses talents et habilité pour les travaux manuels que par ses autres qualités caractéristiques et méritoires pour toute autre série de travail intellectuel est, comme nous l'avons dit plus haut, un élément précieux dans les organisations du Croissant et de la Croix-Rouge et qu'elle serait désirable qu'elle reste comme telle.

C'est pour cette raison même que les organes du Croissant et de la Croix-Rouge s'efforcent, en connaissance de cause de développer leur organisation d'infirmières, élargir dans les mesures du possible leur cadre embrassant cette branche de service, le point essentiel, pour nous, autour duquel doivent se concentrer toutes leurs bonnes volontés.

Ils ne font qu'accroître, pour ces fins le nombre des écoles et des cours publics pour leur donner un enseignement professionnel leur permettant de s'élever à la hauteur de cette profession purement humanitaire et philanthropique.

Les femmes qui suivent ces cours et qui fréquentent ces écoles s'y font vraiment distinguer tant par leurs optitudes que par leur amour acharné et commun pour cette profession, de sorte que chaque année leur nombre est constamment progressif, fait qui influence et fortifie de large mesure les activités et les moyens d'assistance des susdits organes.

Il est vrai que les chiffres sont plus sujets, dans ces circonstances à caution. En le sachant d'une part, et voyant l'impossibilité de faire figurer dans le cadre si restreint de notre article les multiples phases de l'activité féminine dans l'organisme du Croissant et de la Croix-Rouge, d'autre part nous prions nos très chers lecteurs de se donner la peine de recourir les Revues périodiques ou mensuelles des susdits Organes pour se faire une idée juste à ce sujet.

Il est évident par l'esprit du thème même avancé que les femmes formées en qualité d'infirmières diplômées, visiteuses ou auxiliaires et qui s'occupent en cette qualité, dans l'organisme du Croissant et de la Croix-Rouge courent en cas de besoin au secours de ceux qui sont exposés au danger de mort de faim, soulagent les souffrances des peiné, pansent soigneusement les plaies des blessés et des désastres, donnent et servent de quoi à boire à tous ceux qui sont dans le lit de l'agonie. La femme, fragile et compatissante, passe outre, comme le dit Docteur Anna Nussbaum ; Elle a pris, dit-on, sur le dos la charge de toute une famille alors que son fiancé, son époux, son fils avaient été appelés sous les armes pendant la dernière Guerre mondiale. Elle a travaillé, exposée à toute sorte de danger de mort dans les usines, dans les fabriques d'obus et de projectiles ; Elle s'est

donnée aux lourdes charges de métallurgie sans se soucier nullement de sa santé, poussée seule par l'ardent désir de gagner de plus, non pas bien entendu, pour faire jouir les membres de sa famille de l'aisance mais rien que les protéger contre la famine et la misère noire.

Tout en appréciant de tout notre cœur cet aperçu perspectif que très honorable Docteur Anna Nussbaum tâche, avec une grande maîtrise peindre à nos yeux, nous préons la respectueuse liberté de lui venir, avec sa permission en aide en ce que touche les activités féminines, chose qui ne saura être considérée et qualifiée de l'opposition.

Nos histoires sont pleines de pages d'événements glorifiques touchant la bravoure, le zèle et la patriotisme du beau-sexe.

Qui était Jeanne d'Arc ? n'a-t-elle pas joué un grand rôle pendant la guerre Anglo-Français de cents ans, guerre qui a ravagé en même temps et la France et l'Angleterre ?

N'était-ce pas cette jeune patriote Française pronostiquée folle qui, avant d'être mise aux cendres et quand elle attendait avec résignation sa mort, entourée d'ardents flammes des fagots n'avait prononcé que le mot Jésus ?

N'allons pas plus loin ; Dans nos jours, pendant la guerre de l'indé-

pendance de la Turquie libre et glorieuse d'aujourd'hui les femmes Turques pieds-nus, déchirées de cœur, palpitantes, affamées des jours entiers, avides non pas de croûte mais bien de toutes petites miettes contentes de ce qu'elles trouvent, heureuses d'une poignée d'orge cuite ou crue que l'on sert comme aliment, n'ont-elles pas transporté du port d'Ineboli jusqu'à Sakarya sans sentir nullement de fatigue, les lourdes caisses pleines de munitions de guerre et de projectiles alors que les allemandes, les autrichiennes travaillaient dans les usines et touchaient les salaires pour leurs peines leur permettant de quoi se faurnir et de quoi manger ?

Ne sont elles pas encore les femmes qui, dans la plupart des pays de l'ancien et de nouveau monde, travaillent sous le brûlant soleil pour ne pas nous priver de quoi faire notre pain quotidien ?

J'arrive, bref, à ce point que les activités et les efforts féminins se sont presque toujours combinés avec ceux du sexe mâle.

Revenons sur notre sujet. Toutes ces causes, dans leur ensemble, tout en étant sujettes à une décision dictée par le bon sens, ont conduit les organes du Croissant et de la Croix-Rouge d'introduire dans leur programme respectif l'œuvre féminine, ce qui leur a permis que tout en utilisant leur ener-

gie, ils ont eu pour conséquence de recueillir d'assez bons fruits.

Une récolte plus féconde et beaucoup plus heureuse ne saura, certes, être à même de répondre, dans une époque où les facilités d'éducation ont grandement augmenté alors que la moralité dans les masses a sensiblement décliné, à l'intensification de l'effort déployé que quand on s'y prendrait d'une façon rationnelle de réunir, dans les mesures compatibles avec le travail, toutes les facilités pouvant donner lieu à une productivité plus grande. C'est alors qu'on peut tirer tout le parti possible de l'activité physique et intellectuel de l'individu auquel on s'est confié.

Il importe de se rendre clairement compte que les principes que les Organes du Croissant et de la Croix-Rouge se sont assignés pour ce qui est la formation et l'instruction des infirmières ainsi que pour leur emploi et placement dans les différentes branches du service du Croissant et de la Croix-Rouge s'affirment de jour en jour et gagnent du nouveau terrain. Parce que ces principes se sont révélés plus sains et plus avantageux, parce qu'ils sont plus souples et correspondent de mieux aux besoins ressentis réels et parce qu'ils répondent à la conception de modernité.

Il est à souhaiter que cette tendance manifestée par certains Organes du Croissant et de la Croix-Rouge

en vue de réformer et améliorer leur organisation en ce que concerne les activités féminines en qualité d'infirmières visiteuses, surveillantes, chefs surveillantes, garde-malades et auxiliaires ainsi que tout autre service auquel elles seront assignées, soit aussi pour leurs propres efforts, prise en sérieuse considération par tous les autres organes en général. Nous nous adressons, bien entendu, soit aux organes qui, disposant les mêmes organisations, voudraient être au pied d'égalité des autres organes plus perfectionnés et soit à ceux qui, n'ayant pas encore une telle organisation, désireraient à en créer une répondant, sous tous les points, aux exigences de nos jours et même à celles de l'avenir.

Il est bien vrai que pour atteindre ce but, il faut une forte dose d'études et surmonter beaucoup de difficultés pour en voir le couronnement de succès, ce qui implique forcément et nécessairement un effort conscient et constant, l'ardeur et la foi.

Il faut avouer, sans contredire, que pour réussir il faut vérifier et étudier mûrement, s'adapter et adopter de méthodes qui par leur application ont donné de bons résultats.

Il faut tenir compte des faits et non pas des opinions ou des principes théoriques et purement traditionnelles lorsqu'il s'agit de déterminer la marche à suivre dans la réali-

sation des efforts et des peines que se sont donnés.

On doit donc envisager l'ensemble des causes devant être de nature d'un réveil moral et intellectuel et on ne doit pas non plus tâtonner sans poursuivre le but déterminé.

Je me porte, à l'appui de ce qui précède, à tel souhait que pour ne pas compromettre cette œuvre qui doit être une cause commune, il faudrait que les organes du Croissant et de la Croix-Rouge se mettent en contact étroit en vue de se guider, de se renseigner l'un auprès l'autre et s'entre-aider d'une façon radicale.

Il est naturel que pour marcher vers la réalisation d'une organisation solide dans ce domaine pleine de promesses et d'espoirs de l'avenir il faudrait que chacun de ces questions, des principes à introduire, des méthodes jugées propres et répondant aux nécessités d'aujourd'hui et de demain, soient classées, étudiées et mises aux compétences dont elles relèvent afin que l'on puisse s'approprier d'un puissant appui dans l'activité.

Nous enrégistrons avec la plus grande satisfaction qu'il y a une tendance de plus en plus marquée vers le but comprenant une organisation perfectionnée de formation d'infirmières et bien qu'il nous paraît encore prématuré de prédire le résultat, nous envisageons l'avenir pleine d'espoir et de succès que l'on s'y attend.

Vu cette considération, le Croissant-Rouge se fit dans ces derniers temps une préoccupation dominante d'introduire certaines réformes radicales et concrètes dans son organisation notamment en ce que concerne les activités d'infirmières.

Il est aisé de souligner que notre organes, tout en se faisant donner les divers statuts, arrangements, règlements ainsi que tout autre document en application dans les pays disposant d'une organisation d'infirmières perfectionnée, il est en train d'étudier, synthétiser et pénétrer les éléments de ce problème afin que les résultats à obtenir ne soient pas décevants, et que la réforme qu'il compte à rapporter dans les limites de ressources dont il dispose, ait pour conséquence de provoquer, par le fait, une productivité devant son origine aux effets rétroactifs.

Nous promettons à nos chers lecteurs de donner dans un de nos numéros suivants et en aperçu succinct l'ensemble de l'étude par laquelle notre organe a cru avantageux de s'approprier et se proposer d'introduire comme éléments déterminants, des clauses et prescriptions des susdits statuts régissant en matière de formation, l'enseignement et l'utilisation des infirmières, clauses dictant les principes et les méthodes qui par leur mise en application depuis déjà longtemps par certains organes de

la Croix-Rouge se sont trouvés les mieux praticables et qui ont donné, à la satisfaction générale, les meilleurs résultats et la plus grande productivité possibles par rapport aux efforts que ces organes se sont donnés dans ce domaine.

Cette initiative purement philan-

tropique du Croissant-Rouge, si naturelle qu'elle soit, ne saurait être, comme nous l'avons dit plus haut qu'un acte méritoire pouvant servir d'exemple aux autres organes de bienfaisance qui désiraient partager la cause commune de l'humanité.

Ed. Tervik

Nouvelles du Croissant - Rouge

La réunion de l'Assemblée Générale du Congréd du Crossant - Rouge

L'Assemblée Générale de l'année en cours du Comité du Croissant - Rouge s'est réunie le 9 Mai 1931 à son siège Central sis à Ankara.

L'ordre de jour comprenait :

1 — L'élection du Président et le vice Président et les secrétaires de l'Assemblée Générale.

2 — Vérification des rapports de la Commission d'études du Conseil Général et des rapports d'exécution du siège Central ; et en donner décharge au Comité Central en cas d'approbation des susdits rapports.

3 — Ratification ses exercices budgetaires de 1931 - 1932.

4 — L'élection des membres du Comité Central en remplacement de ceux exclus.

5 — Le renouvellement des membres de la Commission fudiciaire.

N'ayant pas assez de place, pour reproduire dans le présent numéro les débats du Congréd, nous en reviendrons à la charge dans notre numéro suivant.

Inondation de Djihan

Le Comité Central du Croissant - Rouge informé par deux dépêches dont l'une lancée par le Gouverneur Général d'Adana et l'autre du Président du Comité du Croissant - Rouge de susdite localité de ce qu'à la suite des pluies torrentielles récemment tombées, le Djihan a de nouveau débordé et ayant reçu des mêmes sources des renseignements complémentaires comme quoi les 45 villages environnant, sont entièrement ensevelies sous les eaux, les maisons complètement écroulées, et qu'à la suite de cette nouvelle Calamité les habitants des susdites villages logent

dehors dépourvus de leurs réfuges et abris a fait mettre urgemment à la disposition des inondés comme premier secours :

Linges pour 2000 personnes.

Lits avec accessoires 200 »

Tentes 100

Livres Turques 1000

Le siège du Croissant - Rouge d'Adana leur a secouru primitivement pour 100 Ltqs. et celui de Gâzi-Antap pour 200 Livres Turques.

Nous ferons de notre tâche de donner à nos lecteurs des renseignements détaillés aussitôt que nous en serons en possession.

Secours

Le Croissant-Rouge Turc informé de l'état très précaire et l'indigence vraiment digne de secours de Nadiré Hanim, établie du quartier de Dêvêgörmez de Tokat et veuve de Capitaine Abdullah effendi mort en martyr vient de lui faire parvenir une somme d'argent de 100 Livres Turques en vue de faire face à l'extrême urgence des enfants qu'à la suite de mort de leur père sont restés à la charge de leur mère.

*
* *

Le Croissant-Rouge Turc vient de faire un don de 150 Livres Turques en vue d'alléger et atténuer leur souffrance, aux parents du nommé d'Ismaïl Aga, qui en proie des flammes au cours d'un incendie éclaté dernièrement au village Tchalidja Viran du Kaza de Tcherkech dépendant de Tchanguiri y a péri brûlé avec ses six enfants.

*
* *

Les désastres du dernier tremblement de terre qui avait eu lieu dans les zones d'Ilguin et Ak-Chéhir et dont nous avons donné connaissance

à nos chers lecteurs dans un de nos précédents numéro ont reçu de la part de notre Comité Central un second secours en numéraire s'élevant à 1500 Ltqs. dont les 1000 Ltqs. sont à répartir entre les désastres d'Ak-Chéhir et les 500 entre ceux d'Ilguin.

*
* *

Le Croissant-Rouge Turc avisé de ce que les habitants de Pulatli souffraient de faim par la saison qu'elle fait, a fait mettre immédiatement à la disposition de 293 nécessiteux un stock de blé s'élevant à 25.500 kilos pour être réparti entre eux.

*
* *

Le Croissant-Rouge saisi de ce que certains nombres de prisonniers de guerre Turcs qui venant de la Perse au Kaza de Guévar dépendant du villayet Hakkari ne pouvaient retourner à leurs foyers faute de quoi faire ce voyage, a fait immédiatement mettre à la disposition de chacun d'eux le montant nécessaire leur mettant à même de rentrer à leurs foyers.

*
* *

La loterie organisée par l'Organe National du Croissant-Rouge Turc d'Aïdin

§

Notre Organe National du Croissant-Rouge d'Aïdin, a organisé, le 6 janvier 1931, à nos profits, une loterie de petits objets de valeur qu'il a exposés dans l'un de salon de son siège.

Ces objets ; majorés de ceux restés de l'année passée consistaient de toute sorte de nécessité comme effets de ménage, habits, chaussures, bas et autres choisis avec un goût à plaire à tous, étaient mis en loterie à un prix relativement insignifiant par rapport à celui de coût.

Cette loterie qui avait été organisée intelligemment et dirigée comme

par le passé, par les mains expérimentées en matière, a laissé pour nous un bénéfice net de 534 Livres Turques, à part les 656 pièces d'objets divers qui sont restés au profit du Croissant-Rouge.

Le comité Central estiment la valeur de cet esprit d'initiative vraiment digne de mérite de sa Succursale d'Aïdin lui a exprimé sa satisfaction et tout en citant cet acte méritoire comme devant servir d'exemple, il a invité ses autres organes locaux de se donner à tels buts de zèle et de l'activité pour être plus à la hauteur de leur tâche.

Tableau de Statistique hygiénique du dispensaire
« IKITCHECHMELİK » du Comité du Croissant - Rouge
Turc de Smyrne

Mars 1931

	Enfants :	Femmes :	Hommes :	Total.
1 — Maladies de l'estomac	8	15	7	30
2 — „ des poumons	19	20	9	48
3 — „ du cœur	0	11	14	25
4 — „ des voies urinaires . .	2	8	9	19
5 — „ des nerfs	1	25	9	35
6 — „ de l'œil	11	9	8	28
7 — „ des orteils et du larynx	68	51	41	160
8 — Malaria	22	39	33	94
9 — Maladies des intestins . .	18	19	8	45
10 — „ „ vers intestinaux .	4	9	2	15
11 — Pneumonie	9	15	6	30
12 — Pleuresie	1	18	14	33
13 — Rhumatismes	0	52	32	84
14 — Tuberculose pulmonaire . .	0	20	12	32
15 — „ autres organes .	1	14	9	24
16 — Blennorrhagie	1	11	8	20
17 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	11	0	11
18 — Maladies externes	10	31	62	103
19 — „ diverses	49	191	176	416
20 — „ du peau	9	7	10	26
21 — Grippe	38	52	34	124
22 — Diphterie	2	0	0	2
23 — Variole	16	0	0	16
Total	289	528	503	1420

Statistique du dispensaire « KARCHIYAKA » du Comité
du Croissant - Rouge Turc de Smyrne

Mars 1931

	<u>Hommes :</u>	<u>Femmes :</u>	<u>Enfants :</u>	<u>Total :</u>
1 — Maladies de l'estomac . . .	3	4	0	7
2 — „ des poumons . . .	4	4	0	8
3 — „ du cœur	1	2	0	3
4 — „ des voies urinaires .	5	0	0	5
5 — „ des nerfs	3	6	0	9
6 — „ de l'œil	0	1	4	5
7 — Maladies des orteils et du larynx	3	2	9	14
8 — Malaria	87	92	58	237
9 — Maladies des intestins . . .	11	8	7	26
10 — „ des vers intestinaux	4	5	11	20
11 — Pneumonie	2	1	0	3
12 — Pleuresie	3	2	0	5
13 — Rhumatismes	8	9	0	17
14 — Tuberculose pulmonarie . .	4	5	0	9
15 — „ autres organes . .	9	11	0	20
16 — Syphilis	0	0	0	0
17 — Blénnorrhagie	0	0	0	0
18 — Maladies des organes génitaux des femmes	0	19	0	19
19 — Maladies externes	23	21	18	62
20 — „ diverse	<u>88</u>	<u>59</u>	<u>45</u>	<u>192</u>
Total	258	251	152	661

Hilâliahmer Afyonkarahisar Maden suyu

Menbainda doğrudan doğruya en asrî makinelerle ve bir mütehassıs tabibin nezareti daimesi altında istihsal ve şişelere imla edilmektedir. İştirak ettiği bil'umum sergilerde altın madalya ve takdirnameler kazanmıştır. Terkibi itibarile: mide, karaciğer, böbrek ve em'a hastalıklarında te'sirâtı şifaiyesi vardır. Sofrasında daima karahisar

Madensuyu bulunduranlar bu gibi hastalıklara tutulmaktan varestede kalırlar.

Afyonkarahisar Madensuyu

Maden sularının en lezzetlisi ve en şifalıdır.

Hasılâtı Hilâliahmer Cemiyetine aittir.

Bilûmum eczahane ve bakkaliye mağazalarında satılır.

VATANDAŞ

"Havacılık," ve "Spor," Meçmuasını oku. Hem tenevvür edersin hemde yurdunun müdafaasına hadim faideli bir kuruluşa yardım etmiş olursun.

Fiati 10 Kuruştur

